ج/۱۰ ح ۵ اثر

ماضل أمدروى

بسم ابروی سیاه جانان — قصهٔ عشقه کرکدر عنوان
بعده حمده سزادر بیچون — ایلین حسنله عشقی مقرون
چون جمال اولدی صفات ذاتی — حسنه ویردی بو عجب حالاتی
قدرت جاذبهٔ رحمانی — شعلهٔ محرقهٔ ربانی
ندر اول جاذبه‌ده اول تأثیر — چشم ابروده ندر اول تسخیر
صفت حضرت مولادر حسن — عکس مرآت معلادر حسن
قطره در ظاهر اولان دریادن — ذره در شعلهٔ بی همتادن
بو تجلی مدد باریدن — نفخهٔ سابقهٔ ساریدن
وارد اولدیکه خدای متعال — هم جمیل وهم ایدر حب جمال
اسم ذات اولدی اکا لفظ جمیل — حسنه طاقتمی ایدر قلب علیل
نیچه میل ایتمیه حسنه عالم — که رسولیله خدای اکرم
ظاهر اولدی بو غلط شکننده — صورت شاب قطط شکننده
حسن بر موهبهٔ عظمادر — عشق بر جاذبهٔ مولادر
حسن بر شاه همایون اختر — عشق اکا شعلهٔ آتش پیکر
حسن بر آهوی وحشی جاندر — عشق اکا مأمن بی پایاندر

حسن

حسن بر جرعهٔ آب کوثر | عشق اکا ظرفه کدای کمتر
حسن بر شعلهٔ ناموس کبی | عشق اول شعله‌یه فانوس کبی
حسن بر واسطه‌درٔ تشویقه | عشق بر داعیه در تحقیقه
رهبر عالم بالادر عشق | نردبان در مولادر عشق
آتش عشقله آهن زر اولور | عشقله خاك سیه کوهر اولور
عشق هر غافلی آگاه ایلر | جاهلی عارف بالله ایلر
عشقدر پرده کشای تحقیق | خلوت حضرته بر مخفی طریق
عشقله پخته اولور آدم خام | عشقدر حد بلوغ اجسام
حسنه میل ایلمیان نادان‌در | دوشمیان عشقه بلی حیوان‌در
عاشقك سینه سیدر بیت الله | عرش اعلایه برابر درگاه
بی مکان اولدی خدای ذیشان | دل عاشقده کلوب طوتدی مکان
اولا عشق مجازی لازم | کر حقیقی‌یه چیقر برسلم
ایلین عشق مجازی‌یه دخول | بو اولور البته حقیقی‌یه وصول
حسنی ظن ایلمه مخصوص بشر | هب موالیدا اکا اولمش مظهر
بولنور بعض نبات ومعدن | شکل ورنکنده ملاحت روشن
بولنور انده ده عاشق معشوق | دخی انلرده محبت مطروق
جمله‌نك قصدی بنه مولادر | صنمه مجنونه غرض لیلادر
غنچه‌نك جاذبهٔ تسخیری | بلبلك اول نفس اول تأثیری
ذو تجلی ایله نفس واحد | بو که مقناطیس وآهن شاهد
قصد پروانه بودر قبل ادراك | شمع ایچون یخجه ایدر جانی هلاك
شیمهٔ معرفت عز وجل | اولدی صد ساله عملدن افضل

* در تعریف عاشق *

عاشق اولدر که درونی اوله صاف | حسن اخلاقله قدسی اوصاف
حب دنیادن اوله سینه سی پاك | اوله چشمنده برابر زر وخاك
نه کدا فرق ایده دنیاده نه شاه | اکا یکسان اوله ذلت ایله جاه

نرکس آسا اوله غرق حیرت
دائما سر بزمین فکرت

اولمیه بخلی انك ذره قدر
اوله طبعنده سخاوت مضمر

متواضع اوله اطواری حلیم
صاحب خلق زکی طبع سلیم

بویله بر عاشق صادق آکاه
اکا بر نعل قدم مهر ایله ماه

ایلسه حقه دعا وقت سحر
هفت افلاکی ایدر زیر و زبر

اولمیه یعنی زبون شهوت
اکا هجران اوله عین وصلت

یانته کلسه بت زیباسی
بشلیه رعشه یه هپ اعضاسی

اوله لرزیدهٔ دهشت ایکی ال
دوکیلور عارضنه خوی اجل

رخ جانانه نکاه ایلیه مز
آشکارا دخی آه ایلیه مز

کیرلیجه آه ایله هردم نفسی
نطقه کلمز طوتیلور اینجه سسی

حفظ الله نیجه چوق افتاده
فجأةً جان ویروب اول اثناده

چکه بر آه چو آواز کلیم
ایده اول صعقه ده روحن تسلیم

سوزی حمل ایلیه کذب ولافه
نظر ایله کتب اسلافه

بوکا ایکن دینلور عشق قدیم
شمدی بر دیکری اولدی تعلیم

بر غلامپاره کیدرکن ناکاه
کوره بر میدهد قحبه نکاه

نکهی مژده ویرر وصلتنه
غمزه سی شافی جواب علتنه

کوریجک اول روشن نادیده
اوغلامپاره دوشر امیده

دوشر اردینه او شوخك یله رلك
نانی کورمش کبی بر آچ کوپك

یأسیله کافر ایدنجه عودت
چکه هردم نیجه آه حسرت

آهی چکدکجه فلانی ایده یاد
عشقه دوشدم دیو ایلر فریاد

بر کون اول دلبریکم صید ایلر
عشقدن کندوبی بی قید ایلر

دلبریله ایشنی صاغ ایلر
عشقنی قالبه افراغ ایلر

قالمیه جاذبهٔ شوقه اثر
عشقك اوجاغنه انجیری دیکر

بوکا عاشق دیه مم زانیدر
بو همان فتنهٔ شیطانیدر

بیلدیکم عادت عشاق اول
سینه‌در بارقهٔ عشقه محل

شمدی اول داعیه تغییرده در … عشق ابنای زمان کیرده در
بزی حق ایتمیه اول طائفه‌دن … ایلیه طائفهٔ خائفه دن
بعدازین دوشمیه‌لم اول صوبه … سابقا دوشدك ایسه صدتوبه

* دعای پادشاه اسلام *

اولا اهل سخن تهدیه سی … حضرت پادشهك ادعیه سی
ایده‌لم مدحی ایله اغازه … نامه‌نك حسنه اولسون غازه
اولکه ارایش تاج دیهیم … شاه جم کوکب سلطان سلیم
طلعت ذاتی درخشان اولدی … رونق عارض دوران اولدی
پیرایدی صانکه بودنیای خراب … بولدی دررنده ینه وقت شباب
مرغ دل کتر ایکن فی الجمله … چشم شهبازه ایدر دی حمله
تا که عالمده ایدی سینه کداا … شعلهٔ عشق حقیقی ومجاز
حشره‌دك اختری خوش فال اولسون … آب وتاب رخ اقبال اولسون
بادنصرت ایده اعداسنی هم … زلف دلبر کبی خم اندرخم
دشمنه طوپی اوله جان افروز … عاشقك آهی کبی عالمسوز
غمزهٔ قهر ینه اصناف ملوك … دل عاشق کبی اولسون مملوك
ایله‌شو کتله شه آفاقی … ای خدا تابه قیامت باقی

* ابتداء منظومه *

بکابو وقعه نویس درعشق … فاضل مخترع دفتر عشق
دیدی من بلبل آتش زارم … کلشن عشقده پرفریادم
طبعمك قوت چالاکندن … فکرمك صفوت ادراکندن
اوله‌لی دیده کشای عرفان … محنت عشقله اولدم کریان
بادهٔ عشقله ساقئ الست … تاازلدن بنی قیلمش سرمست
طینت چشمی قیلمش تقویم … ایلمش پنجهٔ عشقه تسلیم
اوله لی چهره نمای عالم … کلمشم عشقله کویا توأم
برنفس اولمشم آهسته … اولمدم قیدی بلادن رسته

دامدن دامه کرفتار اولدم
درددن درده هوسکار اولدم

دل بیچاره که برغنچهٔ عشق
اولدی یغماشدهٔ پنجهٔ عشق

دل که هر پاره سی پامال اولدی
طرفه بازیچهٔ اطفال اولدی

بوندن اولدی دیو ایکن آزاده
اولدی بر بشقه سنه افتاده

جنسدن جنسه دوچار اولمشدر
چشم شهبازه شکار اولمشدر

دله ایرشدی قضا کونا کون
بو بلادن او بلایه مفتون

دوشدی آتشله دل اواره
اوستم پیشه دن اول غداره

دل بیچاره بلا مشتاقی
واهکه بودور تسلسل باقی

اولدی کشور سینه م خالی
والینك اوسینه کلدی والی

نه طوائفه ملوکه بکزر
نه قوانین سلوکه بکزر

اولدی بوطائفه یه سینه مقر
جمع وتعدادی یکرمی ایکی نفر

هر بری تخت دله شاه اولدی
والیٔ مملکت دلکاه اولدی

قوندی بوطائفه یه اسم ونشان
کشور سینه ده آل شعبان

کیمی ظالم کیمسی عادل ایدی
کیمی عالم کیمسی جاهل ایدی

استدم جمله سنی یاد ایده یم
بویله تاریخ نو ایجاد ایده یم

یعنی تا عشقه کرفتار اوله لی
یازه یم شاهم اولان هرکوزه لی

اولی آخری ترتیب اوزره
ذکر خوبان اوله تأدیب اوزره

جمله نك صورتی مرسوم اولسون
حالت اولی معلوم اولسون

شویله عهدم بوکه تدقیق ایده یم
ما هو الواقع تحقیق ایده یم

اولدیغی کبی یازلدی بورقم
هیچ خلاف اولمدی لله قسم

یاد کرام قاله بو ایامه
اوله دلبرلر ایچون شهنامه

آل شعبانه قوتاریخ اولسون
دله هر مصرعی برمیخ اولسون

تسمیه ایلمشم دفتر عشق
چونکه هر بیتی پیام آور عشق

دل که آلامله بی فکر شعور
اوله کستاخلق ایدرسه معذور

عالمه عشق اوله لی جلوه نما
کیمسه یه اولمدی بربویله بلا

بلی بو عادت مطروق اولدی   هر کشی عاشق و معشوق اولدی
بر یکی دفعه اولور عشق قضا   اوله مز بو یله بلا اوزره بلا
سر گذشتم که عجب واقعه در   بو یله تحریره سزا شایعه در
قلم ایتدکده سر آغازینه عشق   یازدی تاریخنی بو دفتر عشق

* در نقل معشوقان *

دکلدی نادره نوش دورن   خبر قصهٔ آل شعبان
ذکر یلدانٔ دستور عمل   منشیٔ اندوله جوان اول
اولا برق رضا فرطنه سی   بیك ایله یوزدخی طقسان سنه سی
عربستان بنی آطه ی روده   اولدی اول واقعهٔ معلوم
دل که پروانهٔ آشفته دماغ   اولدی فانوس سرای ایچره چراغ
مسکنم اولدی خزینه اوجاغی   قوندی شروانه بو عبدك یضاغی
حمدلله که خزینه خانه   فیض و اقباله اودر کاشانه
هله خاص اوطه محل قدما   اندە نور سته یولنمز اصلا
که هنوز طور لسانم عربی   چلبی سویلسه دیر یاشلبی
کلمزکن دل عربان دیده   دلبرك اسمی ندر تکیده
صویمك یندیکنی بلمز ایکن   آتش عشقم اولوب شعله فکن
مقتضای روش طبع عزیز   مایهٔ عشق ایدوب شوق انکیز
ازلی طبعمه ساریدر بو   دادهٔ حضرت باریدر بو
بونه کسبی نه دخی عندیدر   بکا بر لطف خدا وندیدر
نظر واحدده والحاصل   عشقله طولدی درون فاضل
دوشدی دل بر صنم ممتازه   براوجاق زادهٔ آتشبازه
ناز کانه روش اطواری   آنی طبعمجه یارتمش باری
دل کهر پاره سنه شایاندر   بو العجب طفل معما درداندر
طفل ایکن رشدیله مقرون اولدی   شویله کم رشك فلاطون اولدی
او کرانمایهٔ یاقوت چهره   بر کهر پاره خزینه ایچره

ذکری خیر اولسون اوخنکارك آهنی المز ایدی بو زارلك
دل ناشادمی شاد ایلر ایدی نکه لطفیله یاد ایلر ایدی
اوغرادم عشقك ایله کردابه بارکیر اولدی کوکل دولابه
در دیله شام وسحر سرمستم عشق زنجیری ایله دل بستم
بن ایسه اولدم اول عاشق نه دخی عشقی ایشتدم سابق
ندر اول شعله لی آتش تنده نوله یارب بو حالت بنده
طوتشور داده محبت ناری کیمسه یه فاش ایده مم اسراری
بکا بر اهل دل اولدی جاسوس اکا حالم مکر اولمش محسوس
بو کتاب اولمشی بر یانه چکوب نمك سوزلری زخمم اوزره اکوب
دیدی ابر اولمه سن باران یاغمز فاضلا نیزه چواله صغمز
سرسری کزمده سین آواره عشقه دوشمش کبی سین بیچاره
عشق دیرلر بو بلایه ازلی بو ایدر عقل فلاطون دلی
اول زمان سینه می صد برك اتدم نه بلا اولدیغنی درك ایتدم
آه واه ایلیه رك شام وسحر دل پر آتش اولوب خاکستر
کوستررکن بکا اول پاك نسب کاهیجه روی رضا کاه غضب
بنده اول حالت ایله حیرانم کاه خندان وکهی کریانم
برده کوردمکه اوپاکیزه وجود ناکهان اولدی اوکوزدن نابود
درعقب تابع اولوردی جانم آه اکر اولسه ایدی امکانم
چیقسه اول ذات لطیف افلاکه صاریلور ایدم اودامن پاکه
دل سرای ایچره اولوب نغمه سرا روز وشب ناله کش واویلا
عاقبت قیلدی دل خسته فراغ دور اولان کوزدن اولوردلدن ایراغ
داه فرقتله سلامت کلمدی قهر بوزندن عنایت کلدی
اولمسه بلکه اوفرقت حادث قیس مجنونه اولوردم ثالث
اولدی اول یوسف ثانی اوکوزل دل ناشاده بلای اول
ایدهلم اسم شریفن مکتوم لوح اندیشه ده قالسون مرسوم

دائما حسن کرانمایه مثال | اوله یارب عزیزم خوش حال
ماحصل اون ایکی ماه اول محروس | ایلدی تخت درون اوزره جلوس

* معشوق دیگر *

دکله ای مائل افسانهٔ عشق | ماجرای دل دیوانهٔ عشق
چونکه اول وقعه دن ازاد اولدم | خنده ریزدل فرهاد اولدم
عشق اکدجه بیوك سویلر ایدم | دخی اربابنه دخل ایلر ایدم
خوف عشقیله کریزان اولدم | دشمن زمرهٔ خوبان اولدم
قیلدی برمرتبه طبعم نفرت | یانمه کلسه اکر بر آفت
هرنکاهی بکا جانکش کورینور | رخ آلی بنار آتش کورینور
کورینور زلفی بکا مار کبی | چشممه اول خط نوخار کبی
قیلسم اغازهٔ ختم قرأن | ایلرم قصهٔ لوطی نسیان
بلمین اهل بلادن خبرلر | های نه ظالم متعصب دیرلر
بن ایسه ایلدیکم ساخته در | بوروش بنده نوانداخته در
هرکونکل جذبهٔ عشقه بنده | عشقدن هم دخی خوف اوسنده
باکره قز کبی هم شهوتی وار | هم وجعدن صقنوب نفرتی وار
کوکلم اول حالله افکنده ایکن | حذر عشقله لرزنده ایکن
دوشدی اشکنجه یه طبع میال | بوزدی تدبیرمی ظالم فی الحال
یازیلان جبهـهٔ ناسه بی شك | اوله مز ناخن تدبیر ایله حك
ینه برعشقله مدهوش اولدم | قاجدیغم دامه ینه دوش اولدم
برجوان پاره یه اولدم بنده | خوش ادا تازه بدن نازنده
شهرتی اسمی سلیمان بك ایدی | یوره کی عاشقه طاشدن پك ایدی
قدی برسرو سرازاده ایدی | ادی بوستانجی باشی زاده ایدی
لعلی برمهر سلیمانیدر | انس وجان بندهٔ فرمانیدر
روزکار اتدی سلیمانه بنی | هدهد ایتدی اکا بو ناله زنی
خانم اینه‌سی کبی برتندر | دله هر برمزه سی سوزندر

برسلیمان بوكه بلقیس اسا — غمزه سی جن دكل ابلیس آسا
كشور سینه ده خاقان اولدی — كوكلمز تخت سلیمان اولدی
اوله لی عشقی ایله افكنده — ایچمدم برنفس اوسون خنده
صبر وآرامی تشتیت ایتدی — نی دیوانه عفریت ایتدی
حرف واحد بكا سوز سویلمدی — نكه لطفله شاد ایلمدی
ما صدق اولدی اكا بوتمثیل — بیرطیجی قوشك اولور عمری قلیل
اولدی اول غنچهٔ كلزاره امل — راهكه یغما شدهٔ دست اجل
دله زخم اجدی نه جان اوزره — كلدی هجران بكا هجران اوزره
كوكل ازقالدیكه غمكین اولهجق — تربه سنده حاجی یس اولهجق
ماحصل اولدی اونخوت كانی — دل ناشاده بلای ثانی
عاقبت بشقه تجلی بولدی — ظلمن اكمه‌جی تسلی بولدی
بیك ایله یوز دخی طقسان ایكی — رهوا اولدی سلیمان ملكی
برنجی سنه‌سال اوسلیمان دیوان — طوتدی اورنك درون اوزره مكان

* معشوق دیكر *

دكله ای نغمه شناس عشاق — نالهٔ مطرب خوش نای فراق
ذلكه اول مهلكه‌دن بولدی خلاص — لجهٔ دیكره اولدی غواص
لذت عشقی الوب دیوانه — كوردیكی شمعه اولور پروانه
دل مجنون ارایوب ایلاسین — یه بلاسین بوله یا مولاسین
جست وجوایلر ایكن تازه بلا — باشنه كلدی قضا آه نه قضا
برجوان پارهٔ دلداده فریب — دل افتاده سی بی صبر وشكیب
خنده سی وصلتی ایلر ایما — غمزه سی لیكن ایدر استهزا
اوله فندقجی اوچشم بادام — كاه پخته كوزینور كاهیجه خام
دنكی یوق حاصلی برفتنهٔ جان — بوالعجب شعبده باز خوبان
اسمی خلق ایچره اوصاحب نخوت — شهلوندم ایله بولدی شهرت
صنعتی اولمش ایدی خاننده — سه سنه مرغ هوا افكنده

فرط تسخیر ایله آوازی بلند
حسنی بوقدر سه سنه دوش اولدم
یوزینه دایره طوتسه اوپری
پرده دن چیقدی اوچشم بللور
دشمن اغوشنه در او بخوسی
بر قش او بونی وار اورتاده
یعنی نقاره سنه نیجه حریف
نی کبی طنطنهٔ موسقیدن
اوتروب نغمهٔ موسیقاری
دل بو حالته تلاش ایلر ایکن
قیلدی بر پیر کهن ساله ظهور
اختیار ایتدی او پیری فانی
پیر ایکن ایلدی اغوا خناس
یعنی اول طفلك اولوب لالاسی
کهنه استاد جفا اول صنمی
الدی معتاد سرای اوزره دخی
مکر اول ماهه کوکل ویرمشدر
اولدی هب رهکذر یاره تلف
اولمش ایدی ینه اول پیر قودوش
شویله ضبط ایتدی او پیر فانی
ایلدی زمرهٔ عشاقی یسق
کل رخسارینه توز قوندرمز
چشمه حولبسنه کنسه اوپری
خانهٔ مشقه برابرجه الور
کورینور ظاهری بر پیر دوتا

نغمه سی اولدی دل زاره کمند
انی بوق نازینه مدهوش اولدم
دودکنور دف کبی افتاده لری
یاتدی اغوشه مثال طنبور
بکا اما که قولاق بورغوسی
نه دودکدر اره ده افتاده
کوستروب ضرب ثقیل ایله خفیف
داغ داغ اولدی دلم بوصقیدن
که حسنی یه جیقردی کاری
رقبا ایله خراش ایلر ایکن
اق بابا چهره لی نکبت قنبور
قوجه لقده هوس صبیانی
ازدی یوزدنصکره ظالم پاپاس
طباقدی انکشتنه اول الماسی
فلك اول ظالمه قیلدی عجمی
هالهٔ قبضه یه اول ماه رخی
انی زخم دلنه صارمشدر
ادخار ایتدیکی اموال سلف
دلبران زمره سنه باش چاوش
نیجه غیرت ایله اول اوغلانی
کیم سیه خوش کوریلوری بونسق
زلفنه دست صبا صوندرمز
اکا پیرولك ایدر چشم تری
یانه دف کبی انك طاقیلور
اینسه اغوشه اوماهی اما

حرصله شویله جکر پیرانه   رستم اولدی صانه سین جنکانه
بلی شفتالیه دائر ایشی یوق   کوبکك ابصره چق بردیشی یوق
لب جانانه‌یی امسه اوخبیث   نوکرو کیله ایدرایدی تلویث
نیجه صبر ایده بو درده فاضل   عاشق اواورمی بو کاره قائل
آه ای پیر دماغ افسرده   ای کهن سال عتـه آزرده
دیلرم قامتك اونجه دوتا   اتکا ایلمکه بولمه عصا
ایله سلك اق بیوغه بر قلفات   بویه سین المغه بولمه پروات
سنده ای غمزه‌سی ظالم آفت   بوله سین جنس عملده اجرت
بر ستمکاره کرفتار اوله سین   روزوشب عشقله ناچار اوله سین
پیرایکن عکس اوله سنده شهوت   اره یوب بولمه بر اهل قوت
یوعمش سنده اثر نقوادن   بویله الدم خبری سورنادن
قامتم صورت بیجان کبی   یعنی دستنده کی چوکان کبی
چونکه تل قرمق ایمش قانونك   یوره کی قیل کبیدر مفتونك
شویله فریاده کلوب بورنجور   ناله‌سی دیدی کمانه طنبور
دل بو حالت ایله حسرت کشدر   کیجه کوندز طوتشور آتشدر
نیجه شرقیلرا کاسو یلیه رك   فاضلك حالی یماندر دیه رك
عاقبت درد یله جاندن کچدی   قهر لطف دوجهاندن کچدی
داد الندن دیه رك اول ماهك   بکاتنك اولدی سرای شاهك
بر بهانه‌یله ایدوب آه فرار   خسته‌دل قاپدی جوزك بر تیمار
طورمدی آتش عشق افزونه   آتیلوب کاه کبی بیرونه
نه بر خیلی زمان اول بدخو   اولمدی اوحـهٔ دلدن ممحو
اسمنی ورد زبان ایلر ایدم   دخی اکدجه فغان ایلر ایدم
کیدرك غائله‌لر جوش ایتدی   دل او جانانی فراموش ایتدی
کرچه اول مهلکه‌دن دور اولدم   جور آلاله معذور اولدم
بکزدی بوروش نادانی   یاقمغه بربت ایچون یورغانی

ماحصل اولدی اوظالم چلبی | جکدیکم درد فلاکت سببی
اوچ سنه سطوت ایله اول غدار | ایلدی تخت درون اوزره قرار
کافر اول مرتبه قیدی جانه | رحمت اوقندی هلاکوخانه
بو فلاکتلره اولوب باعث | دل ناشاده بلای ثالث
اولدی اول وقعهٔ شور انکیز | بیك ایله بوز دخی طقسان سکز
اووقتدن فلکك توبیخی | تا که بو اون سنه سی تاریخی
اون ایکی ییلده بولوب انجن | تا که کوستردی بروج احکامن
اول زماندن بوزمانه کلیجك | قالدم آلام ایله مغدور فلك
تا که رحم ایلدی شاه دوران | قیلدی نازپارمی لطف واحسان
عمرنی ایلیه الله افزون | بوله دورنده فرح هر محزون
سایه سنده الورز احسان | جکیلانك بولورز نسیانن
فاضلك حاضر اوله دلجوسی | جکدیکی آجیلرك طتلوسی

* معشوق دیکر *

ای هوسکار پیام تازه | اشته خوش قصهٔ نوآغازه
چونکه ازادهٔ هجران اولدم | خوف عشقیله کریزان اولدم
بنه کوکلم دیدیکم عیارم | دشمنم آه اوخیانتکارم
بنی بر دلبره مدهوش ایتدی | قاجدیغم چاهه بنی دوش ایتدی
صقیلوب حاصلی برکون دلزار | قیلدی غمزن هوس کشت وکذار
غلطه سمتنه دوشدی کذرم | بر ستمکاره ایرشدی نظرم
اسمنه دیرلر ایمش اسمعیل | اولدی قربان قولك قلب علیل
جنکیلرده مکر اول شوخ جهان | حسنله بولمش ایدی شهرت وشان
عیبی انجق بوکه اول جانانه | مسلتی اولمش ایدی جنکانه
چشمی ایتدکجه درونی تاراج | غمزه سی دلدن اولور آه خراج
اویله کشمیری کوزل عنبردر | رنك رخسار وتنی اسمردر
تلخکام ایتدی بنی طتلوسوزی | نورعینمدرانك خسته کوزی

بلی هر جلوه سی جان پرور ایدی
کرچه قبطی ایدی اول سروسهی
بویله در قاعدهٔ عشق غیور
خانقاه دل اسلام آرای
قیلمش افتاده لری اول آفت
طولاشور نازیله هر میکده یی
صالدی فردالره بو ناله زنی
تو بدلر باده یی نوش ایتدم ایسه
قنغی مجلسده عجب جام اولدی
انتظار ایله چکوب کاه تعب
کوندز او انجه او نور امید
عزم ایدر سمت بلاطه کیجه لر
بوسیاق اوزره او مهر رخشان
فلك اولورسه مساعد کاهی
اکا ایلر دی ضمر اخی سجده
رقصه باشلر ایدی اول جانانه
الده چار پاره سی ایلر چیق چیق
نعره اوردقچه او چنکانه لری
جمع اولور سیرینه انواع بشر
اول پری شیوه ایله اورتاده
خم ترالالاتره لی دکلر ایدی
طاغیلوب انجمن عالم آب
او بهانیله کیدر اول آفت
خونیله دیدهٔ حسرت طواسون
کاسه ده میکده یه اول دلبر
الی اغزینه او یار دلبر ایدی
عشق آنی قیلدی کوکل پادشهی
دلده چنکانه یی ایلر تیمور
اولدی اول دلبره ایوان سرای
کنج میخانه یی جای وصلت
شاد ایدر لطفیله محنت زده یی
صاوه میخانه سنه اندی بنی
کنج میخانه ده جوش ایتدم ایسه
اول پری کلمدی اخشام اولدی
نرده قالدی او مهپاره عجب
غلطه سمتنه اولور خورشید
انده مه پاره اولور تا بسحر
چرخ ایامی ایدردی دوران
کتور رخسانه مزه اول ماهی
قلمقلی دیر ایدی رام مجده
کاه اباغ اوزره صونر پیمانه
دیر ایمش جان رقیبه کل جیق
هو چکر عاشق میخانه لری
صحن میخانه اولور بر محشر
رقص ایدر شویله خریق عاده
او ده افتاده کبی اکلر ایدی
اولور اولدمده خرابات خراب
دل قالور کوشه نشین فرقت
تا که فرداده ملاقات اولسون
رقبا کافری قولطقده کزر

بر

برایاقلی صنم ایلر دوران
هب کومش حلقه‌لی اولسه قوشاغی
خم کبی یاتدی اوموزون قیجلی
شعلهٔ حسنی جهانه مقسوم
گاه حلوایه کیدر وقت شتا
گاه دوکونلرده کزر وقت بهار
بو بله دلداره اولانلر مدهوش
بوسیاق اوزره اولورکن دل زار
برکون اول دلبر عالم تاراج
ادرنه شهرینه کتدی پدری
قلبور اوسنه کلان قبطیدن
جدبجد محصنهٔ چرکه نشین
اقرباسندن انی قیلدی طلب
قبطیلر آیینی اوزره اوجوان
اودخی ایتدی مقامنجه مقال
پدری نغره چکوب مردانه
بندی بربوز اشکه دختر ناز
طبل وسورنا ایله براسکی کلیم
طولدی چنکانه لرك اوباشی
چیقدی اول مه انی استقباله
اسبنه بندی نیجه عاشق زار
قوریلوب چرکه‌لری صحراده
اوجوان الدی ایله رسنی
پوسته کیلر دوشنوب چرکاده
قوریلوب انجمن عقد نکاح

کزمده هم صفت درویشان
جزمه ایدن کسیلور می اباغی
سرو یلی اولمق ایچون صرنجلی
کتمکده کاهی قنارسمتنه موم
یاغنی بال ایله قنارلر اعدا
یازی بوکونه ایمش ای دل زار
هندی سیاحی کبی خانه بدوش
غم وآلام ایله اوقات کذار
ناکهان اولدی هوسکار زواج
کزدی هب اندکی چنکانه‌لری
بولدی بردختر پاکیزه بدن
حسنی اورمانه مدار تزیین
ایردی مقصودینه بی رنج وتعب
کوندروب برقیل الك اکانشان
طبل وسورنا اکا قیلدی ارسال
طولدی اورمانه بتون چنکانه
یوکلدوب خرلره اسباب چهاز
بردخی کلب عقور تعلیم
فنده سن آه اخراججی باشی
عالم اطرافنده اولدی هاله
دلبرك یولنه اولدی تاتار
جانب سمت داود پاشاده
خردن ایندردی اونازك بدنی
اوقوزی اولدی نشین اورتاده
چاغریلوب مجلسه پیر سیاح

یعنی اول شبهه کشای جنکان   قبطیان مقتبسی شیخ اورمان
صدره بچدی او کتابسز خواجه   صرتنه قوج دریسی فراجه
قیلدی آیین زواج یاری   قبطیان عادتی اوزره جاری
مهر اول دختر شوق انکیزه   ماوی بونجقدن ایکی آویزه
ویره بر اسکی اوباء چادرلق   ال دکرمنی دخی آغراق
ویره اهدا دخی اول دردان   برطراق اول بت عالیشان
او جوان پاره‌یه اول آبوکدی   قورت کوتی اوزره یمین ایله دیدی
شویله کیم اول قرهٔ تشلیق ایدیجك   دوزه زلفندن اکا بر قیل الك
قالقدی اول موکب والا عنوان   ایپ قوشاندی ینه جاره کشان
اولقدر خلقله یوللر طولدی   صناسن فتنهٔ دجال اولدی
کیردی استانبوله اول مه‌چهره   شرف شمس قران زهره
کلدی آلای ایله اول حسن آرای   بولدی شنلك ینه ایوان سرای
کوریلوب شعلهٔ حسن دلبر   کوزلك آیدین دیدیلر اهل هنر
خانه‌یه کیردی اومه پارهٔ ناز   قیلدیلر رسم زفافه آغاز
عالمی طوتدی دوکون سورناسی   باشلدی رقصه فلك زهره‌سی
اولدی قوچ باشنه قوربان اولدم   عشق اسمیله سر ویردی غنم
اولا هر یکا دعوت صالدی   نه مسلمان ونه کافر قالدی
چکلوب خلقه ملوکانه سماط   اولدی محسود سماطیله بلاط
آغلی بوزاغی ایچون بق دردده   عاشقان کبی صرردی زرده
صحنه قادین بودیکم پایلدی   اغزینی اچدی امام بایلدی
باله مستغرق اولوب اعضاسی   لحیه‌سی اولدی کتن حلواسی
او بو برلی قزارلمش کله   دال قاوغه یدیرر چوق سله
دیدی بر اهل شکم اول خلقه   بوره که حق بو که بغرم یوفقه
اوزانوب صحن پلاوه صاغی   آچدی بر یخنی قپان صوغانی
ات ایچون کفنه خوران قیلدی دوکش   ویردیلر بر برینه خیلی سوکوش

آچدی بازوسنی اول پنبه وجود — قبق اولورسه بیاض چهره چه سود
قم پاره دیدی هر صحن یمك — آه بر لقمه الیدم کشکك
ساعد دلبری کوردی خورمه — عاشقك بغری اولوب قاورمه
بر قبق طولمه سیدر بازوسی — یاغلی قویرق طرف دلجوسی
بوطعامه دیدی بر بغری کباب — لب جانان پاره شورا ولسه خوشاب
چکدی بر سفرهٔ شاهانه نظام — تا که یاران دیدی اسراف حرام
شب تار ایلدی آفاقه هجوم — طاغیلوب مجلسمز همچو نجوم
جمله کاهه کیروب اول دختر ناز — قیلدیلر رسم زفافه اغاز
شویله زیبایشنه ویری نظام — صناسن زهره در اول بنت کرام
بولدی آرایش حسن وآنی — ماشطه صدره کچوردی آنی
اوتوروب کوشه یه خودبین اولدی — اقربا خانه یه کلدی طولدی
مکر آیین زفافك شرطی — بویله قانون قدیم قبطی
پدری کلدی مثال اژدر — خانه یه کیردی الندە خنجر
بدتر آوازیله اول نکبت شوم — قیلدی بیچاره قزاوسته هجوم
اوزکه فریاد وفغان ایله یه رك — صد یمین ایله بونی سویلیه رك
ویرمزم قزمی بن اولدر یرم — بوزرم پوستنه طوز طولدر یرم
حاضران طوتدی آنی قیلدی رجا — بعد قیمه امان نولدی سکا
قورتیلوب اول دخی ایلر حمله — یتشوب بنه طوترلر جمله
بر قیامت آره ده بر غوغا — چاغرور زنلری هپ واویلا
کریشوب بر برینه نکبتلر — قاریشق ارکك ایله عورتلر
خلقه جنکانه دوکونی اول — بو سبب اولدی مکر ضرب مثل
مکر اول واجبهٔ غیرت ایمش — جمله جنکانه لره عادت ایمش
تا سحر نعره ایله جنکانه — قیلدی اول خانه یی ماتم خانه
تا که بر خلعتی معتاد اوزره — کتوروب آندی او برباد اوزره
کیتدی قویرق صالەرق اول نکبت — استخواندر قم کلبه رشوت

اوقدر عربده قیلدی اوکدی — که قزی خوفله بایلمش ایدی
خوی رخساریله اول غنچه دهان — یوزینه کل صوینی قیلدی افشان
نرکس چشمنی ایتدکده کشاد — کوردی اول غنچه‌یی اولدی دلشاد
دلبر و دختری کوردی قرقین — انلره دیدی کالك ینکه قادین
ویردی اول ازرقهٔ بداختر — دست جانانی بدست دختر
قودی برخانه‌یه اول مهر ومهی — صاریلوب یاصدنه سرو سهی
اچدی روبنده‌کی پوشیده‌سنی — اولا اوپدی ایکی دیده‌سنی
صفحهٔ پوشیده‌سی بر زرین ایپك — قبطیلر عادتی اوزره قیل الك
قونمدن اوستنه اول هدهد جان — یقیلوب نازیله اول تازه فدان
فتح اولوب تختهٔ اقلیم صفا — آچیلوب دوتن کیز اخفا
کوریجك دانهٔ بادام ایکی شاق — دیدی برکوزلیسنه حکمتنه بق
انده مرجان قپوسی نادره در — ایکی اطراف کومشدن دره در
ژاله‌لر دوکدی اشك لاله سنه — یعنی تخم اکدی بشر ترلاسنه
صیلیوب شیشه اونوکالا آبی — اوستنه اوردی قزل تمغایی
برنشان طاشی دیکلدی طاغه — که کومش بالغی دوشدی آغه
اوردی برنیشتر ارککین فصاد — خونه قاندی ینه اول اهل فساد
قانلی قپوایکن ایواه اول — اولدی برچانلدی قپو او محل
بوه قزدرمق ایچون اورطه‌سنه — او خروس باقدی یمورطه‌سنه
راغوب لنکری آویزه ایدر — بردرکلی قزل المایه کیدر
یار اوقون آندیده یاین یاصدی — قوکشو قاپوسنه قندیل اصدی
بق بلا بونده که بو کار قدیم — اولدی اول دلبره بر امر عظیم
جامه خواب ایچره دمادم اول ماه — قیلدی بولعبه‌یی معتاد ایواه
چابشور غیرت ایله لیل ونهار — عاقبت بولمدی اول چاهه قرار
بوجوانلق بلی برسوزا فکن — پیرهندر کشی‌یه آتشدن
ماحصل صولدی کل خندانی — قالمدی جذبهٔ حسن وآنی

قالمدی رقصه دخی امکانی
عاقبت ایلر ایکن بویله خراش
چوق نصیحتلر ایدوب عشاقی
عاشقانی غم ایله اکلندی
کوزه لم ایلمه اسراف مدد
بویوله کلمه وبرنلر چوقدر
کور کبی باقدی صاغ وصوله
عاشقان هب چکیلوب قلدی وداع
اولدی اورنك چکردن مخلوع
دل زارم یننه اطلاق اولدی
اولدی تاریخ جلول وقعه
یدی آی اولدی او ماه منیر
اوده اسلافنه اولدی تابع
فلکك شیوه سنه کارینه بن
کوکل اول دلبری قیلدی مهجور
برکون احبا بله اولدم همپا
بزه برقبطی مار سیما
یوغن ایتمش او عفریت اطوار
برقوال صوقش اغزندم بلده
همان اول آیو کبی جنکانه
بشلدی کازه بد آواره ایله
جمله مز ایلدك آنی تحقیر
دقت ایتدم بوزینه بن اوزمان
اوجوان اولدیغنی فهم ایتدم
ایلدم اسمنی برکره سؤال

بتسه چار پاره اولور هر یانی
اولدی امراضنه مرهون فراش
ایلك هیچ دکلدی لقلاقی
سوزی کافر سکننه دکلدی
نقد جانه نه بو اتلاف مدد
آه او بی رحمی طبورمش بوقدر
کندی بیچاره مدد طوب یولده
نفرته باعث اولوب بو اوضاع
قالدی پس پایهٔ هجره موضوع
بشقه بر محنته مشتاق اولدی
الف مائة دخی تسعین تسعه
مائة سنه ده صاحب تأثیر
دل زاره بو بلای رابع
دکل بونکته یی اسرارینه بق
آره سی التی سنه ایندی مرور
سیر ایچون عازم حیدر پاشا
هیئتی غول بیانی آسا
انك آردنده کی میمونه یولار
کلدی اول دائره یه دف الده
هی اغالر دبه رلك یارانسه
آیو اوینا تدی او آغازه ایله
ویریلوب دفعنه برقاج منقیر
چشم ابروسنه قیلدم امعان
بلکه بکزتمه دیو وهم ایتدم
لا مکر اسمعیل ایمش اول بد حال

عشقه بن اسمی ایتدکده عیان | رعشه کلدی دل زاره او زمان
ایلدم کوکلمه اول دمده عتاب | وعید ریاندیغك ای خانه خراب
اویله بر دلبره اول باری اسیر | که قبول ایتمیه ذنبی تغییر
دهنم اوزره اوروب مهر سکوت | فلکك کارینه اولدم مبهوت

قیلدم کیمسه یه زاری افشا
شیوهٔ عشقی نه بیلسون جهلا

* لمرحوم فاضل بك *

حمد او مولای عظیم الشانه حسن جانسوزی ویرن انسانه
قطره ایکن شکم مادرده قیلدی صنعیله انی پرورده
مایشاء اوزره او صاحب قدرت ویردی اول قطره‌یه شکل صورت
کیمسی ولوله ارا دلبر کیمسی زشت کریه المنظر
هب کرك خوب کرك کیسه بدرو وارمی تصویرن ایدر الاهو
ویردی هر جنسه جمال مخصوص شیوهٔ دیکر وحال مخصوص
ویردی هر خاکه بر خاصیت بشقه بر حالت و بر کیفیت
ویردی هر آدمه سیمای دیکر هر برین صورت طرز آخر
یعنی هر شخص بر صورت اولور بردخی مثلی نه کلدی نه کلور
اکثر بعضیلری هیئنده بکزمز بر برینه صورتده
جمله‌سی احسن تقدیم اوزره عارف اول نکته‌یه تسلیم اوزره
امتحان ایلمك ایچون ناسی خلق ایدوب دلبر ایله وسواسی
متنوع کوزینور ظاهرده اراده حائل اولان بر پرده
حسن ایسه بکزدی مقناطیسه آهن اولسه دل اویار ابلیسه

کیمسه قورتلمازاو یاغی وارایکن   زلف دلبر کبی آغی وارایکن
جذبهٔ حسنه جهان دلداده   مکر الا که جمادی زاده
یعنی صوفیٔ تعصب پیشه   زاهد خشك و تهی اندیشه
طعن ایدر عارض و چشم قاشه   طعن ایسه نقشه دکل نقاشه
اوده چکمز ایسه بو خولیادن   ذوق یاب اولمز ایکی دنیادن
فتنه در عالمه حسن مرغوب   کا حق ایلدی تسخیر قلوب
کمنه اولمادی اندن معصوم   اهلنه جمله قصصلر معلوم

* دعاء پادشاه اسلام *

اولا مبتدی یه لازم اولان   خدمت ادعیهٔ شاه جهان
حضرت پادشه هفت اقلیم   آسمان مرتبه سلطان سلیم
مردم دیدهٔ ابنای زمان   جوهر روح وجود دوران
زبدهٔ زمرهٔ نوع آدم   باعث ربط نظام العالم
تاقیامت انی مولای کریم   ایده اورنك خلافتده مقیم
ذاتی صقله کدردن یارب   انی حفظ ایله نظردن یارب
دشمنی اویله پریشان اولسون   هیئت طرهٔ خوبان اولسون
لشکر فتحی اوله اعداده   غمزه ماننده دل شیداده
دشمنی همچو میان دلبر   اوله غایتله ضعیف و احقر
طوره دولتله جهان طوردقچه   قبهٔ کون و مکان طوردقچه

* ابتداء منظومه *

بسکه بو بادیه پیمای هوس   یعنی بو فاضل زار و بیکس
غنچهٔ ترایدی کلبن ایچره   چرخ انی قویدی فلاخن ایچره
انی بردن بره چوق دوندردی   کاهیجه یاقدی کهی سوندردی
وار فلکله هله چوق غوغامز   شمدی اما اودکل دعوامز
اولدی بو کونه تجلیٔ فقیر   نه بکا کندی ایسه عشقه اسیر
داغ خوبان ایله سینم طولدی   صانکه مجموعهٔ حکاك اولدی

بنده بلمم که نه حالتدر بو
نه تجلی نه عنایتدر بو

بولمشم سوزشله برعالم
سرّ پروانه یه اولدم محرم

دامدن دامه دوشر عنقایم
دالدن داله قونر ورقایم

شمدی امادل زار ومغموم
بستهٔ زلف خم اندرخم روم

دوشدی بوبلبل دل پرورده
شاخ ناز اوزره قرپرورده

تنکدر وصفنه بواوراقم
انی وصف ایتمیه ده مشتاقم

باری تلمیح ایله ایهام ایدەین
انی اجمال ایله افهام ایدەین

رونق ملت ترسادر بو
غنچهٔ کلبن عیسادر بو

ویرسه اول غمزه سنه رخصت اکر
منقرض اولور ایدی نوع بشر

کشتهٔ چشمی اولان عاشق زار
نفخهٔ صور ایله اولمز بیدار

* سبب نظم وانشا *

بعد ازبسط مقال ایلیه لم
سبب نظمی ندر سویلیه لم

برکون اول پادشه کشور ناز
موجد نخوت ودانشور ناز

مجلس عشرته اولمشدی نشین
چکیلوب بر ایکی جام زرین

دهن نازی آچوب بنده سنه
دیدی بو عاشق افکنده سنه

ای رضادادهٔ قهر وظلمم
فاضلم بستهٔ بند زلفم

بیلورم کنج لطائف سین سن
سروری اهل معارف سین سن

عشقله بونجه زمان سوخته سین
هرهنردن کهی اندوخته سین

شبهه سز محرم راز اولمش سین
مظهر ناز ونیاز اولمش سین

استرمکه بنی ارشاد ایده سین
یعنی بوشبهه دن ازاد ایده سین

قنغی ملتده جمال خوبی
کیمنك چوق بولنور محبوبی

قنغیسی حسنله نازك اطوار
کیمده در شیوهٔ نازورفتار

فاذدن قاذه بتون ذکر ایله
سوزده هیچ ایتمه خطا فکر ایله

اولا وصفنی تقریر ایله
بعده رسمنی تصویر ایله

بکا تصحیح ایدوب اعلام ایده سین
برایکی بیت ایله افهام ایده سین

نوش ايدرسين دخى اتمامنده | جرعهٔ لطفمى انجامنده
قره بكلر كه اجل چاره سيدر | هب سكا جبرسنه پاره سيدر
بو سوزى چونكه كوكل كوش ايتدى | شوقله شعله كبى جوش ايتدى
ديدم اى داور اورنك نشان | شاه اقليم خراب دل و جان
كشور سينه ده سن خاتم سين | سن الوالامر دل و جانم سين
درعقب دستمه الدم قلمى | روى اوراقه باصنجه قدمى
آتشه دوندى ينه انديشه م | قاينـدى طبع معارف پيشه م
اولدى فرمانى كبى هب انسان | بو يله برذوق ايله نو ايجاد
يازمدم هيچ لغت موهومى | تا كه اول شوخلك اوله مفهومى
عرض اوله ندقده اوده قلب ملول | اوله چشمنده او شاهك مقبول
قومدم ذره جه حشو زائد | بونده طرز نو يرى بولمز حاسد
اولمدى ذره قدر بونده خلاف | حق ايله جمله يه اولدم وصاف
اولا جمله بى تصحيح ايتدم | صكره هب حالتى تصريح ايتدم
ملل مختلفه معلومم | لوح انديشه ده هب مرسومم
كتب حكمتى قيلدم تعليم | بيلورم نيدوكى طبع اقليم
رسم تصويرده رستم يكتا | بيلورم اينسه تناسب اعضا
دله نقش ايلمشم هپ ناسى | تجربه ايلمشم اجناسى
ويله بو بابده وار ادمانم | قوت مدركهٔ عرفانم
يعنى حمامده كورسم بر يار | بى تكلم بيلورم قنغى ديار
حمد لله دكلم بى بهره | هر هنردن بولنور بر ذره
چونكه اتمامنه ايردى خامه | قومشم اسمنه خوبان نامه
چونكه تاريخده شايان دوشدى | دوشنوب محشر خوبان دوشدى
شو تاريخ بليغك سنه سى | ايردى افلاكه بونك طنطنه سى

* در تعريف اقاليم سبعه *

كله اى روى زمينك ماهى | آسمانك المم جانكاهى

اولا طوطئه لازم تقديم
تا كه معلومك اوله هفت اقليم
ديدى دانادل اولان اهل بيان
حاذقان حكماى يونان
انلرك صحت ضبطى اوزره
يعنى تصريح مجسطى اوزره
كوره ويدر بوزمينك شكلى
بويله سويلر و حذاقت اهلى
انك اطرافنده دوائر افلاك
اوج بلوك ايدر امارى خاك
قوديلر آدينى ربع مسكون
انى تقسيم ايدوب ارباب فنون
چونكه حكمت ايله تقسيم اولدى
ربع مسكون يدى اقليم اولدى
كرچه تقسيمى بوكونا سلفك
كلدى اما عقلاسى خلفك
اوج بلوك ايلديلر دنيايى
كسديلر حاصلى بوغوغايى
يكى دنيا دخى ايتدكده ظهور
درت بلوك اولدى محل معمور
برى اسيا ايله افريقادر
برى اوروپا ايله امريقادر
جمله نك الطفى شمدى اما
سمت اقليم بلاد اوروپا
انده درشهرستانبول شريف
جمله دن اولميه مى پاك ولطيف
صغر او اقمره تعدادى
عالمك قربى ايله ابعادى
كرم و سردك عدم و توفيرى
ارتفاع درجه تأثيرى
استوا خطنده قرب و بعدى
باعث شدت كرم وسردى
انده حيوان اوله مز كرمادن
اوده عكسيدر انك سرمادن
انده دائم ظلمات شب تار
نته كم انده دخى نورنهار
اهلى اول ناحيه نك هب اسمر
اوده سكانى سپيد واشقر
استوا خطنده واقع آدم
اعتدال اوزره نه پيش ونه ده كم
بونده لازم اوله جق اولدى عيان
علم هيئت اوقوسون طالب اولان
مختصرجه بو ايكى بيت الباب
اشته تلخيص هزاران كتاب
يعنى هركيم كه ايدرسه تغليط
اشته رسم كرهٔ بحر محيط

* در تعريف كرهٔ ارض وماء *

اى قمر چهرهٔ خورشيد كمال
مركز دائرهٔ فضل جمال

کشور اوّل اون ایکی درجه | جمله سکانی قروجه قره جه
بولور آخرده یکرمیده قرار | تابع حکم زحلدر او دیار
کشور ثانی اولندقده شمار | ارتفاع درجه بیست وچار
اولور آخرده یکرمی ویدی | مشتری یه متعلق بلدی
کشوری ثالثی مریخ کوزه در | ارتفاع درجه اوتوزه در
چارم اقلیم که شمسه منظور | ارتفاعی اوتوزالتی مسطور
بودر اقلیملرك معتدلی | اعتدال اوزه بونك هر کوزه لی
پنجم اقلیم دیدی اهل خبره | تابع طبع ظریف زهره
انده درشهر ستانبول انده | انده درجزبهٔ مقبول انده
قرق بردر دخی عرض بلدی | انی معموراید مولی ابدی
ششم اقلیمه عطارد والی | قرق بشدر اکا قطب عالی
هفتم اقلیم که قمر پرورده | قرق سکزدر درجه اول یرده
یکرمی الّی بری انجامنده | تاکه شب اولمیه ایامنده
التمش التی بی یکرسه اما | بوله مز انده موالید نما
شمدی اماکه بقول جمهور | التمش التیده بولنور معمور
ایشته کشورلری قیلدم تبیان | مبدأ غایتی هپ اولدی عیان
یله سین حکمتی دنیانك | اختلافی نه ایمش خوبانك

* در بیان خوبان هندستان *

ای سرافراختهٔ دلبر روم | خال هندوسی سیه اختر روم
حاردر مملکت هندستان | هیچ بیاض اولمزاو یرده خوبان
شهوت نفسی دخی فاسددر | چونکه باطنلری جوق باردر
چوق یشر عنصر ناریه لری | هیچ سفید اولمزایمش لحیه لری
قره جه قوروجه خوبانلردر | شیوه وعشوه ده حیوانلردر
ضعفیله قدی هلاله بکزر | بالدیری وار که خلاله بکزر
سست اندام وزبون وبیجان | برده اولمش طوتهلم سروروان

قامتی اولسه دخی خوش اندام	قـتی رفتـار ایله نازنده خرام
بولسه دل باغلیه جق بر دلبر	هندولر بویله سیاحتمی ایدر
آلده دزمی دل دانشمنـدی	تحفـهٔ تـازه قماش هندی

* در بیـان خوبان عجم *

ای بتـانك شه صاحب علمی	ابروانی ایکی سیف عجمی
ذرهٔ تـابش نور خـلاق	ایدیجك حسنی نثـار آفاق
عجمه دوشدی مقوس ابرو	قـد بالا ایله چشـم جادو
آل رخسـار مدوّر چـهره	جمله سی حسنله صاحب بهره
هر بری نازو سـتم اوستادی	انده آشوب بـلا ایجـادی
موجـد نـاز و ادا انلردر	محدث جور و جفـا انلردر
غمزه سی ساحر و چشمی طناز	آشنـای روش ناز و نیـاز
هـله عندمده بنم بی همتـا	اولمسه زلفی یهودی آسـا
رایکان انده اوفعلی مـکروه	تنك اولان یوللره قاچدی اوکروه
سهلدر خلوت و صلته دخول	سرخ سر دیده لرنده مقبـول
کشی تاجانه صوقسه جوکنی	دیر تجـاهل ایله بابا جه کنی
عاشقه لیك جفـا جولردر	دل شکنـلردر و بدخولردر
ایلـدی اول پسران بی پاك	حافظ وشوکت و عرفیٔ هلاك
پك جفـا پیشه بت شـیرازی	استماع ایتمزاو وحشی رازی
ویرکیدر حسن و بها شیرازه	جلد حسن انده بولور شیرازه
نکه ایتمز بسر تبریزی	عاشقك یانسه دل تبریزی
دل خوبان بخـارا خارا	رحمی یوق جمله سی آشوب آرا
قند هـارك کوزلی لقمهٔ قند	لب عشـاقه و یر طعمهٔ قند
جذبه لیدر کـوزل کشمیری	ورکیدر انلره دل تسخیری
اوزبکك دلبری غـایت عجبه	اوله مز چهره لرنده جذبه
هربری حسنله پرجاذبه در	دخی شهرتلری هب کاذبه در

جهره تاتار مغول سیماسی   دخی موزون اوله مز اعضاسی
کاهر خوب شمائل مائل   بزمنده اهل مسائل سائل

*** دربیان بغداد بهشت اباد ***

ای فروغ رخ مهر آفاق   عرق رویی دکر ملك عراق
پك جفا پیشه بتان بغداد   عاشقه ایلمزاول باغی داد
چارم اقلیمده اول شهر نشاط   اعتدال اوزره درانده اخلاط
رخ آلی کل تردن نازك   لب لعلی مل تردن نازك
زلف شبوسنی سن یل سنبل   رخنی ایله تأمل هپ مل
چشم ابرولری سمور سیاه   زلف وپرچملری دیجور سیاه
عاشقه ایلمده ناز وکرام   اوله مز اول بدن نازك رام
کورمه مش لطفنی اصلا فردا   وعدهٔ کاذبه سی هپ فردا
غربته لیك دوشن فرسوده   کالهٔ وصلی صاتر هرسوده
آنده اما پسران شیعه   دائم آماده اولور تشنیعه
انده کافرلك ایروب اتمامه   تختکاه اولمش ایکن اسلامه
شاد قیلدی زمن عباسی   هب نوالیله ابونواسی
نه جواب ایلدی اول دیوانه   روز فردا کلیجك دیوانه
اولدی هب مغتنم ذوق وصفا   خلقه دوشدی اوسببدن خلفا
کوفه دن کیتدی اودم بغداده   ساده رو بر آسیابی زاده
کندویی شاهد بازار ایتدی   جوقجه جمعیت دینار ایتدی
مادری ایلدی اکا انها   پدرك اولدی دکرمن تنها
خبر ایتدی اودخی مادرینه   کوت کچر بونده دکرمن یرینه
خلفانك دخی کون مقبولی   آسیابك نه اولور محصولی
ایشمی ایلمشم بن التون   قوسنك پاشکده دوشسون طاجون
بصره خوبانته قیل مدح بصر   حسنله فرقهٔ خوبانی بصر
جکیلور قیل ایله خوب موصل   عاشقه لطف ایله اولور موصل

در بیان خوبان مصر

ای زلال لبیدر نیل حیات   غمزهٔ قاهرهسی سیف ممات
زن وغلمانی بلاد مصرك   طرفهٔ بازیچهسی اهل عصرك
خسته دردیدهٔ مخمورلری   موی سبز درتن بللورلری
هب سیه جرده اولور خوبلری   وار سفیدرو دخی محبوبلری
بولنور چاه زنخدانلری   قتی جوقدرمه کنعانلری
شیوهٔ عشوهده هب فائقدر   دخی آغازهلری محرقدر
ایك محظوظ اوله مزطبع سلیم   تهی ذم ایتمدی مرحوم فهیم
چونکه اقلیمی انکده ثالث   اهلنه اولدی رطوبت حادث
قیلدی ترطیب دماغ فاسد   اولدی کورلك اوسببدن عائد
کورر اما کهرلك انکوری   دیدهٔ قلبی انك الك کوری
کیمسه بلمز که ندر بوحکمت   بوزناننده وفور شهوت
طویمدیلر اوفواحش جنسه   اوکردرلرمش اوفعلی خرسه
اوکرنوب ایوجاع ایلرایمش   انی سکر ایله بسلرلر ایمش
صاف دکل مشربنه عشاقك   بولانقدر کوزلی بولاقك

در بیان خوبان زنکی

ای سیه خال دخی شبرنکی   حرم حسنه غلام زنکی
زنکیان اولسه دخی ساده زنان   اولسه ده لهجهٔ روبی خندان
اوله مزبوس کنارهٔ لایق   مکر اعمی اوله چشم عاشق
قورسه اسمنه عالم الماس   کورمیدر غفلت ایله اعین ناس
طوته لم اسمیده اولمش مرجان   صانمه کیم وصلتنی اومرجان
بلی انلرده صداقت مشهور   هب شجاعتلو مهابتلو وفور
اسمی ظاهرده مغایر اما   باطنی جوهر اولور سرتاپا
نقدر ظاهری اولسه شبکون   اولور آیینه کبی ساده درون
ناسده چوق بولنور کم مایه   اوغره مشدر بوقره سودایه

قره جاریه یی اول طبع سقیم — پنبه جسمانه ایدر دش تقدیم
چشم ادراکی قرارمشمی عجب — برمیدر روز درخشان ایله شب
لکه در صاحب طبع پاکه — قره لقدر دل صفوت ناکه
هله یاد ایلمسك خوشتر اولور — مجمرتر که قوسك عنبر اولور
طوطی یم واری بکا آیینه — سویلدرمی اینوسی سینه

* در بیان خوبان حبش *

ای رخ انوری رومك کونشی — خالی شاهنشه ملك حبشی
دلبران حبشك جاذبدر — شهوت وقوت ایله صاحبدر
خوش ادانازك وطتلو سوزلی — لب خند انیده یومشق یوزلی
چشم وابروسی دخی فی الغایه — رخ لیلا کیسو عنبر مایه
اعتدال اوزره سمین وتنی نرم — دخی جامی اولور کرما کرم
چوق زمان مویی نمایان اولمز — رنك ذاتیسی صررمز صولمز
اویله قبز واردخی اولمتده — بوزسه لر بکرینی هرساعتده
ینه بکری کلور اول ثدیه نك — بوسوزه عقلی یترمی انه نك

* در بیان خوبان یمن *

ای لب لعلی عقیق یمنی — شیوه دستنده دوقنش یمنی
قتی اسمرجه اولور اهل یمن — انده نادر بولنور شکل حسن
ایلمز چهره لری هیچ خنده — نه ارار انده رخ فرخنده
اینجه آوازه لی مظلوم حلیم — کویا جمله سی بیچاره یتیم
متواضع کوزی یاشلی محزون — استخوانی کورینور جسمی زبون
دلبری اولسه دخی والحاصل — اویله احواله دکلدر قابل
انده یوق شهوت نفسانیه — انده قدسیت وروحانیه
بشقه برقومدر انلر جانا — بزه اکمق دخی دوشمز حالا

* در بیان خوبان مغرب *

ای ضیا کستری افلاك قلوب — دل عشاق سکا عین غروب

مغربك قاعده سی خوبانی
اكثری اسمر اولور الوانی

جابجا كرچه جوانلر بولنور
قد بالانه فدانلر بولنور

لیك هب وحشیدر الفت بلمز
كلمز آغوشه محبت بلمز

پر غضب خائن وسركشدر هب
حدت طبعله آتشدر هب

سخن سخت یكی جوشندن
بونلره نیزه كرك آهندن

انلره دوشسه اكر برناكام
تنی زوایده كرك چون احرام

سخن ایچون نه زمان كیم اچیلور
دهندن نه آتشلر صاچیلور

فاسد اجزاره طبعا تدبیر
چونكه اصلاح ایدر ایمش تقطیر

دخی بوقومك اولور طبع حمید
ایتسه استانبول ایچنده تولید

صانمه جانا بو دل پر غمكی
دكبشوره لك فسه پرچكی

* در بیان خوبان جزایر وتونس *

ای سهی قد بلند آوازم
شهلوندم یكیدم شهبازم

جمله خوبان جزایر زور كار
قهرمان هیئت ورستم اطوار

بو صمه رفتار واوندانه رویش
دایسی طور نریمانه رویش

اكا آتشدن اولور پیراهن
هرجوان آهن وهر پیرامن

بو صفت آب وهواسندندر
هب ظهوری غرباسندندر

اكثر افلاح اولور انده غربا
اوده جنك آور اولور سه اما

شهریسی اولسه دخی فرزانه
اوله مز هم صفت بیكانه

امان اول غمزه لری شهبازی
كندوسی غازی نكاهی غازی

اوجزایرلی كومش فرمه لی
تللی شاللی اوكوزل ولوالی

سینه سی اوزره دكل مرجانی
دوكلر جمله سی عاشق قانی

میاننده كه زار اول یطغان
اكاجانك وار ایسه بر یطق ان

بالا صقده اولان پسكللر
مومیان اوزره كومش كاكللر

كوره عشاقه طبانجه لایق
سهو یله اكا طبانجه عاشق

طره سی فرمه سی صرمه ایدر
سینۀ شوقه آنی صارملیدر

اولنور اما كه بتان تونس   مشربی نازك وطبعی مونس
آه اومهپاره كوزل تونسلی   اوكوزل ساقی بياضی بورنسلی
اوسمن تن ايله سيم متسانی   هر كورن سوسه نه منت آنی
ندر اول قطعهٔ خوش موزون تن   صانكه چيقمش كبيدر چيغرقدن

* در بيان خوبان حجاز *

ای سر كوی مطاف حجاج   غمزه سی محسندن ظلم حجاج
اسمر اولور رخ خوبانه حجاز   حبشيدن دخی اولمز افراز
بللی شهريلری صفوتلی اولور   رنك بغداديسی زينتلی اولور
ليك دل ويرمكه شايان اولمز   قوت جاذبهٔ آن اولمز
مكه اولادی اولور اهل وفا   زادها الله تعالی شرفا
ساده در لوح دل توحيده   هيچ مكيده ده اولمز كيده
طائف اما كه بهشت دنيا   انده غلمان مثال حورا
صانكه برتپسی قطائف طائف   انده هر ذوق ولطائف طائف
بريسی ايلسه مدح جده   چوقده حمل ايتمه كلامن جده
هله عربان كوزلی نكر ايدر   هر مبارك نفسی سام يليدر
كيه صرتينه چوالی چوالده   اوله بر نغمه قوالی قولده
اوقيافت دكل آدم جنسی   جن صانور شكلنی كورسه انسی
كورر اول زمره‌يی هم صورت جان   جرس قافله ديرمش چان چان
سن سين ای ماه كوكل دلجويی   نه شتر شيری نه عربان رويی

* در بيان خوبان شام شريف *

ای جهانك مه خون آشامی   رخلری صبح وزلفی شامی
ثالث اقليمده در شام شريف   ايده ليم حسن بتان تعريف
خم اولور ماه كبی شهريسی   يان جزر هاله كبی بربريسی
آق اولور چهره‌لری موم كبی   انده كل رواوله مرزوم كبی
حسنله اولسه دخی روح افزا   ساق پرموی اولور دهشترا

طولمدن جاذبهٔ رخساری … اولور اولدم خط فرخ ساری
آدمه جور وجفا بیلمزلر … اویله بیکانه ادا بیلمزلر
سخن شیوه یه آکاه دکل … عشوه هیچ اوغرادیغی راه دکل
ناز جانانه ندر بیلمزلر … سوز پروانه ندر بیلمزلر
جذبهٔ عشق او محلده مهمل … شهوت نفس فقط مستعمل
خنجر وتیغ وطبانجه عیان … هر بری صانکه نریم میدان
باشنده بورکی صارر کج واری … قهرمانی کورینور اطواری
چندیله سهوا ایدرسک ایما … اولور اول حالت ایله عقده کشا
شکل هر یخده براشفته … سفته اما کورینور ناسفته
بن دیم جمله لرک معلومی … چوق زیا زد بو که شامی شومی
بن که مألوف کلام رومم … بن که معتاد در منظومم
نشئه یاب طرب ایلرمی بنی … یا اخی یا عمی تفهم سخنی
عرب بادیه اما وحشی … کلمز آغوشه ولکن یخشی
سوزی طتلو یوزی طتلوا بلق … قوت جاذبه سی وار الحق
ندر اول خال سیه موی سیه … چشم ومژکانیله ابروی سیه
ابیضی یوق بتون اسمر رو … صانکه صحراده دمیده آهو
رنک تکلیف ریادن ساده … بی تصنع روش حق داده
بیلمز اول قوم ندر فعل لواط … انلره اولمدی قسمت او نشاط
بورنده حلقه طاقرزنه لری … بوده بر عادت دیرینه لری
اولور اول حلقهٔ نداله بدرو … طاغدن صانکه طوتلمش آیو
کندویه ایلسک اما که سؤال … انی تخمین ایدر اسباب جمال
اول نواحیده کنار دریا … وار طرابلوس کبی شهر زیبا
آب جان پروری کوثر مایه … بادی همسایه دم عیسایه
قتی چوق دنبر سنتنامی … باخصوص کاکل عنبر سامی
جنتک یاد ایدرمز سنبلنی … جبهه سنده کورن اول کاکلی

* در بیان خوبان حلب *

ای سر افراز سریر خوبی
عالمك فتنهٔ جان آشوبی

معتدل آب هواسی حلبك
جانفزا باد صباسی حلبك

پاکدر دلبری خوش رفتاری
صافدر آینهٔ رخساری

چیقارر یاره بتون صبیانی
یاره‌لی یوزلی اولور خوبانی

بو دخی لطف هوادن ناشی
غشدن تنده قومز ادناشی

داغ بردل ایسه منکوبلری
داغ برعارض اولور خوبلری

شقهٔ حسننه تمغای جمال
جمله شهبندر کالای جمال

دیدی عالم حلبی راچلبی
بن نه وصف ایلیم اول غنجه‌لبی

منتظر در نکهی ابرویه
وصلی محتاج دکل آب رویه

ویرمدن طالب وصلینه جواب
آقرآغوش تمنایه چو آب

اورفه نك طغره لیدر خوبانی
شهلواندانه اولور ارکانی

مرعشك تازه‌لری ایله کذار
دل عشاقه اولور تشنه کذار

وارمه اول خواهش ایله بیلانه
مرغ حسن انده اولور بی لانه

کیدن اول شهوت ایله سمت پیاس
روی کرددن اولور البتده یاس

اول نواحیده کروه اکراد
یاقیشوردابی دینلسه اکراد

نور کمانده بولنور آفت جان
ایتدیرر عاشقه ترك ایمان

چشم شاهانه اولور کج ابرو
اولور اما که معاند بدخو

در بیان خوبان اناطولی

ای سهی قامت ملك اناطولی
سنی برصارمغه دکز ایکی قولی

اناطولی کوزلی خلقیدر
فطرتی اوزره بتون باقیدر

یعنی نه شیوهٔ رفتار بیلور
نه دخی خردهٔ کفتار بیلور

ساده دل جمله‌سی ابله فطرت
اکثریسی بلی اهل جنت

کرچه ناپخته وجود خامی
ناتراشیده اولور اندامی

اولسه رویی مه تابان کبی
نیلیم صورت بیجان کبی

هیچ تناسب اوله مز رسمنده ‌‌ حسن و زائد بولنور جسمنده
بونه خاك ونه هوا ومادن ‌‌ لطفهٔ سابقهٔ آبادن
قیصری اولمش ایکن جای سریر ‌‌ حسنله اولمش ایدی شهرت کیر
جابجا دلبر رعنا بولنور ‌‌ دخی چوق آدم دانا بولنور
حسن آزه دکل غالبدر ‌‌ سوزیمز روجه دکل قالبدر
ایلینلر لب دریاده مقر ‌‌ سائره نسبة اعلاجه دوشر
اکثری شهریسی آغوش آرا ‌‌ اهل دهقانی رمیده امّا
غنچه‌دن عارفه بر بوی یتر ‌‌ خرده بینانه سر موی یتر
ایلسون عارف اولان نکته شناس ‌‌ جمله سائرلرینی بوکا قیاس

در بیان خوبان روم ایلی

ایکه کم بنده زلفك بتلنه ‌‌ کیره می عاشق محرم الینه
روم ایلنك [illegible] چوق رعناسی ‌‌ واردر القصه ید طولاسی
دلبر[illegible] [illegible] [illegible]بول کبی ‌‌ طور خوبان ستانبول کبی
طوری نازنده میانی نازك ‌‌ سوزه کلدکده زبانی نازك
دهنی طاتلو اداسی چلبی ‌‌ دکل ابنای اناطولی کبی
قد وقامتلری بالا ارلر ‌‌ لی اغزینه اویار دلبرلر
مستعد صاحب ازعانلردر ‌‌ دخی هر خدمته شایانلردر
طور اندامی بغایت موزون ‌‌ سرو بالا کبی قامت موزن
اکثری صاحب عار ونخوت ‌‌ یوصمه رفتارایله دایی آفت
کرچه شایسته اولورمش حقا ‌‌ نرم اولان جسمه نرمانه ادا

* در بیان اطه های بحر سفید *

ای سیه خال دخی بتکده در ‌‌ بحر حسن ایچره قره بر اطه در
معدن حسن و بها بحر سفید ‌‌ انده هر بر اطه بر بحر سفید
حاصلی هر اطه‌لر مستثنا ‌‌ برینی ایتمیه لیم استثنا
بو سوزم قاعدهٔ اکثردر ‌‌ لب دریا وطن دلبردر

حسن تقویم ایله اولمش انشا | جمله سنده متناسب اعضا
قابلیتلو اولور انسانی | پاککدر آینهٔ عرفانی
فتی وافر اولور انده خوبان | ایلك اهلنده عدیم دین وایمان

* در بیان خوبان اسلامبول *

ای ویرن ماهه رخ شهر ینه | طپتدیرن مهره یوزی شمسینه
خارج از عقل بشر استانبول | ایره مز حدینه اهل عقول
یعنی هر کوشه سی در بر محشر | دخی هر ناحیه سی بر کشور
صانکه بر نسخه کبیدر دنیا | بوده فهرست کتاب اولمش اکا
قره جمله کبی ربع مسکون | اولمش اما اورم بونده یکون
صانکه عالمده بو بر در یتیم | برصدف اولمش اکا هفت اقلیم
بو یله تشبیهنی قیلدم تمثال | کویا مرغ منقش پروبال
اکا سبزین جناحدر برین | نیل کون ایکی قناددر بحرین
بنجم اقلیمده اول شهر صفا | بونده غایت ایله خوش آب وهوا
اکثر اطبعنه غالب طاعون | نزله درعلت سکانی بتون
بو وبا کثرت آفتدندر | نزله لر فرط رطوبتدندر
او یله بر شهر عجایب مشحون | طاش وطپراغنی ایده حق افزون
بولنور بونده هب افراد ملل | طبع انسانه نه چه ویره خلل
اولدی خرمن کبی هب بوناسك | تخمی وار بونده بتون اجناسك
اول سبب هم صفت بوقلمون | اولدی هر دلبری بر دیکر کون
بکزه مز بر برینه خوبانی | متعدد کورینور الوانی
جمله سی شوخ دلفریب وطناز | محرم شعبدهٔ ناز ونیاز
سویله شور کوشهٔ ابروسی ایله | کاهیجه غمزهٔ جادوسی ایله
بری بریله ایدر بیع وشرا | طولسه احباب ایله مجلس فرضا
بنه یاران کوره مز رأی العین | هر بری اولسه دخی ذو القرنین
هر بری نازوستم اوستادی | جمله نك جور وجفا معتادی

او تمائل او تغافل او ادا — او تبسم او تكلم او صدا
اوروبش اول قز يلمش زنه كبى — طرفه رفتار يله بلمم نه كبى
وعدهٔ كاذبه سى بى غايه — يننه فردا يى صاورفردايه
برنفسله سنى ايلر مغرور — مدت وعده سى تانفخهٔ صور
عهد و پيمانى همان نقش برآب — قولى تمكينده برطاق خراب
جدبجد شهرى اولان ذات شريف — تن ور وحى اولور البت نه لطيف
چونكه آسايش ناز و نعمت — نطفه يه باعث ضعف و رقت
نطفهٔ نازككه نك محصولى — ناقص اولور جسد معلومى
اول سببدن چوق اولور رنجورى — جابجا ظاهر اولور قنبورى
نسلى البت نه مشوش تندر — سبب افراط لطافتدندر
قامت نازكى برانجه قدان — عارض هم صفت برك خزان
بوسوزه وارمه مخالف برتن — بلكه نسلنده اوله خارجدن
هب دونر پير مشوش حاله — ايرمدن عمرى دخى سى ساله
كرچه كيم جثه لرى نازكدر — عقل و عرفانه بتون مالكدر
رشد ايله عقل ايله مشحوندر هب — سبق آموز فضلا طوندر هب
رشد و ادراك كرك انسانه — ياراشوركه قولاق حيوانه
ندر اول ناطقهٔ سحر ايجاد — ندر اول بارقهٔ استعداد
شهر يلكدر كشى يه نصف علم — برتكامله ايدر وصف علم
ازمدتده ايدرسه آغاز — هب ايدر علم شعر بنى احراز
سائره ليك كرك سعى طويل — تاكه قهرا ايده علمى تحصيل
نازك اولمز ولد دهقانى — چونكه غايتله غليظدر قانى
ايرسده سالى دخى هشتاده — پيرلك ايتمز انى افتاده
ليك انديشه سى اولور برزنك — رشددن انده بولنمز بردنك
دقت ايتسون بوكا ارباب كمال — وارميدر دار شفاده جمال
كيمى حافظ كيمى ملادر — كيمى شاعر كيمى مستثنادر

چونكه

چونکه حددن اولنجق عقل افزون   ایدر اول ادمه ایراث جنون
فکر ایدر کاهیجه بو دنیایی   کاهی اندیشه ایدر عقبایی
کاهیجه غیرت اقران و معاش   کاهیجه کردش چرخ قلاش
کاه بر دلبره دل بسته اولور   روزشب فکری ایله خسته اولور
دائما فکرتی ایلر جولان   انی سودا ایده آخر حیران
کیدرك عقلی چیقار دائره دن   کیمسه بلمز که بو علت نره دن
نقره تخته معتاد ایسه ده   طیانورمی کشی پولاد ایسه ده

* در بیان خوبان روم *

ای کل کلشن جمعیت روم   رونق انجمن ملت روم
حسن جانسوزی ایدنجه تقسیم   جمله اجناسه خداوند کریم
کویا عالمه دوشدی حبه   ملت رومه ویریلدی قبه
قطره درقسمت عالم کویا   رومه اما که ویریلدی دریا
زن و اوغلانی کوزل ملتدر   هر بری حسنله برآفتدر
جمله اعضاسی تناسب اوزره   خلق بو سره تعجب اوزره
قامتی بو جسد تن ایوجه   انده قنبور اوله مز یاجوجه
بنده ظن ایلمشم بویله همان   که بو تأثیر علاج یونان
قیلدیلر نطفه لرینه تدبیر   لطفی بو آنه دك ایتدی تأثیر
هر بریسی فلکك ماهی کبی   آفرینشلری دلخواهی کبی
یعنی نه وجهله استر ایجاد   اویله تصویرینی چزمش استاد
ندر اول خلقت اعجوبه سرشت   صانکه در دیدهٔ کلزار بهشت
ندر اول جذبهٔ حسن دلسوز   ندر اول غمزهٔ مست دلدوز
ندر اول فطرت سیمین مایه   ندر اول مایهٔ قدرت وایه
او تناسب او تماثل او نکاه   او بیاض کردن ایله زلف سیاه
صافدر سینه سی بللور کبی   کافرك هر بری کافور کبی
منطق الطیر کبیدر سخنی   سویلمز حرف ثقیلی دخی

د يدى اسلافده بر اهل وقوف — عارف مخرج الفاظ حروف
شينى سين اوقوديغن صانمه غلط — صفمدى اول دهنى تنكه نقط
دخى بو ملتده مخصوص همين — ساق بيوى سمين و سمين
سيم خالصدن اغر ماندر بو — شهدى صافيدن الذ بالدر بو
موى بتمز مكر الا قاشى — نقدر اولسه دخى چوق ياشى
قوت جسمى اونجه منحط — كلور اولدمده عذاره نو خط
ايرسه ده سالى دخى پنجاهه — دوشرم عشق ايله بن چاهه
هله اسمرلرى پك جاذبدر — حسنله جمله سنه غالبدر
سمر ومانندى دمادم تازه — برك ارايشى دائم تازه
جمله سى يوصمه روش دايى ادا — ازاولور يعنى بو ملتده كدا
طبع وذاتنده شماتت واردر — نخوت و كبر ومروت واردر
هب توانای دلاورلردر — صاحب قامت وجسيم ارلردر
اهل اسلامه عداوتلرى وار — كرچه ظاهرده صداقتلرى وار
ارمنيلر كبى نرمين اولمز — هم يهودى كبى مسكين اولمز
يانسه فرقتله دل مهجورى — ينه افزون ايدر اول مهجورى
اوله مز رام اومه حسن و بها — نقد جان ويرسك اكا بوسه بها
لطف ايدرسه دخى اول روح روان — بيليم بعد خراب دل و جان
باخصوص مغبچه كان غلطه — دوشر راهل صوابى غلطه
نوله طوشان ايسه اسم وشانى — رخ خوبكرده سى طوشان قانى
بزم مى ايچره ايدنجه دوران — هر برى فتنۀ آخر زمان
اوله دوشنده لباس زرباف — تن پاكى اوله صاف اندر صاف
دوكيلور عارضنه طره لرى — ماملرده شاشورر غمزه لرى
دونه اول مغبچه طولاب كبى — تنى هب اوينيه سيماب كبى
كاهيجه رقص ايده دجلو اوزره — اوتوره كاهيجه زانو اوزره
اوقويه ناز ايده رك برشرقى — مهر غربيدن اولورمى فرقى

کاه لعلین صونه که پیمانه — یرمی قورتوبه ایله ایمانه
بوطرفدن می اولور هوش ربا — دینی برباندن ایدر بویغما
اوخرد دشمنی بو آفت دین — داغ لازم بدن اولسم تمکین
نشئهٔ می اولیجق مستولی — قالماز اراسه دخی سست دلی
جان و بر سرینه حیوان اولسه — اه ایدر صورت بیجان اولسه
دل بو آتشله دوتر پروانه — کندی بریانه جسد پروانه
اوخرابانه وریجق احباب — اولدی یاب یاب کیدهرك خانه خراب
کررهشوز چوق متعصب صوفی — رهن ایدوب پیر مغانه صوفی
کورمشیز بزنیجه صاحب تره که — قومدی مادرینه براوره که
اولاچشم پدرله ملحوظ — پردهٔ عصمت ایچنده محفوظ
شیشهده غنچهٔ نشکفته مثال — ایلمزدست ستم اکا وصال
اکا جمع ایتدی پدر مال و منال — دیمهدی هیچ نه حرام ونه حلال
عازم اولسه پدری عقبایه — بکیدن طوغمش اولور دنیایه
طبع خلقیتی دکل ایسه نجیب — طفل منحوسی نه یاپسون تأدیب
اولمسه کندی دخی بال کشا — اوچوررزانی ارباب هوا
ره میخانهیه اوغرار برکون — جکر مادری طوغرار برکون
بو هوا ایله ایچرسه باده — ویریر اموالنی آب و باده
اکا بر باده صونرسه رقاص — بحر پیمانهده ایلر غواص
اوله بن بلد یکم امداد لدار — صاحب شعبدهٔ شوخ و عیار
کافرخانه برانداز جهان — خانمان افکن اهل ایمان
شنبی سین اوقویهرق اوله نشین — دیه بیچاره سنه هی ساقین
ایچمدك عشقنه بر شیشه شراب — اولمسم حضرتکزله سکرآب
ساغره نقل ایده کاه دولابی — جان بلب اولمیهمی اول چلبی
بویله الفت ایدهرك آهسته — دام زلفنده اولوردم بسته
اوله عشقیله دمادم مدهوش — اویله طوشانه کرکدر خرکوش

هب کیدرصو یولیند سیم وزری | ادخار ایتدیکی مال پدری
هب صرا خیلر اقاریوملیه | پدری جانی ایچون فسقیله
پدری اولمق ایچون شادروان | خم می دائم اقار شادروان
ایده الماس و سیم پاککی | زیب انکشت کف یورغاکی
ایلیوب تابکلو نادانلق | کردن ساقی یه برکردانلق
ویر رقاصه مجوهر ساعت | بند زنجیر اوله جق هر ساعت
ربع سکونه ایدوب تخریبه | طولندرر کاسه نزی ربعیه
سر وسامانی ویرر یغمایه | قالمیوب خانه ده اسکی مایه
یته بوقیددن اولمز رسته | زلف ساقی ایله عاشق بسته
نه عجب ایتسه فروخت جامه | ایده ویرسه کلورمی جامه
کیتسه میخانه یه ده آخر کار | نکه ایتمز یوزینه اول غدار
کورینور دیده لرنده بدرو | سخره ایلر انی کافر پترو
اولادیرکن افندم پاشا | اول زمان اسمی اولور یانملا
یه تیمارخانه ده اولور بدحال | یه سیاحتده اولور برابدال
دوشمسون دشمنک اولادی | اویله درده برسول هادی

* در بیان خوبان ارمنی *

ای شه ملت کبر و ترسا | سر برآوردهٔ قوم عیسی
ملت ارمنیان عالم | اصل سابقده نصارای عجم
حالیا ایلسه لر بسط کلام | بللیدر لکن روم و اعجام
لیک خارجله اولور دورادور | ایلمین شهرستانبولده ظهور
اهل اسلامه تقربلری وار | فهم وعرفان وتأدبلری وار
شاعری اولسه دخی جائزدر | رومه بو صنعت ایله فائزدر
شمدی امابو کوزل غوغاسی | بشقه سوزدر اوحق دعواسی
دلبرانی اوله مز روم کبی | لهجهٔ رولری محتوم کبی
جثه لو نازک وقامت اینجه | ساق پرمولری غایت اینجه

اوله‌مز ذره جه شهوت انکیز — مشرب نازکه اسم سر کیز
لفظ بارده دیسه هی اخبار — دهنی مجلسه اولور بخبار
بدنی هم صفت جنس وحوش — موی قندزتدن اولور سمور وش
زمهریر ایچره کوزل سرمایه — صقلە سون انی دم سرمایه
کویا سینه سی قبل ترلا سیدر — انده هر موی اشك لاله سیدر
موی بترمهدده پرورده ایکن — بلکه حتی کس مادرده ایکن
اولسه برغنچهٔ ترنو پیدا — کل کبی کلمه‌دن اولسه حالا
خلق دیرکن بوده جانان اوله‌جق — عاقبت فتنهٔ دوران اوله‌جق
کورینور اول خط عنبر فامی — طوغمدن صبحی ایدر اخشامی
او صباوتده که ایلر تخمین — که ظهور ایده خط سر بکسین
اولسه بو وصفه مغایر دلبر — رومدن تخمنی چالمش مادر

* دربیان خوبان یهود *

ای قمر طلعت آهو دیده — کورمدیسن کبی یهود دیده
اق اولور چهرهٔ خوبان یهود — ال و اسمرلری غایت مفقود
حسنله اولسه دخی شوخ آفاق — نیلیم باشی چوطاس براق
کل اولور باشی صحیح النسبك — زرد اولور چهره‌سی صاحب حسبك
اولسه که صاحب پرچم پیدا — عد ایدرلر انی اولاد زنا
بدنی هم صفت پالوده — نیلیم اولمسه جرك آلوده
قوت اولمز دخی اولادنده — استخوان یوق کبی اجسادنده
نرخ وصلتلری ارزانیده — یعنی اتی ایله ارزانیده
رمضان ایچره اولور صائمه رام — انلری بویله اوقتمش خاخام
خائن الطبع ودل آهنلردر — دخی هر ملته دشمنلردر
جمله سی اویله ذلیل ومسکین — خوف ایدر سایه‌سی دوشسه بزمین
هیئت وجامه لری پژمرده — زنده اما کورینور دل مرده
لیك غایتله اولور نغمه شناس — موسیقی یه کلیبك افهم ناس

رق سخن کتررراو جنس خبیث ‖ قورقارم خامه می ایلر تلویث

* در بیان خوبان چنکانه *

ای رخی اوزره اوخال دانه ‖ رصد اولمش کبید ر جنکانه

خوشجه در دلبری چنکانه لرك ‖ یوزی اسمر در اوجانانه لرك

هپ سیه جرده کوزل جذبه ایدر ‖ د استان کرمی قبه ایدر

ریر کیدر انلره فن نغمات ‖ هپ اصولیله ایدرلر حرکات

نازك آوازه ری شکور کدر ‖ سوزی شربتدن الذبی شکدر

خرده صاتدقجه اولوب نغمه سرا ‖ کشی آتشله دیمز می ماشا

خلق ایله بیع و شراسی قابل ‖ کز اوجه اخذ و عطاسی قابل

هرنه ایلرسه بهانه ممکن ‖ اویله دلداره بهانه ممکن

ظاهر اولدقده خط میمونی ‖ ایو اوینا تمغه باشلرخوبی

* در بیان خوبان تاتار *

ای سیه طره لرك انواری ‖ رشتهٔ مهر ایله همت تاری

زشت اولور جهرهٔ جنس تاتار ‖ صانمه اعضاده تناسبلری وار

اولور افراط ایله صاحب سینه ‖ دکل اول جسمه مناسب سینه

سر برآورده اولور پیشانی ‖ جمله سی کوسه اولور انسانی

باشی غلظتلو اولور اکثرده ‖ بورنی غایت ایله یصی خرده

یوزی وسعتلو اولور جسمانی ‖ تنك اولور غایت ایله چشمانی

بنده بلمم که ندندر شعرا ‖ چشم تاتاری ایدرلر ایما

نه لطافت اوله دلدارنده ‖ آب و تاب اولمیه رخسارنده

اولمیه ناز و ادا وطوری ‖ پك غلیظ اوله دخی کفتاری

جنس اوزبکدن اولمز تفریق ‖ بویله ظن ایلمشم بن تحقیق

فرقهٔ واحده در تخمینا ‖ جونکه هب لحیه لری بکسیما

دخی تاریخده اولمش تمییز ‖ که بقایای جنود جنکیز

نعه لازم بنم اوعلان مغول ‖ یتسور عاشق زاره براوغول

در بیان خوبان ارنابود

ای که تیغ نگهی خون آلود — کشتهٔ غمزه‌سنه عار نبود
ارنبودك بولنور تازه‌لری — آه بد اولمسه آغازه‌لری
شهنشین اولمسه کرجبهه‌لری — چیقمسه قبه کبی اکسه‌لری
هپ سیمین رنك اولور چهره‌لری — رنك کلدن اوله بی بهره‌لری
محرم شیوهٔ خوبان اولمز — ایتسه ده ذاتنده شایان اولمز
جکرین سوکمکه آواره‌لرك — قورودر قاتنی بیچاره‌لرك
هپ اولور صاحب آشوب وستیز — طبعی حدتده دخی مشرب بی تیز
دخی بوزمرده جنس دلاك — صو یار افتاده‌لرینی بی باك
ایلمز عاشقه اول کل خنده — یاتسه بو آتش ایله کلنده
دل سنککینی که بکدا شیدر — غمی سینه‌ده کوبك طاشیدر
صانمه کیم قورنه کبی رام اوتورر — رام اولور ایسه دخی صوکتورر
جسم عریان ایله اول ماه کله — نیجه اوتلر براغور جان ودله
کوریله پرچم عنبر بوده — کلشنك سنبلنه سن توده
اولمسه قبهٔ حمام تپه کوز — اچر اول دلبر نازك لبه کوز
تنی لمس ایلسه دست نرمی — جانه تأثیر ایده تاب کرمی
کیره شکل عرقه روح روان — تا که لمس ایلیه دست جانان
اوره دستنده اوکل تن کیسه — تردوکر جان وکوکلدن کیسه
دود آتش چیقه مانند فتیل — ظن ایدر کیم وسخ جسم علیل
ایده عشاقه او مهپاره کوزل — پرچم پرخمنی ایفه بدل
شهد صافیکه لبندن کورینور — طاسك اغزی غضبندن کوپورر
جسم صابون اوله رشکیله کداز — چو حباب ایلیه صد چشم افراز
چیقه قندیل جمالی باهه — صانکه ناطوره اوچوردی نامه
کتوره فوطه‌لری اوچیدهٔ تر — سله جك یوق سکا ای دیدهٔ تر
دیه نازیله قصوره باقه — سمت هجرانه یناشمه چیقه

بویله آدم اولیجق دانۀ کام | جنت اولور اوجهنم حمام

* در بیان خوبان بوشناق *

ای صفا بخش دل وجان حواس | غمزه سی هوش ربای اجناس
دلبری کرچه که چوق بوشناقك | کلمز آغوشنه هیچ عشاقك
جمله سی اشبه وظالم داغی | سرویدر قامتی اما باغی
هیئت جسمی مثال کهسار | نیچه عشاقه اولور زیب کنار
قامتی غبطه فزای عرعر | نکهی سینه شکاف مرمر
هیکلی موحش وکفتاری غلیظ | اکا دوش ایتمه یه مولای حفیظ

* در بیان خوبان کورجی *

ای ایدن عالمی سوزان کوزلوجی | تاب روینه طیانمز کوزجی
کورجیان حسن وبها کانیدر | قصر حسنك همه ارکانیدر
صحن رویننده ایدرکن جینه | مرغ دل انده بولور کنجینه
هر بری یوزینك ماهیدر | ماه نو نسبت ایله ماهیدر
صانمه آغوشه کلور منتظم اولور | پردۀ عصمتی پك محکم اولور
دائما خنده اولور کلزاری | رشکله یانسه نوله کل زاری
ندر اول خلق زکی نفس شریف | ندر اول طبع بری روح لطیف
صاحب سیف وجدل باز اولور | انده ارباب قلم آز اولور
اعتقادی او قدر زورمکین | قلعۀ عرضی کبی سخت ومتین
دهن وسینه سی اولمش تطهیر | بو قدر آلایش کذب وتزویر
طبعی هم تلخ اولور هم شیرین | زنه نرم ودنی سخنده سختین
لطفله تابع اولور بنده اولور | شکار موی ایله آینده اولور
جامه سی کیرلو اولور دیرنابی | بویله در بلکه انك اصحابی
شمدی اما اوکروه چالاك | جامه سی پاك ودل ومشربی پاك
بلکه شمدی محك دورانم | ازما بشلر انس وجانم
بویله بن ایلمشم استکنا | بو سوزم صانمه محل اشتباه

حسن اخلاقله بونلر الحق | حائز مرتبهٔ قصب سبق
ملت فائقهٔ کورجیان | زبدة الجنس کروه انسان

در بیان خوبان چرکس

ای که اندامکه کالم بسدر | دل سکا هرنه که اوچرکسدر
چرکسك دلبری مستثنادر | کوزجیدن خسنله چوق بالادر
جذبهٔ حسن وملاحت واردر | آب روینده لطافت واردر
چشم وابروسی کوزل دمکشدر | تابش طلعت ایله مهوشدر
اوسماحت نه اوله خوینده | اوبشاشت اوبهاروینده
خرد آرای صواب اندیشه | مرحمتکار وسخاوت پیشه
بونه حکمت که اوله بی تعلیم | طبع ذاتنده بووادیٔ قدیم
طور واطواری کرام اسلاف | طرز واخلاق عظام اشراف
اولمشیکن دخی عبد مملوك | نفس پاکنده اولور طبع ملوك
اویله برعالیٔ همت بولنور | صاحب جود وسخاوت بولنور
چشمنه کوره کلور برذره | بحر عمان کوزینه برقطره
متواضعدر اکر ماه اولسه | هیچ تکبر ایده مز شاه اولسه
اولور اغاسنه صادق بنده | جان موجود اوله تا کم تنده
دخی صفرالید ایدرسه آزاد | تا قیامت ایده رحمت ایله یاد
پك حقیقتلو اولور یارانه | بذل ایدر جانی ده دوستانه
دخی اول ملت اولور فی الاکثر | طالعی نجمی قوی سعد اختر
ظنم اول خاکه تجلی نجوم | ویرر اول قوت بختی معصوم
سعدی زیرا اوله مز اخترده | هب تولد ایدن آخر یرده

* در بیان خوبان ملل مختلفه *

ای یوزی مهرشب اهل وبال | چشمی ناقوس کلیسای ضلال
طعنهٔ نیزه یه کلمز یلغار | نقدر ایلسه عاشق ایلغار
کاسه ده انده لطافت بوقدر | حسن اندامله قامت بوقدر

خوش کور طالبه اندن خروات | دم وصلنده اولور هم خروات
جمله سی جثه لی بالا قد اولور | چالک آغوشده محکم سد اولور
طاغدن قطعه کبیدر هیئت | باغدن صانکه کسلمش قامت
اولور اما که خیانت انکیز | صاحب فتنه دلاور خونریز
ایلسون ضبطی ایچون دانشمند | سخت آهندن اکا بر پیوند
سیر ایدن دلبری اولا آهك | صنعنه واقف اولور اللهك
عارضی کلدن اولنمش تقطیر | تنی کافوردن اولنمش تخمیر
سیمدن قامتی قالب اولمشدر | چمن حسنه نهال اولمشدر
دام صیادده طوتلمز هیهات | هب دمیده اوغرالانه فلات
او جوانبده کروه بغدان | دلبری مدحده کلدر شایان
لافنه باقمه خسر نادانك | حسنی یوق آرپه قدر بغدانك

* در بیان خوبان افرنج *

ای رخ دو رخ هم باغ جنان | بسته زنارینده کفر و ایمان
میل هم ملت افرنجیده | ایلمز طالبنه رنجیده
صادق القول اولور ایتمز بدعه | وعده ایلرسه ده ایتمز خدعه
جمله سی حسن ایله محبوب جهان | قامتی هم صفت سرو روان
مو میانیکه عدم مطلبیدر | بلی صبر دل عاشق کبیدر
جامهٔ تنکی سزا اندامه | تنی کویا که طوتلمش دامه
حیله سز شکلی تنی در میدان | یعنی خلق اولدیغی اوزره عیان
تن نرمینی که محکم صقلاور | جامهٔ تنکده دائم طقیلور
بر طرف نیم کشاد اولسه اکر | قبازر صانکه صقنمش سونکر
تنی پاکیزه اولور طبعی نفیس | چرك شرك ایتمه سه آنی تنجیس

* در بیان خوبان فرنسز *

ایکه ابرولری محراب جهان | مسجد زاهده دیر رهبان
حسنله آفت اولور فرنسز | خرده ذوقده اما فنسز

اندە دل عاشق دیدار کرك || آتش عشقنی انکار کرك
کیم که پوس ایملك استر اولی || چتال اولسون بورەکی خاچ کبی
جادۀ عامەدن ایدرلر کذران || اکثرلری خاصی دیکران
بریسی صاپسە بهشت یارە || انی انداختە ایدرلر نارە
حیف کیم اوکل آل خندان || کیمسە شم ایلەدن بوله خزان
چکمە ایام بهارك فصلی || کیمسەدیه ویرمیە بوی وصلی
باقەیە روی نکارە دیدە || نه که ایلرسە دخی دز دیدە
هلە دوشمکدن ایسە اویله یرە || مغلمك دوشمسی یکدر سقرە
حمد الله که زمان تاریخ || اولدی هب مظهر قهر مریخ
ایلەدی نالۀ عشاق اثر || ایتدی دولتلرینی زیر و زبر

* در بیان خوبان فلمنك *

ای لبی ساقیء پیمانۀ شرنك || جسمی قسیس صنمخانۀ شرنك
بد اولور جمله بتان فلمنك || آق اولور رویی دکلدر کارنك
چونکه دوشمش طرف دنیایه || شدت بردی اولور بی غایه
زرد اولور چهرەلری بدسیما || جنس مسقوه مشابه سیما
هب کلیسای وصاله اما || شمع مقصودی دیکربی پروا

* در بیان خوبان اسپانیا *

ای نهفته نگهی آفت دین || غمزەسی شبهەدە اهل یقین
واردر اسپانیادە چوق شوخ جهان || موجد عشوه بلای دوران
آق اولور چهرۀ شوق انکیزی || آز اولور سرخ ایله رنك آمیزی
بلی قامتلری چوق بالادر || هر بری حسن ایله مستثنادر
زلف وابرولری شب رنکیدر || خال هندولری افرنکیدر
پردۀ عرضی دخی صیرق اولور || کالۀ وصلتیدە برتق اولور
بدرایکن رویی اولور قدی هلال || برالف کورسه اولور قامتی دال
اولور اول ملت خوار و مردود || عجز و ذلت ایله همطبع یهود

کرچه ترسا روشی اوزره کیدر
پنجم اقلیمده واقع حالا
آنی فتح ایلدی اهل اسلام
آندلس نامی ایله بولدی نشان
دوشمن دینه کلوب سعی هزار
قاضی عیاض ایله ابن خلدون

هب یهودیجه تکلملر ایدر
داخل قسم بلاد اوروپا
هب طفوز یوزسنه ضبط ایتدی تمام
منشیٔ اهل علوم وعرفان
اولدی ضبطیله خزان اول کلزار
یرینده اوتوره بونجل دون

* در بیان خوبان انکلیز *

ای لب لعلی دم عیسایی
انکلیزك بت جان آشوبی
معتدل برآطه‌در دریاده
اوسبب جمله لری بحریدر
سینه سی انکلیز آیینه اوله
تی بللوری که موزون قامت
صاغدر کرچه متاعی اما
کاسه‌سی اوزره اولور برداغی
ای ویرن غمزه‌سی عشاقه دله
تیرچشم ایلر ایکن چاك جکر
رام اولور خلقه دل سنکینی
ایدر آویخته تنهاسنده

چشمی دارا لصنم ترسایی
حاویٔ جمله خصال خوبی
مثلی یوق بهجت ایله دنیاده
ماهدر دلبری هم ماهیدر
فلکك نسبت آیی نه اوله
اولمش الماس تراش قدرت
تحفهٔ وصلی چور کدر حالا
اکثری چاتلق اولور برداغی
دلی صید ایتمده اکر اماله
مجی دستنده عبثدرنه ارر
طوتمه اول دلبر ایچون سن کینی
ایکی قندیلی کلیاسنده

* در بیان خوبان نمجه *

ای که بازولری سیمین کالچه
نمجه نك دلبری آشوب جهان
قد بالالری چوق فائقدر
زلف شبکونی که مسکین پرده
چشم بیماری شکسته بسته

رختهٔ آب ملاحت نمجه
زبدهٔ ملت افرنجیان
صانکه طول امل عاشقدر
حال افتاده کبی پژمرده
دل عاشق کبی دائم خسته

مستدر

مستدر غمزه زی هم مژه سی | اولمسونمی دل عاشق مژه سی
خال شبرنکی که رخساره نشین | دل سختی کبی بولمش تمکین
انلره موهبهٔ حقدر بو | کل رخسارینه دطلقدر بو
جذبهٔ حسن ایله روی کلفام | شیوهٔ طوریله موزون اندام
همه نرمین دل ولین اخلاق | غرق اولور لطفنه جنس عشاق
قدی پیوسته ایکن افلاکه | میوهٔ چینه اکیلور خاکه
لادیمز طالبنه هیچ اصلا | قد دوتاسی مکر کوستره لا
اولور اماکه ضلالت محکم | خاك طبعنده شقاوت محکم
لکهٔ شرك دلندن کتمز | کاسه اسلامه دخی بن کتمز

✵ دربیان خوبان مسقو ✵

ای که شهباز نکاهی محروس | آه عاشق اکا آوازه خروس
ملك مسقولی قتی باردر | اول سبب چهره لری فاسددر
دخی اول ارضنده بتز محبوب | بلکه محبوب دکل جنس حبوب
سابع اقلیمده ملکتدر بو | ربع مسکونه نهایتدر بو
هند ایچون هرنه که اولدی ایتا | عکسی وار بونده انك سرتا پا
نقدر اسمر ایسه هندویان | او قدر ابیض اولور روسیان
شهوت نفسده قوتلو اولور | باطنی چونکه حرارتلو اولور
حکما بویله انی بولمشدر | انلره راه دلیل اولمشدر
کرم اولور آبی زمستان ایچره | سرد اولور فصل تبستان ایچره
اعتدال اوزره دکل انسانی | هیچ تناسب بولهمز ارکانی
اوسبب دلبری هب بدتردر | زردرولرله بنی الاصفردر
چشم وابروسی سیهکار اولمز | قوت جذبهٔ رخسار اولمز
پرچم وچهره لری صاریدر | دیده لر جمله سی ژنکاریدر
بلغمی جثه لو آدملردر | هب ورمناك ومحملردر
جانب رومده قریب اولانلر | انده محبوب بولنور اوغلانلر

اکلی ینکیج ایله مار ماهی   حسنه بالغ اوله‌می هر ماهی
دکزآوی اوله دائم قوتی   رنك روبی اوله‌می یاقوتی
چونکه والیه‌لری زنه ایمش   دیدی بازیچهٔ نوعلان نه ایمش
جمله آلات مهمات. وصال   شمدی کنجینمه اوله‌سون ادخال
بذل ایدر چاك شکم ملت روس   دوشسك اول خانه کرکل بختکه کوس
بلی بدخلقت اولور بد اخلاق   ویرکیدر انلره تذویر ونفاق
عهد وپیمانی هوا بسته اولور   فستیان بندی کبی سسته اولور
ایلیه انلری مولای غیور   اهل اسلامده زبون ومقهور
کویا بچهٔ کنجشك حقیر   کف شهبازده اولمش نخجیر
بودعا اولسه سزا ختم کلام   نصر الله تعالی الاسلام

* در بیان خوبان یکی دنیا *

ای که رخساری مفرح دنیا   خط نو بحر محیط اولمش اکا
یکی دنیا کوزه‌لی مسخره در   جمله سی مضحك هم فرفره در
یوزی وسعتلی اولور آی کبی   تنك اولور دیده‌لری نای کبی
ندر اول کله قولاق اکری بجاق   قدی اما ایکی قارش انجق
بلی غایت ایله قوتلو اولور   اسب تازی کبی سرعتلو اولور
هب کیر صرتنه حیوان دریسی   قوم یأجوج کبیدر هر بریسی
هب بهایم کبی اوت اوتلرلر   بریسی اولسه همان دم یرلر
شمدی اما بولنور چوق کوزه‌لی   جنس آخرله تناسل ایده‌لی
انده معدوم ایدی جنس مأکول   نیجه حیوان دخی اولمش مجهول
انی کشف ایلدی قولون قپودان   بو ادی اوچیوزسنه‌در شهرت وشان
اولمش کیسه او اقلیمه روان   نه سکندر نه کبار یونان
کیمکه اول بحره اولورسه عازم   فن افلاککده ماهر لازم
صاحب فطنت وادراك سلیم   نیجه بو دعوی یه ایلر تسلیم
چونکه نارفته‌ده درهم اومکان   نره‌دن کتدی اکا آدمیان

آدم

آدم ایتدکده بو دنیایه نزول — نسلی اول خاکدندر بوادی وصول
طوتهلم کمی کشتی ایله در — علم افلاك و مجسطی ایله در
علم افلاك او زمان مبهم ایدی — رسم کشتی دخی نامحکم ایدی
بو علوم اولسه ده اول موجود — یکی دنیاده یریله مفقود
نوع حیوان کبی بی ادراك — نه بیلور ذرجه علم افلاك
یوخسه بر عالم آخر اودیار — بشقه بر آدم وحوالری وار
خلق معدن کبی خاراده چیقر — بلکه اوتلر کبی صحراده چیقر
هله بن اصلنی تدقیق ایتدم — شبههسز بو یلجه تحقیق ایتدم
متصل ایدی بو خاکه سابق — سبته بوغازینه اولمش لاحق
صکره با امر جناب مولا — کیردی ما بینهماده دریا

* دربیان اوصاف خوبان *

ای محاسنده بولان قدر وکمال — کیمر اندوز مهمات جمال
دلبر اولدر که اوله شوخ جهان — اوله مقبول همه آدمیان
اوله مهپارهء رخ تابانی — اوله بیلدیز صالسی شعبانی
الی اغزینه اویار دلبر اوله — سرویدن قامتی بالاتر اوله
چشم وابروسی سیاه اولملودر — چشم مستانه نگاه اولملودر
دیزیله نیزه کبی مژکانی — دل مریخه ویره لرزانی
برچی همچو شب تار سیاه — بخت عاشق کبی هر بار سیاه
کل کبی رنك دخی آل اولسون — ضررایتمز اراده خال اولسون
اوله المایی ذقن خون آلود — اوله بیرونی مثال امرود
کردنی اوله دراز و مملو — نه ضرر اوستنه دوشسه کیسو
اوله تنك اول دهن ممتازی — اوله اماکه بلند آوازی
متناسب اوله انده اعضا — اوله اندامی کوزل سرتاپا
اعتدال اوزره اوله ذاتی لطیف — نه سمیز اوله وجودی نه ضعیف
صاحب قامت وجسم وبازو — نه ضرر اولسه دخی چار ابرو

سیمدن دو که کبیدر بالدر   کوزه جونکه کورینور برماللدر
اولمیه مست ایله چقشوری   قوکور اسون جسد بللوری
ساقلر چونکه بزه بی شکدر   کاله وصلتده براور نکدر
ایاغنده اوله شلواری سیاه   جانه منت دخی اولسه کوتاه
اوله رفتاری لوندانه کبی   اولمیه شیوه لری زنه کبی
نرم سست اولمیه غایت جسمی   اوله غایت ایله محکم لحمی
ثنینه فندیغی قویسك فرضا   انکساری اوله ممکن حتا
اوله پرکین و غضب نازنده   نه مطیع و متعصب بنده
حمد لله که ایا پاك وجود   سنده بو سو یلدیکم هب موجود

* خاتمهٔ منظومه *

اشته ای تشنهٔ خون جانم   چشمی دریوزه کر ایمانم
قافدن قافه شتابان اولدم   هدهد بزم سلیمان اولدم
خاکپایه کتوروب غبرایی   بر طبق اوزره قررم دنیایی
ربع مسکون عیان ایتدم هب   اختصار اوزره بیان ایتدم هب
قشر باداممه قودم هب مالی   اوقیان اولمیه تاکیم خالی
ایلسم جمله بلادی تفصیل   نسخه عمرتلو اولور جلدی ثقیل
بنده بلم نه بو زور اندیشه   جسم ایده عالمی هب در شیشه
برینه کلدی شها فرمانك   امر والای رفیع الشانك
دخی امر ایتمه دهان پاکك   حالنی شرح ایدرم افلاکك
بلکه احوال بهشت ودوزخ   دخی هب عالم غیب وبرزخ
کرم ایت سندخی کل بزمه اوتور   دیدیکك وعدیکی انجازه کتور
سنده چشمك کبی کذاب اولمه   اویله زلفك کبی قلاب اولمه
نقش برآب کبیدر حالك   بویله بن اکلمشم اقوالك
بیلوردم قولکی ای روح لطیف   مومیانك کبی غایتله ضعیف
طور مز اما ینه خاتم اکلر   کیم اوقور بو ورقی کیم دکلر

کائنات اولدی اصم وابکم
استرمکه بونی ارباب عقول
وار ایسه برسخن نابرجا
اویله بردمده بو اولدی منظوم
دست غم طوتمش ایکن برباقه
شعلهٔ آه ایدی شمع خانم
بنم اول شعلهٔ جوازهٔ ناز
دلکه اولدی غمله پروانه
ایلرم دشمنه دائم حمله
منت روحی چکرسه جسمم
لطف حق ایتدی شکر اتمامن
کلمشم باب عنایت اوبه

کیمسه اغلر دل شید بلمم
ایده انداختهٔ جیب قبول
اوله پوشیدهٔ دامان رضا
هر طرفدن ستم ایتمشدی هجوم
آتش عشق اوده استریاقه
مرغ دل اولمش ایدی پروانهم
که فتیلم خس وخاشاك نیاز
سوز آتشدن آکا پروانه
صف اعداده فلك ازجمله
خاك اولوب قالمیه اسم ورسمم
یادیٔ صفت سرخوبانن
توبه یارب خطادن توبه

در ستایش جناب عالی

حضرت راتب افندی یه سزا
ذات والاسی رئیس الکتاب
فکر تدبیر پسند جمهور
همت اشرفنه نه پایه
بولدی اسمیله بوخوبان نامه
کویا جمله ملل کلمشدر
بنده درکاهنه کلدم فاضل
عمرك اقبالله افزون اولسون
بوله لم مسند والاده سنی
بویله بروقت ستمده تاکیم

اواسه بونامهٔ زیبا اهدا
طبع چالاکی عمید البلغا
قلمی شبهه کشای دنیا
مردبان اولدی سپهر والا
صورت دلبر پاك ورعنا
خاك پاینه اوله ناصیه سا
صدقله ایلمکه عرض دعا
ای کرم کار کروه شعرا
دولت ورفعت ایله صبح ومسا
ایدهلم سکا فلکدن شکوا

ایلیه ذات شریفك دائم
صدر دولتده جناب مولا

زنان نامه

* *

* لمرحوم فاضل بك *

منت اول خالق حكمت كاره — زن دنیایی ایدن مكاره
جفت قیلدی ذكر و انثایی — ابتدا آدم ایله حوایی
انلره ویردی او صاحب قدرت — آتش سینه گدازی شهوت
الدی آغوشه او نازك بدنی — چیده قیلدی طرفی پیرهنی
پنبه ده لعل بدخشان حقه — شكل بادامی هنوز ناسفته
نه كوزل لعبهٔ خوب و فرجام — باعث خلقت افراد انام
بر بریله ایدیجك لعبده باز — فتح اولوب روزنهٔ قبهٔ ناز
نسلنه اولدی او لعب میراث — نیجه بازیچه لر اولدی احداث
اولدی مانند زمین دانه — رحملر مزرعه در انسانه
اول سبب ویردی حكیم قدرت — فرقهٔ جنس زنانه زینت
قیلدی خطدن رخ زیباسنی پاك — مویدن ایلدی اعضاسنی پاك
تا كه میل ایلیه نفس غلمان — منقرض اولمیه نوع انسان
ویردی بو شهوتی هر حیوانه — تا كه معمور اوله بو كارخانه
ویردی هر روحه دخی حب ولد — اوله تا كیم بو تسلسل ممتد

نه زمان ایسته سه محو احداث | هب عقیم اوله مواليد ثلث
بو تسلسل ایریشور انجامه | خالقك استه دیکی هنكامه

* دربیان سبب نظم وانشا *

بسکه بو فاضل مستانهٔ عشق | رند ساغرکش میخانهٔ عشق
اول خبردار رموز هرفن | بویله ایلر ینه آغاز سخن
دیرکه برکون اوبلالی یارم | اوبنم دل شکنم دلدارم
عمریمك واری بنم برجانم | روی دنیاده بنم بردانم
سروه تعلیم خرام ایلیه رك | دهنی طوطی کبی سویلیه رك
ناکهان کلدی فقیرخانه مزه | شاهباز اینه‌دی ینه لانه مزه
نردبان قت قت اولوب شوقندن | پاینه یوز سوریجك ذوقندن
بنده جان اتمشم آهوجه سنه | شویله اوچدم که پرستوجه سنه
چشمه کلدی ینه شوقله جان | تا که سیر ایلیه روی جانان
ویردی بیك شیوه ونازیله سلام | ایلدی قامت خمکشته می لام
حلقهٔ بابه همان دست اوردی | شویله دیواره طیاندی طوردی
دیدم ای شوخ قمرچهره پرنور | خانهٔ بنده‌کی ایله پرنور
سوزدی چشمین دخی بلمم نه دیدی | تا جکرکاهه اوقون ایشلتدی
دیدی ای کشتهٔ چشم سیهم | سینه‌سی ترکش تیغ نکهم
خستهٔ غصه کش هجرانم | بستهٔ جذبهٔ حسن وآنم
فاضلم لاله کبی پرداغم | بلبل واوله ساز باغم
برنیاز ایتمکه کلدم اما | کوره‌یم ایسته زمان دعوا
قورقرم بوسوزم ایتمز تأثیر | بکمیه سینهٔ اخلاصه بوتیر
اثر ایتمز ایسه خار سخنم | آچه‌یم غنچهٔ نازك دهنم
دیدم ای داور والای قلوب | والیٔ مملکت صحرای قلوب
غنچه سین خاریکه قربان اوله‌یم | شعله سین نازکه قربان اوله‌یم
بولکه ایسته فدا بودل وجان | سکا فاضل دل فاضل قربان

سن نیاز ایله فرمان ایله   تك بنی لطف ایله شادان ایله
کوره لم هر نه ایسه فرمانك   همتکله بولورز امکانی
طاغی دلمك ایسه فرهاد کبی   همت عشقه کوره بادکبی
بوسوزمدن او کل نازنده   ایلدی غنچه دهانی خنده
انی اچدی دیدی وار اوله سك   ذوق وصلمله فرحناك اوله سك
سکا کوسترمیه بولای عزیز   بنی اغیارك ایله دیزبدیز
حق امین ایلیه هجرانمدن   سنی آیرمیه هیچ یانمدن
سکا کوسترمیدیم چین جبین   اوله سین فتنهٔ خطمدن امین
شمدی ای نادرهٔ پیرای سخن   بودر انجق که نیازم سندن
طاتلو کلدی بکا خوبان نامه لك   چوق شکرلر یدی مرغ خامه لك
امرم اوزره انی تألیف ایتدك   جمله خوبانیده تعریف ایتدك
بنم اما که بلور سین حالم   که نساء زمره سنه میالم
زهره یه مائل اولوب مریخم   صاپلنوب اویله کتابه سیخم
استرمکه اوسیاق اوزره ینه   برکتاب اوله زنان حقینه
که صفا کسب ایده هر قاریسی   یعنی هرجنسك اوله قاریسی
اولا وصفنی ایله تفهیم   بعده صورتنی قیل ترسیم
جمله نك اوله قبیحی کوزلی   عالمك صالحه سی مبتذلی
طبع زنپاره یه ویرسون شادی   که زنان نامه دینلسون آدی
بیلورم طبعکه آغردر بو   مشرب پاکه مغایردر بو
خاطرم چون چکه سین بونده تعب   نه قدر اولسه خلاف مشرب
بوده تکمیل اولیجق والحاصل   بن سنك منده بحسین فاضل
ایشدنجه بونی اول آفتدن   بن طوغردم اوزمان ثقلتدن
دیدم ای شوخ بوخلیادن کچ   فکر لیلا وزلیخادن کچ
سکا عالم دیر ایکن مهپاره   شمدی لایقمی دیسون زنپاره
صورمه اول زمره یی بوداعیدن   بن کذر ایتدم اول وادیدن

بن او باغ اوزره فدان دكه مشم اويله ميدانه نشان دكه مشم
شاعر زشين ويرر شانمزه كيره مز فاحشه ديوانمزه
زنه لر وصفى دكلدر كارم كرچه هپ قارنى يارق اشعارم
هپ بطقجيلر ايسه منفورم ايشته بو يوارده بنم چامورم
ويره مم صورت آشفته يه سس بكا بو بابده استرسك كس
ديدى صولدرمه كل كلشنمى غنچه يم اوزمه شو نازك تنمى
سن بنم عاشق ناكامسك بسته ء زلف سيه فامسك
راز مكتومى سكا فاش ايده يم خلوت وصلمه سرداش ايده يم
نركس چشممى نمناك ايتمه غنچه ء خاطريمى چاك ايتمه
بشلدى بويله او شوخ كلخند ينه بن عاشقنه ويرمكه اند
ديدى لطف ايله ايكى ديدم ايچون مست اولان غمزه ء دزديدم ايچون
ليله ء وصلتمك حرمتنه اشرف ساعتمك حرمتنه
قبحه ده كى اوزم صويى ايچون ترلدكجه او يوزم صويى ايچون
بنى كوندرمه امان حسرتله باشله نظمه سخنه سرعتله
سكا بندن ارالق استر ايسك اشته برهفته اكر سويلر ايسك
سن كبى ماهه ديدم اوله فدا سوديكم جمله زنان دنيا
صورمه بندن كوزه لم كارزنى بن بو بحرك دكلم غوطه زنى
سكا برسوز ايه سنى مكاره برعجوزه بوله يم سحاره
اكا هپ جنسى سؤال ايت قول قول سويلسون حال نسايى بول بول
بو كلام اولدى او جانانه ايله باقدى برچشم غضوبانه ايله
ال ال اولدى او كل رخسارى سربديد اولدى غضب آثارى
ديدى شمدنكرو هجران ايده يم عهدم اولسون سنى كريان ايده يم
ايكى چشمم قلبيى حق ايچون غمزه مك جان اليجى نطقى ايچون
برنكهله سنى شاد ايتميه يم تا قيامت دخى ياد ايتميه يم
دوشمنكله اوله يم دوش بدوش طوتميم ناله وفريادكه كوش

نه زمان اوله تمام بو تألیف ایدرم خانه که اول دم تشریف
دوشدی یو یله دیه‌رك اول کل‌رو خوشمدی ایده‌رك یاهو یاهو
اول زمان بن دخی ارشاد اولدم امر جانانه‌یه منقاد اولدم
دیدم اللیله حبلی درلر بو لنور تازه عروسه اولر
باشله ای خامهٔ مشکو باسخنه سکا بول قافیه کوزکدی ینه
ذکر خوبانی چیقاردم اره‌دن صوکتوردم زن ایچون هردردن
الدم آغوشه عروس فکری اولدی زاییده بو فکرم بکری
اشته بر باکره‌در بو نامه انی بوزدی بوسیه فام خامه
بولمدی حق بو که فکر اسلاف بو ایکی نامه کبی الانصاف
صانکه اوغلان کبی خوبان نامه اشته همشیره سیدر بو نامه

* در بیان مقدمهٔ منظومه *

ای که عشقیله جهان آواره شهلوندم کوزه‌لم زنباره
چونکه بو فکریله مدهوش اولدك زنه وادیلرینه دوش اولدك
اولا لازمی تقدیم ایده‌یم اوقرانلق یولی تفهیم ایده‌یم
زنه اولدر که اوله تازه فدان دکمش جسمنه جسم انسان
یعنی اون بش اوله انجق یاشی سیه اولسون مژه وچشم وقاشی
قدی اماکه نهالی اولسون نقدر ایسته سه عالی اولسون
نازنین اوله وجود پاکی اولمیه اناطولی اتراککی
اوله شایستهٔ آغوش خیال اولمیه جسمی ملحم بطال
طورو رفتاری خرامی نازك اوله کفتاری کلامی نازك
اوله برتازه زبانی خوش کو دیمیه بر ایکی سوزده آبو
قارینك ساخته وقاری بددر انلره شیوه هنوز لابددر
اوله بر پاکرهٔ نورسته مهر قدرت اوله انده بسته
پاکره اولمز ایسه نافله‌در چونکه رونق بلی هب قانله‌در
اوله یاخود که هنوز اشکفته اولمیه اویله چوق آشفته

اولمش حالله هیچ عمرنده　　اولمیه برایکی پیچ آردنده
بنده بلمم که کروه دانی　　نیچه آغوشه آلورلر آنی
برایکی دفعه طوغرمش عورت　　طوته لم اولسه دخی خوش صورت
دخی لابد اوله جانا معلوم　　سکا اوصاف محل مکتوم
حکمادن دیدی اسلاف کرام　　دربیان صفت باب مرام
انده اوچ نسنه کرکدر اول　　اوچیده انده اولورسه نه کوزل
خشك اوله مشرب زهاد آسا　　اولمیه دیدهٔ حساد آسا
کرم اوله بوته کبی آتشناك　　صانکه آلت اوله جق انده هلاك
سنده استرسك ایا روح روان　　که سکا میل ایده ارباب زنان
حمد لله سکا قلمش مولا　　قوت جاذبهٔ حسن عطا
موسم کلدی یبور سیرانه　　باخصوص جانب کاغدخانه
عطرشاهیلری سورقاش اوزره　　شال لاهوری دوله باش اوزره
اوله مرجانلی یلك عمره طراز　　اوله بلده یطغانك ممتاز
اوله کوکسکده مجوهر کوستك　　سکا اول آغا ایله اولسون کس تنك
نوش ایدوب برایکی جام کلکون　　تاکه اولسون ایکی چشمك پرخون
قنغی مجلسده که وار جمع زنان　　یوری اول مجلسه ای سرو روان
یوریدکجه یره بر زلزله ویر　　صله دقجه قوالکی ولوله ویر
دم چکوب خشمله ازدرجه سنه　　نعره اور شیر وغضنفرجه سنه
زیرفسدن دخی پرچم کوستر　　انلره حالت رستم کوستر
جابجا اول فسی برنازله آچ　　پرچمکدن کوزلم عنبری صاچ
چونکه هب زهره ویدر طبع زنان　　خود مربجه ویرر شوقله جان
میل ایدرلر کوزلك اشبهنه　　جان ویررلر دخی آنك رهنه
هیچ نکاه ایلمه صاغ وصولکه　　پرغضب ایله کذر ایت یولکه
وارلب جوده نشین اول تنها　　اوزمان هب سکا ایلر ایما
کیمسی شویله ایدر کیمی بویله　　اوتمنالری هب سیز ایله

زیر یشمقدن اولر خنده
اوكولشلر قریلشلر او نكاه
بریسی شرقیه ایلر آغاز
سكا ناز ایتمك ایچون كبی قوشر
سروی یه كاهی صالنجق قوریله
بری نازیله صالنجق صاللر
صالله دقجه آچیلور قفتانی
كوستر عقدهٔ شلواری سكا
سودیكیم سن بنه بقمه دور اول
سكا جاریه كلور آهسته
سكادیراشته سلام ایتدی خانم
سن قبول ایلمه دست آویزی
ویرمسون غنچه لبك آكا جواب
اوله اوچ چفته قایق آماده
اول زمان آنده قوپر برغوغا
دللرنده سنك اسمك طولانور
نه لیدر عجب اول تازه جوان
قنغی یرده اوی همسایه سی كیم
بر برینه ویره لر جرب عتاب
آه بنشمه كیدی كافر جادو
بر برینه دخی پابوجی بصر
سن دخی ماه كبی اخشام ایت
دوشسون انلر هوس تفتیشده
قرن ثور ایچره اولورسك پنهان
سبنه لرده طوتیشون آتشلر
اوپری غا كه بقر شرمنده
كوز اوجیله سكا باقدقچه نكاه
سا كه تا كیم اولالر حرف انداز
ارقه سندن دخی فراجه دوشر
اوتورر آنده ایكی دبتذله
كورینور آه او مخنا اللر
سكا كوسترمك ایچون هر یانی
بلكه كنجینهٔ اسراری سكا
جلوه ایتدكجه وقور اول نور اول
برالنده كتورر كل دسته
الیكه السكه آبو جانم
كوستر اول چهرهٔ خشم انكیزی
قیل غضوبانه قیام ایله شتاب
سنی كورسونلر او دم دریاده
بر قیامت دخی اولور واویلا
سنی آكدقچه دهانی صولانور
قنغی باغك كلی اول تازه فدان
آنه سی كیمدر آنك دایه سی كیم
سن او كل چهره یی قیلدق اغضاب
باشنه قوصدیغم اوینساق رسبو
هب سنك ایچون بوایانور بصر
جامه خوابكده وازوب آرام ایت
انلره لازم ایسه برتیشده
سنی البته بولورلر او زمان
كلور اول دمده تحف پشكشلر

کیمیسی خانه یه ایلر دعوت
سن همان ایله عناد و اهمال
اول زمان ایله قدم رنجیده
ذوق وشوق ایله همان ناز ایله
اولمه برعورته اما مخصوص
زنه شکلده قلنسه محبوب
پك اونمه اراده غلمانی
وارمه آشفته یه عمرم واری
سکا ترتیب ایده یم هم جانا

کیمیسی کوشه نشین حسرت
حجت خانه یی ایلر ارسال
نائل اول ایستدیك امیده
لیك چوق ایتمه همان ازایله
سکا اولسون زندنیا مخصوص
جمله دن غایتله الطف وخوب
اودخی روح صفایی ثانی
سنی حفظ ایلیه اندن باری
سو یلیم بنده زنان دنیا

* در بیان زنان هند *

ای بنم بر کنش وماه وشم
آچه لم راز سخن دربندی
یوزی کوزی قره عورتلردر
اوله مز نفس جماعه طالب
کرچه ظاهرده حرارتلری وار
صانکه بوزخانه کبیدر اومکان
اویله باردا ومکان هیچ صورمه
عالمی یاقسه دخی فضل تموز
اکا مشعل اوله آلت یرینه

اشبهم بو صممه جوان کلشم
ایده لم وصف زنان هندی
صانکه دیوارده که صورتلردر
جونکه غایتله صووقدر غالب
لیك باطنده برودنلری وار
بل صنو قلوغنه اوغرار انسان
کیر بیچاره اولور طوکدرمه
ینه فرجنده انك برد عجوز
دخی پولاد کرك ات یرینه

* در بیان زنان عجم *

ای نسا زمره سنك ملتزمی
عجمك جاذبۀ نسوانی
ندر او جاذبۀ مستانه
جشم مستانه لری بادامی
جمله پیمانه کش عشرتدر

که هنوز فن زناده عجمی
اکا دنیاده بولنمز ثانی
ندر اول جشم ورخ بیهمتا
چاتق ابرولری قوس اندامی
آشنای روش صحبتدر

راز دان روش ناز و نیاز | خوش ادا خوش حرکت خوش آواز
جمله سنده بوده اسکی عادة | قویه لر صول اتکی بالاده
کیمی شاعر کیمیسی میر کلام | کیمی نسا وکیمیسی رسام
اهل ادراك و فراستلردر | جمله ارباب صناعتلردر
جانب سمت عجمده اما | مبتذلدر بو زمان نوع نسا
هر بری اولمشکن برحوری | نه روادر که چکه مهجوری
جمله چکمکده بو یولده المی | حسرتی کیر ایله بیاتلر شکمی
اوغراشور روز وشبان پیشی ایله | اری بولسه صاریلور دیشی ایله
غربادن چکنورلر هربار | بوخسه ایلر ایدیلر ترك دیار
غربا باصمه سه اولخا که قدم | منقرض اولور ایدی نوع عجم
بو حساب اوزره باقلجه اما | بولنان شمدی هب اولاد زنا
اوز بکلك خوب اوله مز انسانی | نه زنان دخی نه غلمانی
یورشق چهره لی بدعورتلر | قوجه قاری کبی اول حالتلر
باکره قیرزی سیر ایلرسك | ایکییوز یاشنه کیرمش درسك

* دربیان زنان بغداد *

ای قمر چهره و عالی بهر | غبطه فرمای طبع زهره
اسمر یدر زن بغداد عراق | رخ اسمرلری اما براق
آل رخسار اوله مز نسوانی | یتشورجذبهٔ حسن وآنی
اونساسنده اولان جذبهٔ سخت | دل زنپاره یی ایلر صد لخت
نبلیم آدمه را مین اولمز | باغچه سنده کتی کاچین اولمز
عاشقه چاك رضا کوسترمز | طرنق ایلشدیره جك یرویرمز
ذوق صحبتده حماقتلری وار | برغدا ایله قناعتلری وار
جونکه سابقده هلاکوخان | شهر بغدادی ایدنجه ویران
هب هلاك اولدی اودم سکانی | کلدی ضبط ایلدی چول عربانی
اولدیلر صانکه اوشهرك اهلی | بولنان شمدی اوقومك نسلی

اول سبب جمله‌لری حیواندر … سالك قاعدهٔ عمر باندر
زن وغلمانی صفادن محروم … آدم اولادقلریده نامعلوم
انده اماکه بنات اعجام … تن سیمین وعذاری گلفام
چکمش انلر نسب اجداده … رخلری باده وجودی ساده
اول قزل یوزلی قزلباش قزی … اکا دوش ایتمیه الله سزی
انلره هر کیم اولورسه مشتاق … عاشقه صانمه که بغداد ایراق

در بیان زنان مصر

دکله ای یوسف مصر دوران … ای جگر سوز زلیخای زمان
شهر مصرك روش نسوانی … انلره موهبهٔ شیطانی
طورر آشفته‌لری یول اوزره … کیمی صاغ اوزره کیمی صول اوزره
او نسا سنده که ناز وشهرت … خواهش پوس وکار شهوت
اوطلو مباجیلری یاننده … صانکه آتش طوتیشور قارننده
نیل اولسه کسنه هب جاری … ینه اطفا ایده‌مز اول ناری
دوزیلور برپول ایله فذلکه‌سی … زخ غوری بوایمش قاعده‌سی
تن اسمرلری خوشدر رنگی … اولمسه حبده اول افرنگی
اکا مصر ایچره مبارك درلر … مبتلادر اکا هب دلبرلر
کورینور کوزلری مخمور شهلا … ایك دقت ایله باقسك اعمی
نقدر زنلری کیم شوخ آیین … اوقدر طبع ذکوری عنین
اومحلده دخی نسوان کبار … هب اولورمر کبه چارشود سوار
نیجه خانم دیه‌م اول مرداره … نیجه جانم دیه‌م اول بی عاره
ارقه سنده اومنقش چارشب … دخی التنده توانا مرکب
ایاغی یرله برابر سورینور … کسیده بالدریده هب کورینور
قوت ماسکه سی انسانك … قله می سیر ایدیجك هر یانك
ایکی یاننده نیجه فلاحی … که حرارتله پیار تمساحی
صاغ وصولنده طوتر زانودن … اوقبا فتله بکر چارشودن

ایکی جانبده اشکیلرینه | اوقطر جلوه لری هر برینه
حاجی یاتمزده بقر کور کبی | آتیلور مرکبه پرزور کبی
کیر منحوسه سی پرده صارقر | دخی صالیاسیده اغزندن اقر
اکه کوسترسه اچلمش انجیر | ایوه یاسیدی دیمزمی او فقیر
برایکی زانی ایدر دلبسته | سیرنیله کیدر اول آشفته
عرب او بیننده ایلر اغاز | قریلور ایلر ایکی نازو نیاز
طولاشور مجلسی اول حالتله | هر قوجاغه اوتورر نوبتله
صانه سین زهره اولورام فروج | اککا آغوش محبانی بروج
دله اغازی اولور شعله فکن | باخصوص نغمهٔ یاسیدی حسن
مصرك آوازه سی خوشدر حقا | ویرکیدر اهلنه تأثیر صدا
نغمهٔ خوب ایله دیرسه یالیل | مرغ طائر دخی ایلرا کا میل
انجق آشفته لرینه مخصوص | تحت زانیده ایکن عرض خلوص
اومقاماتله ناز اول قریلش | اواصولیله نیاز اول صاریلش
آچیلور درکه خاص و عامه | باطرر بولدیغنی انعامه
جله ده قالمجق هیچ طاقت | مرکبه بلکه دوشر برنوبت
بو دخی انده براغرب حالت | که هر آشفته ده وار بو حالت
یوزی قیون باتوراول فاحشه کان | کتواوزره قویه ایکی فنجان
بری بوشدر بری اما مملو | باشلیه چالقمیه اول جادو
بربرینه بوشادر فنجانی | بو دخی برمدد شیطانی
دخی پك عجبه صفاتك بریسی | بکا نقل ایتدی ثقاتك بریسی
کورمش آشفته یی کتان طقور | دخی فرجی ایله موال اوقور
باق بلا بونده ندر بو عجبه | نیجه آوازه کلور اول قحبه
وارمی فرجنده عجب برشاعر | یوخسه بردللی دودکمی کافر
یوخسه آلاتلی ساعت کبیدر | آنده اول نغمه موقت کبیدر
کرچه آمنده لسانی واردر | نطقه اما نیجه جانی واردر

طوته لم قلسون انكله آواز
نيجه اول نغمه اولور زمزمه ساز

بو يله كوش ايلمدم دنياده
بكا كلدى بو حريق عاده

ام دنيايه نه ديرلرسه اينسان
اوزكه بر فاحشهٔ اهل زمان

* در بيان زنان سودان *

اى رخى صبحدم روميان
زلف اما شب تار سودان

شمدى وصف اولسى بو سوداتك
آرترر علتنى سوداتك

وصفنى قومه يه لم تأليفه
كه نه حاجت كيجه يى تعريفه

جمله سى كرچه اولور شب سيما
صبغة الله سوزم يوق اما

صاف اولور سينهٔ قلبى الحق
صورته قلمه نظر سيرته باق

جهلاى سلف اما ديرلر
سام بن نوحه سلغدر بونلر

چون سياه ايدى اوذاتك رنكى
اولدى ذريتده هب زنكى

حكمت اربابى ديديلر لكن
هركيم اولورسه اوپرده ساكن

مقتضاسنجه طباع اقليم
ايدر اول رنكله انسانى وسيم

رنك النمش تننه ايلادن
مه لر هربرى برطوب لادن

تن شبرنكى سراپا ابنوس
قايلمش جسمنه كويا ابنوس

يوزسورى رنكى كبى بن كوره يم
نيجه اول كردنه بن يوز سوره يم

يوزلرى شعلهٔ آهم كبيدر
رخلرى بخت سياهم كبيدر

سوه مم رنك شب دجورى
وار ايكن اشته نهارك نورى

كيجه دن صانكه مركب اوبدن
مشكدن صانكه سوزلمش كردن

صاچنى وصف ايدهمم بن هيهات
ظلمات ايچره كوزينور ظلمات

جامه خوابه اوله مز شايسته
اوله مطبخده همان پابسته

بلى خانملرك اردنده سزا
چونكه ضديله بيلنور اشيا

واه اول جاهل بى ادرا كه
كه صاريلور كيجه اول ناپاكه

ايرته سى كون اكا قرانلق ايدر
اوسيه چهره سى ايدنلق ايدر

خانمى ايله ايدر اول غوغا
صكره اغاسنه دير بى پروا

بکا آداره قیل ای دیوانه | بشقه بر دائره بشقه خانه
اوله مز خانه ده ایکی اوسته | ایکی ارسلان اوله مز بر پوسته

در بیان زنان حبش

ای سمای دل وجانك ماهی | آتش جسم درونك شاهی
حبشك قزلری نازنده اولور | طورورفتاری خوش آینده اولور
برایکی فرقه اولور نسوانی | برسیاق اوزره دکل الوانی
جمله نك منتخبی اول فرقه | که اولور جثه سی غایت یوفقه
هر کیجه باکره در زنه لری | فتح اولنمز در کنجینه لری
کو یا غنچهٔ وصلی اوتانور | آچیلور سه کیجه کوندز قپانور
انلره بنت ختایی دیرلر | رنك صافیلری خوش دلبرلر
رنك رخساره لری احمر اولور | احمر ایله قارشق اسمر اولور
اواسه ده برایکی اوچ اولادی | ینه بوزلماز ایمش معتادی
کافرك حقه سی طلسملیدر | غیردن یاره سی مرهملیدر
حکمتین سویله مسم شبهه قالور | دل زنپاره ده بر عقده قالور
حکمادن دیدی اهل ادراك | بو نلرك رحمی اولور آتشناك
کو یا شعله لی بر مخزن ایمش | کیجه کوندز طوتیشور کلخن ایمش
درعقب پاره سی البت بتشور | اول سببدنکه حرارت طوتیشور

در بیان زنان یمن

ای حنای سرانکشت جهان | رونق روی عروس دوران
یمن ایچره اوله مز حسن زنان | اولطرفدن یمن اقلیمی یمان
جمله سی خسته بدن افکنده | تنی نازنده دکل نازنده
صناسك جمله سی مستسقیدر | انده بو حالت بر خلقیدر
هپ زبون جثه لی قوزغون حالت | هپ صولق چهره لی بوزغون حالت
طورورفتاری وقورا نه ثقیل | جنبش جسمی ضعیفا نه علیل
دخی صنعای یمنده قانون | خانه دن زنه سی اولمز بیرون

کیجه جامه چیقر اهلیله — قبحنی صاقلمغه بر حیله
بو صفتلر که آکا بد درلر — عرضنه جمله مقید درلر
چونکه جلاد نکاه خوبان — دائما آدمی باشدن چقران
دلربا اولمیجق دیدهٔ دل — نیجه مقتول اوله بوغکن قاتل
کیمه ویرسون دلنی آشفته — کیمه زنپاره اوله دلبسته
جذبهٔ حسن او محلده نایاب — میل شهوت بدن ایلر ایجاب
جمله بد چهره زنان وغلمان — بودر انجق سبب عصمت اولان
سنده بو حسن ایله برکز جانا — کذر ایتسلك اوده یاره فرضا
سکا جاندن هب اولوردی بنده — کیمی دهشت ایله ایلر سجده
کیمی عیسی کیمیسی دیر جبریل — شکل انسانه که اولمش تبدیل

* دربیان زنان فس *

ای ستانبولده کزن سروسهی — که سیه پرچی فس پادشهی
مغربك زنه لری بدخودر — بدزبان بدحرکت بدرودر
تلمسان ایچره زنان وغلمان — اول قدر جاهل ذوق عرفان
کیتسه بر اهل نظر بتکانه — سهوله باقسه دخی جانانه
کوزینه میل چکر اول کفار — ییره چکسون دیه لی اویله دیار
بلی فسلیلر اولور ذاتنده — بوروش جمله سنك باشنده
نیلمیم زینت وآرایشی یوق — تنی عریان هیچ آلایشی یوق
جمعه یه کیتسه دخی سلطانی — فس واحرامیله درعنوانی
کرك اعلا کرك ادنی هرکس — بر بیاض بورنسیله بردال فس

* دربیان زنان جزایر *

ای بنم دائی روش جانانم — قهرمانی کلشم آرسلانم
خوشجه در سمت جزایرده زنان — جمله پاکیزه ادا خوش منشان
اوسری اوزره که آلتون طاسی — ایشته باشدن چیقران هب ناسی
اوفلسیلی فوته قغتان اوزره — سوریتور کوشهٔ دامان اوزره

پرده دن چیقسه اکر بر محرم   اولور انداختهٔ بحر عدم
بلی آشفته لری مأذوندر   عسکری زمره سنه مرهوندر
دخی برفرقه سی وار پایه لیدر   خانه دان صاحبی سرمایه لیدر
درکهنده او سرای مالتیز   نیجه بر عبد سیاه خونریزه
شهری یه انجق اولور بخشنده   عسکری قسمنه ایتمز خنده
تونسك فاحشه کانی چوقدر   بلکه هیچ پردهٔ عصمت یوقدر
فسقله مرد وزنی ابر اقران   مصر ثانی دینیلورسه شایان

* در بیان زنان حجاز *

ای مکه خالی حجر اسود در   کعبهٔ حسننه اولمش بند در
زن بد چهرهٔ نسوان حجاز   اوله مز زیور آغوشه نیاز
جسمی لاغر دخی رویی اسمر   حسن اندامی کلامی بدتر
مکه نك کرچه زنانی خوشدر   سائری طوبطولی اما بوشدر
هپ کومش تنلی زنان مکه   کومش اما که اورلمش سکه
پاکدر عرضی دکل آلوده   اوله مز فاحشه هیچ اول سوده
نه زمان مصرلك ایچنده اما   اولسه بر فاحشهٔ بد رسوا
نفی ایدرلر آنی تا اول خاکه   نه روا اویله محل پاکه
شمدی تلویث ایدن انجق اوپری   اهل مصرك کیدن آشفته لری
عرب بادیه نك نسوانی   عجبدر هر روش وارکانی
جمله نك فعلی حریق عاده   مکه دن تا طرف بغداده
دوکدورر جسمنه رسم مائی   انجق آنکله بولور ادائی
جمله سی مائی دوداقلی اونسا   هپ منقش کورینور سرتاپا
نیجه آغوشنه السون دوستی   کورینور جثه سی قپلان پوستی
سینه دن تا بمحل معهود   آنده انواع مزخرف موجود
نافه سی اوزره پیار ممتازی   رسم طوشان ایله شکل طازی
کو یا فرجنه طوشان قچیور   اکسه سنده دخی طازی اوچیور

او آلاجه تن ایله مار کبی
نقشی اول صورت پر الوانك
نه او بورنده • آصلمش حلقه
او قبائلده کروه نسوان
ایکی قوم ایلسه غوغا وجدال
چیقارر هر بری بر دختر پاك
اوتورر هر بری بر محفلده •
او زمان جنك وجدالی سیر ایت
حفظ ایچون هر بریسی دخترینی
هم او دختری محروس ایتمك
غالب اولسه بریسی آخر کار
جمع اولورلر او قزك یانلرینه
فرقه دن قالمیه تاکیم بر تن
محفل ایچره اوده کردن قیرەرك
اوزغان ایت او بنات نعمه سنه
دیه مم رحمت او اقوام ایچون
اویله عسرتلو دخی امر زواج
هرکه اولدی ایکی قز باباسی
قزینی استه سه‌لر چوبانك
یازه لم مهر نکاحین اولا
اولا یوزدوه ویرسون اما
ایکی مملوك سیه چهرهٔ خوب
اون ایکی بیك قیون ایتسون پیدا
نقدر خصم عشیرتلری وار
نیجه خلعت یتشور هر برینه

حالنکه مجموعهٔ سحار کبی
خوش کلور دیده سنه عربانك
نیجه زیبا کورینور اول خلقه
اویله بر مرتبه ده عالیشان
اولا وقت سر آغاز قتال
کیدیررلر آکا چرق زبور پاك
چکیلور ناقه سی تا اولده
عرب ایچره او قتالی سیر ایت
دوه یاننده ویررلر سرینی
قاچیوب غیرتی ناموس ایتمك
ایلمز فرقهٔ مغلوبه فرار
قریلور جمله قیار جانلرینه
قزی اولدمده اولور اول دشمن
قونه ناز ایله غیرت ویرەرك
جان ویرر فرقهٔ عربانه سنه
جان ویرر اون بیکی برآم ایچون
طالبك مالنی ایلر تاراج
اولور آنك سبب احیاسی
که بودر قاعده سی عربانك
طالبی قائل اولورسه نه کوزل
اوله اوستنده برر یوك خرما
ویره بیك دانه دخی زر محبوب
ایکی بیك اسب کحیلان سیما
هر برینك دخی خلعتلری وار
یوق نهایت اوقاربلرینه

قزنی کورسك اکر برکره
قره چنکانه یه بکزر چهره

باخصوص استدیکك دلبر شوم
اوعشیرتده اولور سنده معلوم

سکا دیر دخترمز پاك نژاد
دخی اجدادینی ایلر تعداد

نسبی اشته فلان ابن فلان
نسلی پاکیزه سی آل سامان

ویره سك اکا امکرد نیابی
تا که ویرسون سکا اول فحشایی

ویرر اول دختری اما چپلاق
نه بلا باشی اجیق یالین ایاق

بقره جر که ویررلر اکا جهاز
استر اما قزینه مال جهاز

قنقی ملتده اولمش مخصوص
قره پیراهن ایله کیره عروس

حسنی یوق ثروتی یوق برخذلان
ادی اما که فلان بنت فلان

جذبه در شهوته انجق بادی
نیلیم سلسلهٔ اجدادی

یعنی نه مال نه حسنی اوله هم
روح اجداده بلمم نه دیسم

دخی آیین زفاف دختر
جملهدن رسم غریب وبدتر

قز ایدربر دره اوستنده قرار
اقرباسی هپ اولور بیله سوار

خصمی ایله کلور طالب اولان
حمله ایلر اوعروس اوزره همان

قوریلور حاصلی برجنك دراز
ایکی جانبده ایدرلر تك وتاز

صانکه اول فرقهٔ بی عقل وهدا
ایده جك سور زفافی اجرا

اراده برایکی آدم کتوررر
دخی کیتدکجه اوفتنه قبارر

نیجه برمرد قوی یاره لنور
نیجه براسب زهی پاره لنور

اوریلور کاهی قضا ایله عروس
کاه نیجه طالبی اولان منحوس

بربریله دوشه لر نیجه نیجه
در ایکن جده دونر باز یچه

بنده بلمم نیجه در سورزفاف
بونجه آدم اوله آنده اتلاف

سیم الیلهٔ وصلی اول حال
جمع اولور اول کیجه نسوان ورجال

دزیلوب حلقه کبی هپ صف صف
اوکلن بزمه چیقر تیغ بکف

کردی شمشیر ایله نازو رقصه
اماوصاجی اوزون عقلی قصه

قویه لر چهره سنه اینجه نقاب
باشلیه رقصه میان احباب

اوسته رقص اراسنده کله‌لر   تا که شمشیری الندن الەلر
اورمغه اولدخی اولمش مأذون   که عشایرده بواسکی قانون
کیمنک بورنی دوشر قانی اقار   کیمنک دستی کسیلور صارقار
بوکا شادی دیه‌مم غمدر بو   بوسرور اولمدی ماتمدر بو
الله الله بو نه اقبال جنون   نه فرحدر نه دوکندر بو دوکون

* در بیان زنان شام شریف *

ای همه یکشبهٔ استغنا   جمله پیرای عروس دنیا
شامك آشفته‌لری بی غایه   انده افراط ایله چوق بدمایه
اهل عصمتلری نامعلومدر   اولسه النادر کالمعدومدر
بو ایکی خانه‌سی وار معموره   آنده شاید بولنور مستوره
بو العجب انده که وار بر قبه   بولنور انده ایکی اوچ قحبه
کیدر اول قبه‌لره بی پروا   هر کنی مرده سین ایلر احیا
حضرت عاتکه‌نك مرقدیدر   جمله آشفته لرك مورد یدر
باخصوص مقبرهٔ باب صغیر   اچیلور انده نیجه باب کبیر
زن اعیانی او شهوتله کلور   کویا قصد زیارتله کلور
ینه اول ذوق برابر درهب   بو زیارتمی تجارتمی عجب
حبذا وسوسهٔ شیطانی   قیلدی کارخانه مزارستانی
نیجه ایلر کشی بو کبرایی   یاپمه‌دن فرقیمی وار موتایی
جمله اولادلری اندن ناشی   کیمی چارپق کیمیسیده شاشی
زشت اولور هب زن وغلمان دمشق   صانمه حسنا اوله نسوان دمشق
اورتنور ساده قوماشی هر زن   فرقیمی وار کفن موتادن
اباغنده او کمش خلخالی   آت پیوندی کبی تمثالی
کهربار جسدی آتشیدر   شیوهٔ زنلری شام ایشیدر
درجهٔ قحبه‌یه چارشب اصیلور   انده اول فاحشه دائم باصیلور
ذوقلرندن دخی بر صحبت وار   ایکی معنابه کیدر بر کفتار

گل رخساری صولغنچه ایکن
یتر اول تازه فدان اوزره ایکن

چاك اولور پردهٔ اهل پرده
باخصوص موسم حج وچرده

تیرزنپاره یه آماج ویرر
کعبهٔ محتسبه باج ویرر

قیمی وقتنده ایدر باغه رویش
پستل ایدرانی حاجی مشمش

چونکه باش قویدی انك یصدیغنه
باقدی جا کیده اولان فستغنه

دیدیکیم برسره عقلم قالدی
باغه بر قاری شادلی کلدی

عورتی نده چاغرسه اهلی
اکا البت دیه جك یا شادلی

اونو احیده بلاد حوران
حسن نسوان بلاد حوران

قابل شیوه دکلدر اما
وحشیدر همچو غزال صحرا

مشرب زنه لری فرزانه
صوطا شردعرکه ده یارانه

نازنین اولمز اوکوهستانی
میوهٔ حسنی بللی یابانی

کوسترر دفعاتله هم یوزنی
زنه سی طاغده کسرکن اودنی

طوغرر برایکی بیچ سرعت ایله
هم کسرنافه سین اول حالت ایله

انی بچیده ایدر خرقه سنه
یوکلنور اودن ایله ارقه سنه

اغلمز چشمی اوایت اوغلوایت
دخی کیتد کجه اولور برعفریت

اوجوانبده صفت بلدانی
جملهٔ جاذبه در نسوانی

کرچه اول مسقط رأس وطنم
سویلمز لیك مدارا دهنم

طوتهلم اولسه ده حسن وآنی
نیلیم خوشجه دکل ارکانی

سخن تلخی دکل کوش ادا
اوله مز طوطی کبی سکرخا

انده اما بو عجایب قانون
فقراسیده الور درت خاتون

چونکه براوطه لیدرخانه لری
بربراوزره یاتوررزنه لری

بریی جکسه ده استعماله
جمله حسرتله بقراول حاله

ایلمز نوبته برکره نظر
ینه غوغا ایده مز عورتلر

دخی اول خطه ده بربد عادت
بریسی قیلسه جهاندن رحلت

چیقارارد نده نسا ناله کنان
جامه سین چاك ایدرکدن کریان

اقربا

اقرباسیده کلور سرعتله   برایکی زنه طوتر اوجرت ایله
زنه‌لر هب قاره جامه اورتر   دستنه هر بری برتیغ طوتر
رقص ایدر ناله وفریاد ایدرك   حقدن شکوه بیداد ایدرك
اسبی میدانه کلور اول ذاتك   کیدیررلر آکا هب آلاتك
صکره شمشیر ایله برقبه کیدر   اسب بیچاره‌یی بیك پاره ایدر
بنده بلم بونیجه ماتمدر   بوحقیقتده غم اوزره غمدر
اوسواحلده طرابلوس شهری   انده جاری اومبارك نهری
جمله‌سی ذوقه اولور خواهشکار   باغده هر برینك خانه‌سی وار
زنی اول خاکده مثالی نایاب   اولمسه چهره‌ده اول قاره نقاب
موسم طوتده چیقار سیرانه   قوجه سیله طاشنور بوستانه
قورت بسلر اوایپکدن نرمین   قورتلیدر میوهٔ وصلی تخمین
بویله ییراق دوشروب احبابه   اوحریری کتورن دولابه
اونواحیده اوطپراق اوزره   دورزیلرملتی وار طاغ اوزره
اوزکه برملت بدکار خبیث   قلمش اول خاکی عزیزی تلویث
چونکه کهساری بلند وبالا   اولور البتده هواسی رعنا
شکل انسانی خلاف قانون   زرد اولور چهره‌لری هم کلکون
زنلرنده بولنور سروسهی   سمیزدن جمله سینك وار کلاهی
کوسترر خلقه فقط بردیده   دخی برچشمی قالور پوشیده
بریسی کورسه اوچشمی برکون   صانمکه اول آدمه اولور مدیون
چیرنسك اطرافنه برحلقه اکر   قالور اول دائره‌ده تامحشر
تاکه بوزسون ینه آنی اول ذات   هرنه استرسه ویررلر ایکی قات
دخی وار انده نیجه بدآیین   اویله برملت مردود ولعین

* دربیان زنان حلب *

ای مهمانده‌ٔ زن دوستان   چهره پرداز زکات نسوان
حلبك زنه‌لری خوش سیمادر   یعنی شهباسی کبی شهبادر

چونکه غلطه هواسی خوشدر — انك البته نساسی خوشدر
رخلری اوزره ندر اول پاره — برك كاده كورينور سيم پاره
شعلهٔ حسنی جهان تابیدر — حلبك هر بری مهتابیدر
بولنور بونده نیجه نازنده — حلب انده ایسه ارثون بونده
اولقدر فاحشهٔ رسوایی — شمدی طولدردی بتون دنیایی
طولمش آشفته ایله هر یانی — باخصوص انده کی حمص خانی
رقاشی بریسی ایشلتمشدی — اوستنه کیری کسی رسم ایتدی
کندینه کسدی انی انظاری — وار قیاس ایت روش بیعاری

* دربیان زنان اناطولی *

ای طلبکار صفات نسوان — فارس دهر کهٔ زن دوستتن
قدما کاری زنان اناطول — جاهل نازوروش شیوه در اول
ناتراشیده اولور بدکردار — هر بری صانکه درخت کهسار
اولا حسنی جکرسوز دکل — ثانیا شیوه سی دلدوز دکل
حسنی یوق شیوه سی یوق برعورت — میل ایدرمی اکا اهل فطنت
میل ایدرسه بریسی اول وجهه — ینه هم جنسی ایدر بی شبهه
نوع حیوانلره علام غیوب — کوسترر بر ینه جمله بی خوب
باخصوص وقت زفافده دختر — جمله دن رسمی غریب وبدتر
یعنی بیچاره عروسی صویه لر — سوره لر جسمنه دورلو بویه لر
جمله آلاجه اوله چشم ولبی — کیجه یانقونه چیقان ذات کبی
اوله صاغدیجك الندە قرغه — نه ازیتلر ایدر اول مرغه
جمع اولور انده اوهم طبع وحوش — صانکه توحید ایده جکدر اول قوش
قویه میدانه اودم اول زاغی — بسته در رشته ایله آیاغی
مرغ بیچاره اکر دیر ایسه قاق — جمله بردن دیه لر الله حق
دیریلك حق اولمك حق دیه لر — خجله کاهه اوعروسی قویه لر
بارك الله زهی نادانی — زادك الله زهی حیوانی

نیجه

نیجه عادتلری وار بویله نقیل   بکا دوشمز انی قلمق تفصیل
اهل ذوقه بوقدر کافیدر   بوجوابه سخنم وافیدر

* دربیان زنان بحر سفید *

ای که رویندده سیاه خالی   اولمش اول بحر سفیدده والی
اطه‌لر قزلری هب دلکشدر   برج آیینده بتون مهوشدر
جانب بحر سفیدده کذر ایت   اطه‌لر قیزلرینه برنظر ایت
قبریسك زنلری اما بددر   بلی غلمانلری خوش بیحددر
شمدی آغزده کزن هب ساقز   انده برکونده اوطورسك جائز
کان الآن صفا ساقزدر   سن همان زنلرینه یوز قزدر
دخی هر براطه‌نك نسوانی   بشقه‌در جامه وشکل وشانی
اطه‌لر هر بری برباغ جنان   انده نسوان بتون حوریان
زنی حوری دخی غلمانی ملك   بونظرله اطه‌لر فردوس کرك
بلی چوق صوکتورر وصف محل   قورقارم نامم اولور مستقل
دخی سائرلری جمله بوسیاق   دکل اطنابه سزا بواوراق
فهم ایدر عارف اولان ایمادن   یتشور قطره بزه دریادن

* دربیان زنان اسلامبول *

ای طرازندهٔ معمورهٔ نساز   وی نوازندهٔ کهوارهٔ ناز
رونق روی جهان اسلامبول   کان غلمان وزنان اسلامبول
زن دنیایه بودر مایهٔ حسن   چهرهٔ عالمه پیرایهٔ حسن
ام دنیا دیدی مصره قدما   شمدی اما بو عروس دنیا
ویردی بوشهره جناب خلاق   حسن خلقتله حسن اخلاق
پنبه‌دندر تنی هرمولودی   غنچه‌دندر دخی سرخ آلودی
آب وخاکنده‌ندر بو حالت   یه هواسنده نه بو خاصیت
صانکه عضاسی اوان ترتیب   پنبه‌دن غنچه‌دن اولمش ترکیب
اشته اقلیم نزاکتدر بو   منشئ ذوق وطراوتدر بو

یعنی هر خردهٔ اسباب صفا | بو محلدن اولور اول پیدا
خوش کلور اول روش نادیده | اکا عالم چالشور تقلیده
بو دکل کیم اوله تقلیده سزا | هر بری بشقه روش بشقه ادا
عالمك چونكه بودر معتادی | بر محلده که اوله آبادی
نقدر اولسه عمارت ممتد | چوغالور اهل صفا اهل خرد
هر بری بر روش ایلر ایجاد | هرکون اولمقده نزاکت مزداد
اولور ارباب صناعت ماهر | اولور انواع تفنن ظاهر
بد کلور طبعنه راه قدما | کورینور چشمنه اول باب قبا
باخصوص کیم بو سواد اعظم | اولدی مجموعهٔ جنس عالم
چونکه هم زهره بونك اختریدر | زهره وی اولسه زنانی بریدر
ندر اول وله‌ٔ ناز ونیاز | ندر اول طرفه ادای ممتاز
نکهی آفت جان عشوه | سخنی شعله زبان عشوه
دخی بو شهرك ایچنده جانا | بر ایکی فرقه اولور نوع نسا
ایده لم جمله سنی ذکر و بیان | تا که تمییز اوله نیکان وبدان
جمله یی بر برینه قیله قیاس | بر میدر سنك سیه له الماس
اولا فرقهٔ اهل پرده | او کورنمز که دخی مخدره
یعنی اول فرقهٔ ارباب ثبوت | درج سیم ایچره مثال یاقوت
غنچهٔ در شیشه ده اولمش محروس | طوطیدر صانکه قفسده محبوس
دکمش طره سنه باد صبا | کورممش رویني خورشید اصلا
هر بری مریم عمرانیدر | حضرت رابعهٔ ثانیدر
صاحب غیرت وناموس و وقار | خانه سنده اوتورر لیل ونهار
دخی بر فرقه سی صاحب خرده | کورینور ظاهری اهل پرده
شکل عصمتده کزر آشفته | هیئت محصنه ده آلفته
کیر انواع لباس زینت | صانکه بر سرو مرصع قامت
او مجوهر چیچك او حلی نفیس | هر بری غبطه فزای بلقیس

آه اوكز نامه لى اول ديده بلى اوبجوهرلى اول الماس كوپه لى
اوفلاطونى يكى فراجه عقل داناىى وبرتاراجه
حسننه بويله ويرنجه زينت ايدر اول دمده شكاره نيت
برايكى جاريه اردنده روان دولاشور چارسوبى دكان دكان
اويله نازنده يورر خسته كبى اياغى بربرينه بسته كبى
قنغى دكانده كه محبوب اوتورر شيوه وناز ايله اول سمته يورر
آكا اوكرتمكيچون احوالين وارميدر هيچ بكا اويقون مالك
مال باطقين ايسه هيچ كوسترمه بكا جانم چلبى كيرلنمه
كل سنكله ايده لم اخذ وعطا چيقار اندازه كى اول جانا
بوزموز ايله اوماهه طوقنور هرسوزى فعل كاهه طوقنور
بوسخنله آچراول غنچه ابى نقدر اولسه ده محجوب چلبى
كوريجك اول قنه لى پرمقلر انى شيطان اوزمان پرمقلر
سينه سندن آكا آچسون بستان كوره بستانك ايچنده پستان
صيد ايدر عاقبت اول جانانى كتور خانه يه البت آنى
قفل دركاهى دكاندر ممهور براناختره اولورمى مقصور
قوجه سى يوق اوله سى ديوانه كيجه نصفنده كيدر دكانه
كاروكسبنده كزر بيچاره نه بيلور نيلدى اول مكاره
كلور اخشام اوينه اول حيوان لقمه د نصكره ياتور بى درمان
ينه چارشويه كيدر وقت سحر بوتلاش ايله ايدر عمرى كذر
خرلشور خلقيله دائم اول ايت كونده مصر وفيده براقچه سمت
جاالشور هركسه ظالم بوله شور دائما محكمه لرده طولاشور
كونده بيك دورلو بلانلرسويلر هربلانه قسم الله ايلر
واه مديونى اولان مفلسه وآه بچه ٔ شيرده دوشمش روباه
باطقين اموال آره مقدر خالى نه بيلور اوده كى باطقين مالى
مال قارونه دخى مالك اولور بوسياق اوزره نساالك اولور

کلبه‌ده کانه فرضا سائل — یاش اولور ایکی کوزندن سائل
ذوقی اما که ایدر خاتونی — روز و شب ذوق صفا مفتونی
او مشقت ایله دکانده در — بوده دوستی ایله سیرانده در
خرطاحون کبی کرد شلر ایدر — سائرك نفعنه کوششلر ایدر
پایدی سجاده جهنم ایچنه — مالی جمع ایلدی اما نیچنه
نه زمان ذوق ایده‌جك او تلویث — تا بکی بو طمع مال خبیث
کیجه آرام ایده‌جك بر ساعت — انده ده کورمیه روی راحت
اکا بیك غصه بولور او کافر — بولمیه تا که صفای خاطر
او لا دیرهی آغام هی سلطانم — سنی هیچ کورمکه یوق امکانم
سویلسم رشته کبی سوز اوزانور — اویله آغالغنه کوکلم بولانور
قالمدی خانه‌ده یاغك بالك — یاندی دکانی عجب بقالك
ای نه صلقم صچاق اولدك به حریف — ینه مسکین کبی صولدك به حریف
بنی کوسترمه امان نه اولسون بو — صکره والله بارشمم آبو
قومشومز اشته بوترلکجی قرزی — قوچی یاپدردی اکا اول ککرزی
آه او جانم عربه زورقلی — بتون آلتونلی کوزل رونقلی
بوده سینه‌مده بنم داغ اولسون — به سنك باشکه طپراغ اولسون
استرم بر عربه تا او سیاق — جکه‌مم یوخسه بنی ایله اطلاق
انی یاپدرمغه البت محتاج — نقدر اولسه او نکبت محتاج
اویله بن ثروته خرلانمی دیسم — اویله انسانه‌ده حیوانمی دیسم
دخی بر فرقه‌سی بازار ایچره — دائم آشفته کزر کار ایچره
کوزلری سورمه‌لی یومشق یوزلی — ایکی چشمین سوزه‌رك خوش سوزلی
بونلرك بر بلوکی بدتردر — هر بری شور و شر محشردر
سیما یاشلی اوله بر عورت — قوری عنوانله کلورمی زینت
قطر شاهی سوره اول بدرویه — راستقلر چکر اول ابرویه
قویه انواع علاج چهره — تا قزالسق بوله اول بد چهره

کوسترن رسبوبی چون جهره سیدر
بر برینه نه زمان خشم ایلر
بر جنکانه قولاقلو جادو
ایاغیمه سنی ایتم پابوج
بیره طاغ اوستونه باغ اولسون
دخی برفرقه سی اولدی پیدا
دکل اسلاف نساء حالیدر
کرچه اوّل وار ایدی برایکی ذات
اولدی اما که بو عادت متروك
دل ویریر هر برینه عاشق اولور
جمله سی وصله همان بر آلت
لفظی اول آلتك اولمز تقریر
حلی بو مصراع ایله اول کارك
هرکیم اما که بوکا سالکدر
مائل پرورش زیبانك
کوریئور کرچه که موحش بو اثر
اوله مز طبعی ذکوره مائل
جان ویرر هر بری معشوقه سنه
بونده اما که خلاف مطروق
بر برینه ایده لر ناز و نیاز
تا ز نینم کوزلم کل چیدم
سرو نازم خوش ادالی خانم
بلبلم بن سکا ای کاغنچه م
نره ده قالدك ای عمرم واری
قیلدك هیچ ایاق التنه نکاه

موقع نظرهٔ آواره سیدر
او فواحش بوکلامی سویلر
بکدی فشقجی سورتك روسبو
ترلام ایچره اوله مز سلك هاوج
تك بنم دوستلرم صاغ اولسون
سویجی زمره سی دیرلر جانا
بو زمان خلقنك ایجادیدر
انلره دیرلر ایدی سحاقات
ینه کشف ایتدی انی اهل سلوك
وقت وصلتده دخی حیله بولور
یعنی تقلید ذکوره حالت
بر لغزله مکر اولسون تعبیر
نازی بقدردی بنی دادارنك
طبع پاکیزه او لور ناز کدر
اهل عرفانلریدر نسوانك
سائر احواله کوره اهون شر
بربریله کچنور والحاصل
نکه ایتمز دخی هیچ بشقه سنه
عاشق اوستنه جیقارمش معشوق
او ادا اول کلام ممتاز
کوکلم اکانجه سی نور دیدم
آه هرجایی بقشلی جانم
ایکی بازوسی کومشدن کاچهم
بك عزیز ایلدك آه دیدارنی
بنی فردایه می صالدك ایواه

بزی اوردکمی ینه دیواره چقدیغی ایلیه‌جکمز بازاره
ینه نه اولسون بوادای بیگانه بزی اتدکمی ینه یابانه
مرحبالر سکا ای دردانم خوش قدملر سنی کوزلر خانم
عود اغاجی ایسه اسمك جانم بنم اسمم دخی آتشلی خانم
سکا کلینبه دیدین اهل نیاز دیدیلر اسممه کیم شعلهٔ ناز
سکا دیرلر ایسه کلغنچه اکر بکاده باد صبا سویلرلر
بو یلجه بربر ینه ناز ایلر بعد ازین کار ینه آغاز ایلر
شویله فهم ایلمشم بو کاری که ندن بونلره اولدی ساری
غالبا کوردیلر انواع ذکور اولدیلر بربرینه هب مجبور
طبعی غیرتلی اولان بعض اناث قیلدی بو فعل غریبی احداث
تا که مستغنی بولنسون اردن امتنان چکمیه‌لر دلبردن
صانمه کم بربرینه مجبورلك بیرزه ایتدکلری انجق کورلك
هیچ نه قابل کوکل اولسون تبرید اوله تحقیقده مشابه تقلید
ینه کوردکده کوزل اوغلانی حرص ایله رعشه ایدر هر یانی
اهل عرفانه او یوللر صیه در کبی خائض کیمسیده کبه در
بربریله قوکجنسون کنسون انلری حق بربرینه بخش ایتسون

* در بیان زنان روم *

ای کلیسای بلا ناقوسی ملت عیسویك ناموسی
زنه مائل ایسه‌ك عمرم واری سودیکك روم قزی اولسون باری
مشرب اهل صفاده زیرا دوختر رومده اذن وار جانا
جلوه کنجینه‌سی روم قزلریدر هب نسانك دخی فائزلریدر
ندر اول اینجه میان نازك سویلدیکجه او زبان نازك
ندر اول ناز او کلام دلکش او تمائل او خرام دلکش
ندر اول قامت سرو و آلا نو فدان چمن صنع خدا
ندر اول جنبش بیگانه ندر آنده اول غمزهٔ مستانه ندر

اكا مخصوص او تغافل او ادا ‌‌ اكا موقوف او تكلم او صدا
دل او جیله او حروفی اجرا ‌‌ شیوه‌لرله او كلام زیبا
در شهوار كلامی دیز یلور ‌‌ صانكه اغزینه كلنجه از یلور
دلینه كلسه‌ده برحرف ثقیل ‌‌ فم پاكی ایدر انی تحلیل
دهنی تربیه ایلر سخنی ‌‌ كه مربای سخندر دهنی
هر بری ناطقه‌لی طوطیدر ‌‌ قوش دلی انلره مشروطیدر
دیه بیك نار ایده رك غنچه لبی ‌‌ حسرتك باده ایچرسین سابی
طولولر بوش اوله بوشلر طولسون ‌‌ سن همان ایچ یاشام عشق اولسون
جان قتار نازو اداسی جانه ‌‌ طوغریسی بویله كرك جانانه
اسكی مغلم دخی اولسه قاپیلور ‌‌ كورسه اول كافری زنپاره اولور
قطعهٔ جسمی سراپا موزون ‌‌ صانكه برمصرع رعنا موزون
چالبشور انلری تقلیده زنان ‌‌ پراشور انلره فخر و عنوان
ندر اول قامت و آلا او خرام ‌‌ جمله سنده متناسب اندام
سور یشوریله برابر یاقه ‌‌ دل عشاقنی تلكیم یاقه
او پریشانی هو طوس بریانه ‌‌ اورو یش او قریلش مستانه
اورو یشلرنوله كوكلم واری ‌‌ ایكی انكشت ایله اول رفتاری
یولنه صانكه دوشندی آتش ‌‌ یانه چقدر ایاغی اول مهوش
صانه سین راهنه قلب عشاق ‌‌ دوكیلوب ایلیه جكدر احراق
نقدر فائق ایسه نسوانی ‌‌ اوقدر خوینمز اولور غلمانی
لیك غلمانی اولور اهل عناد ‌‌ بونلر اما كه ایدر عاشقی شاد
بصیلور هر نقدر سركش ایسه ‌‌ صوینی بو مشق نقدر آتش ایسه
امان ای غنچه دهان كل ممدلی ‌‌ عاشقك اغلرایكن كل ممدلی
كیمه چقدك عجبا ای خورشید ‌‌ كیمه صارلدك ایا رازامید
قنقی بولاشقه جامور اولدك ‌‌ قنقی كارخانه‌لره نورا ولدك
قنقی یازوده یازلمش اسمك ‌‌ قنقی اللرله جزلمش رسمك

اورته مالیسك ای روح روان
آه کیم چیقدی بو قیز قله سنه
قنقی دامك بوغز البسی عجب
طوته لم اسمنــه دیرلر قوقونه
خاکپایه سور یلور قوشاغك
فتنه سك هوش رباسك کافر
حوریسك یوخسه پریسك بیلم
غنجـهٔ مریم عمرانیسـك
قنـه لی دسـتنه ایلر غبطــه
بکزه مز ملت رومه جنسـك

کیمدر او رتبه ده بو کنج نهان
کیملر اوغردی بوطوب کلدسنه
کیمدر عرصهٔ خالیسی عجب
یا اوصاچنده که عجب قوقونه
اودخی پوس ایده جك ایاغك
بنده بیلم نه بلاسك کافر
مریمك سنده نه سیسك بیلم
شـعلهٔ خانهٔ رهبانیسـك
آل آل اولدی قزل یمورطه
حوریسك اکلدیغم یاجنسك

* در بیان زنان ارمنی *

ای فرحیاب صفـای وصلت
ارمنی زنلری هپ بد اطوار
تنی بد صحبتی بد شیوه سی بد
بندر انده اووقورانه رویش
هـله غلمـانلری اولمز دلجو
شمدی انلرده نیجه ذات پلید
برزمان فرغه ایدر بو کاری
بویله کوشش ایدرك اول حیوان
نه او رفتار قدیمـه مالك
ایلمسك هرنقدر جهد جهید
کربه سعی ایتسه دمادم فرضا
اوله مز نازك اطوار غوی
زنلری مشرب غلمان کبی
اچیلور غنجه سی هر بلبله ده

آهوی دشت فضای وصلت
انده قالمـش قدماسی رفتـار
طوری بدهیئتی بد جامه سی بد
قیزلرنده دخی پیرایه رویش
طولمش اول چهرهٔ ناپاکینه تو
روش رومه ایدرلر تقلیـد
کبکه تقلید ایده جك رفتاری
کندی رفتارینی قیلدی نسیان
نه بو رفتـارده اولدی مالك
عود اغاجی اوله می شاخ بلیـد
اوله می اوچ معـلاده هما
قبه نك اوستونه طورمز کروی
دم وصلنـده ملایم چلبی
طولا نور طره سی هر سنبله ده

کیجه

کیجه وقتلری مکار زانقوج — کزر اوینار نیجه برزانی دوج

رومدن دختر الور زنه‌لری — تا که تعلیم ایده‌لر شیوه‌لری

لغت رومی قو ایتسون تحصیل — ایده‌می کشت زبانین تبدیل

حیه‌دن هیچ نه زمان بال اقسون — دلبنی اشك اریسی صوقسون

قوم قپزیانقونی اولدی مشتد — سر کزلك قالپغی یاندی بمدد

اونخود طوپی قبوقلی بقله — یمه‌دن سیری ضرر در عقله

دخی روم بچه الور هر اخبار — باب منحوسه سریدار یپار

تا که مشق ایلیه اندن سخنی — اوکره‌نه شیوهٔ نازك دهنی

فائده شولقدر ایلر اخبار — که سریدار اولور انده سردار

نه‌زمان چارشویه کتسه اول کوز — اوله بکجی حرمنده کیرقور

شمدی اما که دخی بو ملت — جنس خرواته‌ده قیلدی رغبت

قپوسنده نیجه قور خرواتی — نیجه قسراق ایله باغلر آتی

کوزه‌ده اویله کوزل عقربتی — چار پیلور حسنه اهلی بیتی

اشته باروت ایله آتش اویونی — قورده اصمار لمه‌در بوقیونی

جمله‌نك بویله دکل بد اثری — بولنور نیجه کشی زاده‌لری

* در بیان زنان یهودی *

ای بلای رذل خاص جهان — یکهی سنك محنك نسوان

بد لقادر زن مردار یهود — جمله موحشدر اوقوم مردود

زم ناپاکی بیاض بهجتی یوق — برف حلواسی کبی لذتی یوق

روی زرد ورنخی زردوتنی زرد — وحشی ملت که او مسقودن اشد

وصلته اولور ایکن خواهشکار — درهمان اشته قاشر مالم وار

تحت زانیده ایکن اول ملعون — آه بکا قیمه عزیز باشك ایچون

بیره هب زنلری بذل اولمش ایکن — زن واوغلانیده اهل اولمش ایکن

اشته بوعقده‌ده وار درشبهه م — بکا حل اولمادی بو امر اهم

مسلمانك بینه مز لقمه سنی — نیجه بر کفتهٔ ناپخته سنی

* در بیان زنان چنکانه *

ای شتابندهٔ میدان هوس   خیمه پرداز بیابان هوس
قره در روی زن چنکانه   انده سیمین اوله مرجانانه
بعضی غلمانی بولنور زیبا   بر اولور زنه لری سرتاپا
دل قره چهره قره چرکه قرا   ایکی دنیاسی قره اول فقرا
قوجه سنه ایدیجك ناز او کوپك   روی ناپاکه طوتر برقبل اللك

* در بیان زنان روم ایلی *

ای شهنشاه قضای سینهم   کوشه پیرای سرای سینهم
روم ایلی زنلری شکل حوری   زن اسلامبوله بکزر طوری
اوسمین تنله او روی کلفام   بر برینه متناسب اندام
طور عرفانه بتون مائلدر   تربیت ایلمکه قابلدر
سکرین سوزلر ایله والحاصل   ایلمك انی مربا قابل
سوز اوزار جمله‌یی قلسم تعداد   درجهٔ حسن و بها در او بلاد

* در بیان زنان ارنبود *

ای خرام آورباغ نخوت   نکهی سینه شکاف آفت
ارنبودك زنی خوبرو اولمز   طور زیبا قد دلجو اولمز
جابجا اولسه‌ده حسن وآنی   بد اولور قاعدهٔ ارکانی
بد اولور کرچه اوملتده زنان   خوش اولور انده کروه غلمان
زاهده عشوه پسندی بولنور   نیجه برسرو بلندی بولنور
نیلیم موحش اولور نغمه‌لری   هر کلامنده اولان غنه‌لری
بعض تاریخده کوردم یازمش   بونلرك اصلی عربدن ازمش

* در بیان زنان بوشناق *

ای هوسکار وصال بوشناق   اولمسون حسرت غمله باشك آق
وحشیدر طبع زنان بوشناق   مارز نپاره‌یه ویرمز تریاق
وار زنانندە نیجه مستثنا   نیجه برغنچهٔ پاك زیبا

نیجه بردلبر پاکیزه جوان   بولنور دخی میان غلمان
اولمش اما که بتون بو ملت   طبع واخلاقنه غالب حدت
کویا قطران هر اعضاسی   آتش و آهن ایدی اجزاسی
کورممش طینت آتش زانی   عنصر باد وترابی ومائی
اولمه خاك قدم اول بر باده   کندوبی یاقسون اوآتش زاده

در بیان زنان تاتار

ای که مرآت جمال مرغوب   اولمش آینهٔ هر زشت وخوب
زن تاتاراوله مز وصفه سزا   جاد وچهره لری میمون سیما
جمله سنده او مشابه خلقت   انلرك جنسنه مخصوص حالت
اولسه بیك آدم ایچنده پنهان   ینه سیماسی ایدر انی عیان
زنلری بد دخی اوغلانلری بد   بر بر ندن بتر اله تم قنقی اشد

* در بیان زنان کورجی *

ای که صحرای دله شیر ژیان   تن نرمینی پاموقدن ارسلان
مهر ومه یوزلی زنان کورجی   اوج افلاکه سعادت برجی
ندر اول جذبهٔ خوش زیبا   ندر اول چشم ورخ مستثنا
کاسهٔ حسنی دکلدر لبریز   ایلك اولورجاذبه سی شورانکیز
از ایسه حسنی اومقدار ارلسون   جذبهٔ قاهره سی وار اولسون
ایلمز کیمسه یه خاطر شکنی   مرحمت پیشه اولور مردوزنی
زن وغلمان سکارام اولمز   اوهمادانه کش دام اولمز
مال ایله رام ایدمزسك هیهات   مال قارونیده ویرسك بالذات
مکر الا که اوله خدعه ایله   یعنی صید ایلیه سین حیله ایله
چونکه رقتلواولور پرانصاف   استمز کیم اوله آدم اتلاف
اه ایدوب سزلیه سك اغلیه سك   بلکه بونکله ایشك صاغلیه سك
ایده کوز یاشنه شاید رقت   ایلیه نائل ذوق وصلت
اله مز تیر فغان وآهی   استمز هدم بناء اللهی

صانمه بو ملتده بكزر كمسه اوله | بو جهان انجره مكر چركس اوله

* در بيان زنان چركس *

اى رخى ديده ر باى خورشيد | عشوه سى غبطه فزاى ناهيد
چركسك قزلرى مهپاره اولور | آنده عاشق نه كه استرسه بولور
نخل و آلاى قدى محكمدر | صانكه مه يوزينه برسلمدر
انكاد و پاى نظرله چيقيلور | ديدۀ قلب ايله اما باقيلور
لب ورخ اولمش ايكن ميخانه | ديده لر اولسه نوله مستانه
چونكه ياقوت برادلمش اوطوداغ | اولدى عكسى دل عشاقده دوداغ
مهرومهدن تنى اولمش تقطير | نيجه اولسون اوتن پاكه نظير
كورجيدن كرچه كه بونلر زيبا | كورجينك جذبه سى چوقدر اما
جمله سى پرده نشين عصمت | پاك دامندراو يكتا ملت
پاك اولور ماحصلى پيش و پسى | ثوب عرضنده بولنمز لكه سى
طبع وآلارى پاكيزه خصال | جمله جوينده ٔ خير افعال
اوسخاوت او صداقت اوادب | ندر اول فطرت قدسى مشرب
صنمه بو ملتده بر بكزر اوله | بو جهان ايچره مكر كورجى اوله

* در بيان زنان افرنج مستأمنان *

اى لبى معجزۀ عيسى دم | دهنى غنچۀ باغ مريم
حسن و آن اهل نساء افرنج | هر برى حسنله اولمش بر كنج
ديده بنده نكه مستانه | صانكه بتخانه ده بر ميخانه
ندر اول البسۀ كوناكون | ندر اول قد نهال موزون
سود يكلك روم اوله يا مستأمن | سائرك حسننه دكمز بر امان
باصيلور سك اوكوزلراله باصيل | اصيلور سكده فرنكيله اصيل
هب كنيساى وصالى آچق | اكا امانكيره مزهر فاسق
ساده رو اولملى زنارلرى | انده هيچ اولميه موبك اثرى
عيبى انجق شوقدر افرنجك | مو بنى پاك ايده مز اول كنجك

بد اولور موی ایله حاصل او محل
کویا صوف سیهده بر لعل

صانکه اول حالتی اول قصد ایلر
قنفوسی او سنده باغه قبلر

آنده بیچاره کسی پنهاندر
صانکه اورماندهیا طور طوشاندر

ظلمت موی سیهله او محل
بویله تشبیه اولور ایسه نه کوزل

کویا چشمهٔ آب حیوان
ظلمات ایچره همیشه پنهان

چونکه پروردهٔ استانبولدر
سائر افرنجه کوره معقولدر

* در بیان زنان ملل مختلفه *

ای فریدون سریر نخوت
غمزه سی نامزد هر ملت

زنی بدچهره اولور بغدانك
حسنی یوق حاصلی اول بلدانك

المه آغوشه زن بلغاری
جمله نك اقبحیدر مرداری

باقمه نسوانه هیچ خرواتك
پاك ایسه مشرب طبع وذاتك

نقدر دلبر ایسه غلمانی
بد اولور تا او قدر نسوانی

بلی اولاهده نساپك چوقدر
طبع وعرفانلری اصلا یوقدر

تن کلبرکی اولور اشکفته
ژاله دن باد صبادن خسته

نازنین مشرب اولور ناز آیین
جامهٔ خواب ایچره ایدر نازوانین

نخل قدی اوزون اما قصدلور
آه عاشق نفسیله اکیلور

* در بیان زنان افرنجیان *

ای زنخدانی قزل المادر
میوهٔ باغچهٔ عیسادر

خوشچهدر حسن زنی افرنجه
تن صافیلری سیمین کلچه

انده محکمدر اساس زینت
درلو درلو اولباس زینت

انده بازیچهٔ غلمان مهمل
انجق انلرده زنان مستعمل

بو دخی خارج آیین بشر
طوغورر قاریلرا کثرده بشر

اوديار کده بو در معتادی
صان کوپك یاورو سیدر اولادی

قنقی بچه‌مه ویرسون او کوپك
سینه سنده ممه سی التی کرك

او سببدن چوغه لور اول ملعون
جمله دن ملتی اولمش افزون

نیجه آیینی خریق عاده
بوده حقك نه کوزل براشیدر
منت وجهده سزا در باری
باخصوص شمدی اولان غوغاده
بری برینه دوشرسین باری
اشته خنزیر دریسی ایت دشیدر

* در بیان زنان له *

ای نکاهی مدد اهل فساد
له نساسی هب اولور مستثنا
زلفی زنار میان زهاد
اوکوزل طلعت اوقد بالا
یوریدکجه اومیان نازك
هر بری فن زناده اوسته
سویلدکجه اودهان نازك
جان ویررلر حاصلی زندوسته
کرچه نازکدر اوپاکیزه بدن
اولمسه اصلی یهودیلردن

* در بیان زنان نمچه *

ای رخی شمعهٔ دیر رهبان
غمزه سی میکدهٔ بطریقان
نمچه‌نك قزلری ناز قطوسیدر
هب نسا زمرهسنك جادوسیدر
ندر اول صاج سیه سموری
انده بولمش اوتن بللوری
اویله نازك اووجود پاکی
وهم کبرایله آچیلور چاکی
عجب انجق که نه تندر اول تن
اوکلی باغچهٔ آغوشه دکن
نخل آلت ایدی قد سرویسی
قم اندازه انك وادیسی

* در بیان زنان اسپانیا *

ای طلبکار نکار عالم
زن اسپانیه بتون مستثنا
برقع انداز بنات عالم
هر بری ولوله ساز دنیا
طور اندامی کوزل دلبردر
ندر اول تن اووجود سیمین
جمله دن قامتی بالاتردر
مایه سی برك سمندن تخمین
صانکه انجوبی ارتمشلردر
غنچهٔ وصلی اولور اشکفته
طینت پاکنه قاتمشلردر
جمله سی فاحشه در آشفته
تعلیم انده زنان منفیدر
زن وغلماتی استعماله
ارلرك شهوتی هب خلفیدر
اهل مغرب کیده‌لر هرساله

اهل فاس هب اومحله طولش | [illegible] دخی ده بولش

* در بیان زنان [illegible]

ای که خال سیهی هندستان | طره سی ملکت انکلترستان
انکلیزك زنی خوش سیمادر | خوش ادا خوش رو یش زیبادر
رخی ال کله صد رنك ویرر | دهنی بلبله آهنك ویرر
جمله سی پاك طبیعتلردر | مائل زیور و زینتلردر
ندر اول طنطنهٔ آلایش | سوزلرنده ندر اول آرایش
طلسم کنج نهانی بوز بلور | دخی ال اورمدن اولچوز بلور

* در بیان زنان روس *

ای کلیسای ضلالت آیین | وی جلیپای خباثت تزیین
بداولور جمله زن ملت روس | صاری یوزلی مائی کوزلی منحوس
کیمنك جسمی بیاض قار کبی | ظاهری اویله صووق مار کبی
بلی فرجنده حرارت وافر | حالنکه شیطان اوجاغیدر کافر
مقتضای اثر آب وهوا | طوتیشور باطنی هرصبح ومسا
حبشیلر کبی بونلرده دخی | بکر اولور ثیبه سی بیله دخی
ظاهری اولمسه اما بارد | اولمسه طبع مزاجی فاسد
شعله لندکجه او نار شهوت | آنك اطفاسنه محتاج البت
اوسببدن جمله سی فاحشه در | هیئت وچهره لری موحشه در
کیجه کوندز اولیمز فاصله سی | سکیشور خائضه سی حامله سی
زانی یی بولمز ایسه برقاری | بوز ایله سوندررا ول مرداری
زن ایچون انده هیچ اولماز غوغا | مشترکدر علنا انده نسا
اوسبب آرتمده چنکانه لری | باخصوص انده کی پیچ خانه لری
انده دائم برایکی بیك قحبه | بریسی انلره صاحب رتبه
تاکلن زانی یه ایده اکرام | ایلیه انلره تقسیم انعام
اکا شهریلری کلمز هربار | اهل دهقانی کلور لیل ونهار

هر سنه میری یه ایلرتسلیم   دوهزار پیچ برای تعلیم
آنده یوق عارنه ناموس نه دین   هرنه ایلرسه سزای تحسین

* دربیان زنان فلمنك *

ای بلای دل ارباب فرنك   اولمه مایل زنان فلمنك
فلمنكك روش نسوانی   بد اولور قاعدهٔ ارکانی
زعفرانی هب اولور چهره لری   جذبه دن هیچ اولمز بهره لری
زن وغلمانی دخی هب بدتر   جنس مردار یهوده بكزر
گرچه کیم زنه لری آشفته   نه ایلیم کاره دکل شایسته

* دربیان نازن یکی دنیا *

ای خرامندهٔ باغ امید   باغچهٔ شیوه ده دنیای جدید
یکی دنیا زنی بد صورتدر   شکل حیوانده برعورتدر
طفلی زحمنده یدی ماه طورر   صانکه ییلده ایکی دفعه طوغرر
چوغی اما یاشه مز مرده اولور   جانی یوق جثه لری خرده اولور
اولور اما که جماعه طالب   اوزبون جثه یه شهوت غالب

* دربیان امر نکاح *

ای طلبکار صفای ارواح   کرم ایت اولمه هوسکار نکاح
ویرسه لر سکا اکر عذرایی   دختر قیصر ایله کسرایی
دوشمه بو محنته دنیاده ایکن   قیده باغلنمه سرآزاده ایکن
نسلی ایچون اراده برآنده در   طبع حیوان همان عادتدر
دیمش اسلافده اولان نابیٔ پیر   بویله خیریه ده قیلمش تقریر
نه بلا برزنه مقصور اولمق   تازه ذوق ایلمدن دور اولمق
سندخی مه کبی تحویل ایله   هر کیجه منزلی تبدیل ایله
اوله هر باغچه ده برلانه سکا   هر محلده دخی برخانه سکا
اوله سین دارجهان ایچره بکار   اولمه اما که همیشه بیکار
بنده بیلم نیچه بعض حیوان   اوله برعورته مخصوص هر آن

باخصوص برزن بد سیرت اوله — بدشمائل دخی بدخلقت اوله
طبع ناپاکی اوله هم قزقنج — ویره بیچاره‌یه بیك محنت ورنج
کتسه بیچاره اکر بریانه — برکیجه قالسه برون خانه
ایده بیك دورلو اکا رسوایی — باشنه زندان ایدر دنیایی
ساده روکلسه اکا برمهمان — دیربیقلسون شوسفیه‌پشت اوغلان
جان ودلدن چاغرر یانقون وار — ایلیه اهل محله‌یی احضار
چیقه افلاکه صدای غوغا — اوله اهلیله مسافر رسوا
نیجه محنتلری وار سینه کداز — سویلسم نامه‌م اولور دور ودراز
باخصوص حامله اولسه کافر — اکاقوش سودی کرکدر حاضر
جمله معدوم اولان اشیا استر — یعنی مغز سر عنقا استر
اوفغانلر اویلانلر اول ناز — آه اولدم دیو موحش آواز
توبه‌لر ایلیم اریله اویون — کرمسون خانه‌مه ارکك قیون
نذرلر تکیه‌لره قوربانلر — هرکیجه سائله اول احسانلر
قوجه‌سینه دیه وارهی شاشقین — برایکی دایه کتور ای مسکین
دایه‌لر خادمه‌لر عورتلر — دوستلر جاریه‌لر نکبتلر
اوقیامت اوفغان اول غوغا — روز محشر کبی برواویلا
سنده جاندن اوزمان اوصانه‌سین — خانه‌ده زلزله وارمش صانه‌سین
پرده برپیچ آتلور میدانه — اودخی باشلیه هم افغانه
ابتدا ظاهر اوله کودك شوم — اندن اولدیغی دخی نامعلوم
اول زمان مژده جیانی سیر ایت — سن همان صبره ایله دلاسیر ایت
درعقب کلمز ایسه کهواره — ماشه باشکده اولور صد پاره
اول زمان دکلمه مقام فنی — تی یاورم تی پاشام تی
ایکی کوزم بکی یاورجغم — عمرمك ماحصلی قوزی جغم
هله الا اوکلن تبریکه — طبع سودایی کلور تحریکه
برطرفدن قپو ایلر طق طق — برطرفدن چوجوق ایلر وق وق

اول زمان کشی اوله سودایی ترك ایده غائلهٔ دنیایی
بخش ایدر انلره مال و خانه جان اتار قهر ایله هندستانه
جمع اولور خانه‌ده بیك مبتذله سن مهساتی یتشدر عجله
کیمیسی دیر که فلان کتور بره شربت بره بیلم نه کتور
چوجغه کلدی حواله بره کیت شیخ افندی یه امامه خبر ایت
جانی وارمی اکا بوقدر دیمکه واه یارقلر چکیلن بو امکه
بویله بویله نیجه بیك محنتی وار صانمه بیچاره‌لرك راحتی وار
رند عارف دوشه‌می کردابه قویه‌می کندویی بود ولابه
عارفه بربت اولور سرمایه اوله‌مز ایله‌سی بیك ایلا به
عارفه محض تجرد لازم ذات عیسی کبی اولسون قائم
بو تجرد ایسه سلطانلقدر عارفه مایهٔ عرفانلقدر
بو وجودك هوس ایلاسی او وجودك سبب اشقاسی
عقلا کرچه که حلوا یدیلر اوده بردانه‌سی لازم دیدیلر

در بیان قصهٔ حمام زنان

دکله ای مائل پیغام نساء شیوهٔ قصهٔ حمام نساء
نه فضاحتلر ایدر اول زمره داخل خلوت حمام ایچره
نعجب طاقتی وار حمامه تا سحردن اوطورر اخشامه
باخصوص شیوهٔ مشاطه‌لری آل چاقشورلی اودلا کنلری
آه پاکیزه بدن ناطورلر اوایاق اوزره اولان بلطورلر
صرمه‌لی بوغچه‌لری قولتقده عقده اولمزمی دل عاشقده
ایکی اندازه بویی نعلینلر او ادالر او کوزل آینلر
اولا برده‌یی ایلر صد چاك صکره حمامه اولور بردلاك
هر بری فن اداده اوسته صبر وطاقت ویره حق زندوسته
چیقاره شیوه ایله پیرهنی ویره حمامه ضیالر بدنی
کورینور عکسی دخی قورنادده قورص خورشید کبی دریاده

چوزه کبسولری استغنا ایله — ایکی انکشت مخناسی ایله
قینه‌لی پر مغی کبسولرده — شاخ مرجان کبیدر عنبرده
قاپلامش جسمنی اول موی سیاه — شب دیجورده قالمش اول ماه
جسم عریانده برقطعهٔ نور — صانکه برپاره‌سی اولمش مستور
پشتمالی اوقدر اینجه قماش — که ایدر کیزلدیکی نسنه‌یی فاش
سینه‌سنده اوترنجی ممه‌لر — باغ حسنده اولان جیمجمه‌لر
اکثریسی بلی موحش کورینور — ممه‌لر یرله برابر سورینور
بیلیم اولسه دخی حور وملك — ممه‌لر صارقر ایکن آهنه‌دك
باخصوص حامله اولسه فرضا — انی هیئتده ایدرلر رسوا
کورینور دیده‌یه موحش برایش — براشورسه نه کوزل قارنه شش
اوطورر کوشه‌ده خانملر — ایلیه سائری قشمر لکلر
ترشیلر فاکهه‌لر شربتلر — ذا پیشورلرانی اول نکبتلر
کبی قندیل اوچورر صابوندن — کوستر هر بری بردر اوفن
لیفدن کبی پسارساخته صقل — قوپاررآنی او بری نل نل
طاس ایله کبی صووق صوسرپر — اودخی چهره‌سنه اوت چارپر
پشتمالینی بلندن اوقپار — اوبریسیده‌اتکا اوبله یپار
هر برینك آچیلور هریانی — قنده سك قنده آکیرزانی
پردو کندر صمانه سین اول حالا — انجق اول اورته‌ده اکسك زورنا
جمع اولور اورته‌ده آشفته‌لری — طره شکلنده ایدرفوطه‌لری
ایده احوال ذکوری تذکیر — بلمینه اول طره‌یی ایلر کیر
بعض بیعار او ایجق براو سنه — موصلغی دخی الورمش دسته
خنده‌لرویرمك ایچون احبابه — اویدیررمش لوله‌یی میزابه
بوبله بازیچه ایدرکن آخر — برده برعربده اولور ظاهر
هر بریسی آتیلور میدانه — کبی نعلینی قپار مردانه
کیمیسی کیل قوطوسی کیمیسی طاس — کیره مابینهماده خناس

اوزمان سیر ایده سنك غوغای باش باشه صاچ صاچه بر رسوای
کیمی دیربه کیدی کاغخانی کیمی دیر بره عارسز زآنی
بردر کلی پی بکمز جانك بلبلان اسکله سی لیمانك
سنك حسرتیله بکرانه صولسون بنم اما یینه بدم اولسون
دوستلریم جمله سی مستثنادر کیمی بکدر کیمسی پاشادر
جمله سی دایی روبش اشبهار هپ ملوسین صره ده بیقلی مهلر
اودخی دیر بره وادای زکام بره می بویله طور واندام
بیزه کوسترمه یشللی آللی بره شاشقین هپیز برحالی
سنك آلدی یابوشك طامه ایکی چپلاق یاقیشور جامه
بویله بر برینه آغازیلر دخی فاحش نیجه سوزلر سویلر
چیقه جامه دن اودم خانملر رخلرندن ترایله قان طاملر
کوستر هر برینی طلعت ماه دیه ناظرلری ماشاءالله
پستر نازه یاتور اول غنچه طوره جاریه لری ال بنجه
باغلر غالیه لر عنبرلر عود اغاجی ایله اول مجمرلر
اوفغانلرا اوادای ممتاز آه بایلدم دیو اول شیوه و ناز
طوته جاریه لری پیرهنی کیه بیك منت ایله جامه سنی
نازلر عربده لر دبدبه لر اومجوهرلر اوالماس کوپه لر
جامکانده اوتورر تا اخشام تا که تکمیل اوله آلات نظام
چیقه جامه دن اماخسته طورنازك روشی آهسته
ایده بیك شیوه و نازیله خرام خسته رفتار وشکسته اندام
آه نه اولسون بوادای سخته بوکا عارف اوله می دلبسته
نه بوتزویر تکلف بوادا قابلمی بوکا ارباب هدا
اهل ادرا که بتون بوش کورینور بی مزا قانه بلی خوش کورینور

نقدر ایتسه نظام و عنوان
خوشدر اندن بیزه برتازه جوان

در بیان

* در بیان آمدن اهالی محله وامام بخانهٔ فاحشه *

ای هوسکار ره زندوستی   صاقن الدن کیدرر سك پوستی
بویله بر کاره اولنجه عازم   کوندز اولمز کیجه کتمك لازم
چونکه ای صاحب عقل وفرهنك   کیجه‌دن ایو بولنماز پوزه ونك
وارمه شهرتلی اولان اوسته‌لره   یعنی دلّلرده‌کی آشفته‌لره
کورمشیز چوق عجمی زنباره   کیجه دامه دوشر اول بیچاره
تا پلوور شیوهٔ جانانه‌لره   کیدر اول مبهلی اولان خانه‌لره
جامه‌خواب ایچره نیاز ایلر ایکن   اوینساز اول پری ناز ایلر ایکن
ال اوزاتمشکن انك حقه سنه   بلبلی سویلر ایکن غنچه سنه
الور ایکن هوس تقبیلی   سورمه‌دان ایچره صوقارکن میلی
آشنا اولمدن اول فتنه   که هنوز خنجری قورکن فتنه
بر قیامت قوپار اول اثناده   اوزکه بر فتنه چیقار اول جاده
سمت اهالیسی کلور میدانه   اق صقال قاره صقال جنکانه
بر تلاش ایله قپو چاط چاط ایدر   حلقه‌لر بر برینه چاق چاق ایدر
قپونك حلقه‌سنی طوتمش امام   خوابدن شمدی اویانمش سرسنام
بلده مسواك وفنارالده عصا   شکل دستاری پریشان اما
دیه تجوید ایله سبحان الله   سمتمز بویله دکلدی ایواه
درکه چیق هی دینی یوق خاتون   هی کیدی زانی خبیث وملعون
چیق بهی زانیه هی ساحره چیق   چیق بهی فاسقه هی فاجره چیق
بیزه بو فعل زنا منهیدر   جلده‌لر شمدی سکا شرعیدر
الهیم محکمه‌دن اعلامك   قالمسون هیچ بو محلده نامك
چیقسون اول زانی اودن سز کافر   قپوده اشته جماعت حاضر
کیمسی دیرکه بهی سلطانم   غربی وار ایسه‌دن کانم
شیق شیق ای کافر بنت الکافر   شیقسون اودن کوره‌لم بو قاطر
اهل کیفك بری دیر هی جانم   خوفم انجق که بودر سلطانم

بیره یارین بوروش جاری اولور ‖ خانه دن خانه یه هب ساری اولور
برچواله قویه لم یارین انی ‖ بحره یارنی آته لم لاشه سنی
هر بری قاپوده بر فتنه ایدر ‖ ترك ایسه صوت کر یهیله ایدر
چیخ بهی غهغه اوتانمز آطوکز ‖ بن کلا همده طاقمم بوینوز
چلبی خانه ده وآه دیر اغلر ‖ الی دتر ر دخی اوچقور باغلر
بل صووقلغنه او غرار چلبی ‖ خوف ایله چاتلر اناك غنچه لبی
فاحشه عارف ایسه بو کرده ‖ قدمادن ایسه اول کار ایچره
درامامه نه کلشدر بو کلش ‖ کل بنم خانمی ایله تفتیش
خانه یه داخل اولنجه اوفقیر ‖ یاندر ر دستنده بر قاج منقیر
کلور اول خواجه افندی یه نشاط ‖ جرمنی عفو ایله ایلر اسقاط
دیه اول عالمه بق شو عقله ‖ افترادن بزی یارب صقله
کوردیکزمی تعجب ای اخوان ‖ نه مصیبت نه بلا بو بهتان
کورمدیك عیبنی بو خاتونك ‖ لکه سی وارمی عجب صابونك
اشته بیکانه دکلمش اوغلان ‖ قوری اغاجه بولاشدرمم قان
صالحه عورته بو عربه ده جوق ‖ صارغمده لکه وار بونده یوق
سن دخی سویله آخاتون کل چیق ‖ سکا آیا نه اوله اوغلانجق
ایده آشفته اودملر فریاد ‖ برطرفدن امام ایدر امداد
تکرینك ظالمی شرت کیدیلر ‖ بق بنمچون که نه حلوا ایدیلر
خاله مك اشته بو بکر اوغلانی ‖ بن قوجاغمده بیوتدم آنی
سیرزی برباد ایده رم باللهی ‖ مظلومك یرده قلورمی آهی
یاقه یم باشمه براسکی حصیر ‖ اشته قاضی ایله دیوان وزیر
ینه اول کبی شوقنده اولور ‖ چلبی ایله که ذوقنده اولور
هب دونر خانه یه صفر الکفین ‖ اولور اما که امام ذو القرنین

در بیان بند که آشفته

ای نسا زمره سنك مجبوری ‖ سکا فاش ایلیه یم مستوری

بعض آشفته لرك رسواسی
كيسه دن اونجق پروااسی
جنيان اوچقورينه بيت يازر
صرمه ايله اكا اينجوده ديزر
بر ايكی بيت ايده لم بز انشاد
مشرب زانی بونكله اوله شاد

* دربيان مفردات *

اشته عمرم كشی قاج باشنده
بللی اولور بو كچيت باشنده
طلسم عقدهٔ دكه م دشوار
انی حل ايليه مز الا دينار
صخسه وار بونده ولكن محكم
رصد اولمش اكا اماد كه م
كيرمسون نو يولهٔ يكدیده اولان
برعميق چاهه دوشر بلكه امان
برلغز وار شوورقده مجمل
كشی قان اغلر ايدنجه انی حل
اشته بونده دره بكی اوتورر
هر كچن يولجی حبسه كتورر
بو ايكی مصرع كستاخانه
برهديه اوله زندوستانه

* دربيان ضرر فرط جماع *

ای زنا پيشه اسير شهوت
آهنين تيشه دلير شهوت
قيلمه برلذت ايچون الانصاف
مايهٔ نقد حياتی اسراف
نطفه در رونق روی انسان
جسم حيوان مدار درمان
نطفه در مايهٔ جانك تنده
نته كيم شعله كبی روغنده
نطفه در روغن هر شعلهٔ جان
جوق ياشارلر اوسبيدن نسوان
هر كيم ايلرسه جماعی پيشه
روحی واعضاسی دوشر تشويشه
قوت جسمی اولنجه مختل
اكا تسليط اولور انواع علل
اولا چهره ده قالمز رونق
اكا ضعف بصر اولور ملحق
نيچه علت دخی ايلر حمله
نقريس وفالج ورعشه ونزله
روی راحت كوره مز هيچ اول تن
پير اولورمش اوجوانيده ايكن
باخصوص خلوت حمام ايچره
كردن عمرهٔ بو كسكين اره
ديدی لقمانه ده بر اولادی
كه جماعك نقدر معتادی
اوغلونه ديدی او عقل اول
يلده بر كره اولورسه نه كوزل

دیدی بو صبره بن ایتمم طاقت ... که بنم طبعمده غالب شهوت
دیدی باباسی اعمرم واری ... آیده بر کره جك اولسون باری
دیدی صبر ایلیه مم اول عمله ... باری هر هفته ده بر کره اوله
ویرمدی هفتده بو کاره رضا ... دیدی اول پیر معارف پیما
نطفه در مایهٔ حسن وآنك ... سبب فیض حیات جانك
کر تلف ایدر ایسکده سن ایت ... جان سنکدر نه ایدرسك وارایت

* در بیان خاتمه *

اشته ای طرفه بلای جانم ... هر زمان غصه فزای جانم
قید فرمانکه اولدم منقاد ... دیدیکك نامه یی قیلدم انشاد
نامه اما نیجه برنامهٔ پاك ... غانمان سوز شعور وادراك
سخن اما که کهر در بو سخن ... کهر امانه کهر درّ عدن
بوله تقریضنی قلمسم تنظیم ... نافه سین کندی کسر طفل یتیم
بو سلاست ایله بو نظم نفیس ... بو طلاقت ایله بو شعر انیس
زن دنیایی کتوردم مکاره ... دامه دوشدی ینه اول مکاره
امدیکم سودانه دن مهد ایچره ... کلدی بورنمدن ایشان بو کره
نه بلا درنه چتالدر بو ایش ... برالای فاحشه کانی تفتیش
زنه لر سرینه محرم دکلم ... اویله حوالره آدم دکلم
طبع چالاك برزور ایتدم ... زن دنیایی قپاتدم کتدم
بر بلادر بوکه بونده دائم ... خاطر یاره رعایت لازم
بنده تزویر مزایا بلم ... راست کویم که مدار بلم
ینه هر ملتی وصف ایلر ایکن ... قلمم دقت ایدر سویلر ایکن
نه سخندن بچه بیلدی آخر ... نه ایده بیلدی فدای خاطر
بر تفکرله نیجه بر نکته ... مهد اندیشه ده قالمش جفته
چاك ایکن نطقه زبان قلمم ... اولدی دم بسته دهان قلمم
قلمم سویلمسون حرف خطا ... بلکه برزلفه دکر باد صبا

لب جانانه بی پك ترکیدم   خاطر ایچون دخی جزق برکلدم
مختصرجه کورینور قطره کبی   جاهلك چشمنده برذره کبی
قطره‌در هرورقی دریادر   ذره‌در هرورقی صحرادر
امهات سخنی فکر سلف   اولدی بویله در پاکه صدف
بونجه برسوز ابه‌سی ذات رشید   بویله بکر ایلمسونلر تولید
بوکا شمدن کرو تقلید اولمز   اولسه‌ده نائل امید اولمز
قطره الماق کبی دریالردن   ذره‌در ماه شب آرامزدن
برچراغ اوّل اولورسه سوزان   یاقق اندن دخی بیك موم آسان
بنم اول شعله فروز عرفان   نور ظلمتکده نکته وران
اعتماد ایله که بندن بشقه   کیمسه قادر اولمز بونطقه
نقدر نظمنه ایتدم عجله   صانمه کیم حرف خطابونده اوله
باخصوص معرفت هرملت   بکا انجق که ویرلمش حالت
امتزاج ایتدی طباعمله ملل   ویردی بوحالی بکا عز وجل
مشترکدر دم فطرتده بوتن   خاك المش بوکا هر ملتدن
کاهیجه برعجم نادره ساز   صانه‌سك مسقط رأسم شیراز
کاهیجه برمتکلم عربی   اولورم کاهیجه شهری چلبی
بنی هرجنس صانور جنسندن   نه زباندر نه دهندر بودهن
بن حقیقتده نه جن نه انسم   شکل انسانده روح القدسم
عارفم اهل دل اکا هم   محرم داخل خلوتکاهم
صانمه بردانه کبی مأیوسم   آشنای حرم فانوسم
بن اوسرکشتهٔ دشت حرمان   ذره‌در چشمه کام دوجهان
اویله ممنون بلایم فرضا   باشمه ابر بلا بال هما
اویله مألوف بلا ودردم   الامان دیرسم اکر نامردم
ینه صد چاك اوله جق سینه‌مدر   ینه کیریان اوله جق دیده‌مدر
اویله برمرتبه‌ده محزونم   طولو پیمانه کبی دل خونم

جامله باده بڭا خون جگر — بو غلط حکمنی چرخك كيم ايدر
صبح اميدده بقر محرومم — كده غمده ينار برمومم
اولورم جانم ايله سوزيده — ايلمم كيمسه يه هيچ رنجيده
آتمدم مرغ مرامی آغه — قاچه دن المی دكر قوغماغه
بونجه محنتلر ايله ناشادم — ينه دوشمن كوزينه بولادم
پهلوانم بلی آتش جانم — پنجهٔ عشقده بی درمانم
اوله يارب بسريم بيتول — چشم جانانه ده نامم مقبول

خاتمه اولسه سزای تحسين
بو زنان نامه يه لفظ آمين

چنگی نامهٔ فاضل بك

حمده لايق او جهان داوری وار — كائناتك همان اول سروری وار
ايلين حسن رضا عشق قضا — نيجه حكمتله تجليلری وار
ال اتكلك قوشادوب افلاكی — قيلدی چارپاره بو جسم پاكی
باشلدی رقصه بشراد راكی — صنع حقك نه عجب ايشلری وار
ايلدی جذبهٔ حسنی اعطا — ديمدی هيچ نه يهودو ترسا
عالمی قپلادی لطف مولا — هر برينك روش ديكرزی وار
ويردی هر آدمه بر بشقه مذاق — اختلاف اوزره مزاج عشاق
كيمی نفرتده كيمسی مشتاق — عشقله هر برينك مظهری وار
دل عشاقه ايدوب عشق بلا — رخ خوبانه ويروب حسن و بها
بوكا بلمم كه نه ياپسون عقلا — اللهك عقل ايجی قوللری وار
بريسی ناز ايله اولمش رقاص — اوبری عشقنه اولمش غواص
جسم واحده بو صد كونه خواص — قدرت حقه اشارتلری وار
بزی حق قورتره بو مهلكه دن — پاك ايده سينه مزی بولكه دن
غرضم اشته بودر فذلكه دن — سوزه اغاز ايدر ايسم يری وار

سبب نظم چنكى نامه

اهل عشقك بنده غوغالرى وار   بزم عشقك بنده چون محشرى وار
شاعره ذاله اقدام اوله جق   عشقه دائر بنده دعوالرى وار
كلدى بر مجلسه بركون بر ذات   انده طولمش ايدى اشراف قضات
بر ايكى اهل سخن اهل نكات   فضلله هر برينك زيورى وار
كيمى قاضى كيمى ملاى عزيز   كيمى دانا كيمسى بى تميز
اولمش اجناسله حاصل لبريز   اهل عرفانيده وارهم خرى وار
هر برى برقوله اولمش چنكى   ديركه دنياده بولنمز دنكى
قوريلوب اهل بلانك جنكى   مجلس ايچره اوته كيت كل برى وار
كيمسى عرشه چيقاردى آهى   كيمى والله ديدى باللهى
كيمينك يانمش ايدى جانكاهى   دلبرك قاشى ايچون خنجرى وار
كيمسى ديركه كوزل يارمدر   نصف عالم دخى اغيارمدر
كيمى دير حسنى انك يارمدر   كيمدر اول حسنى بتون دلبرى وار
كيمى دير استرايسك تازه بدن   بوتهٔ عشقه كومشدر معدن
آله كور يانبوغى يورغا كيدن   كافرك پنبه كبى اللرى وار
كيمى دير مشون النده ايواه   اوغراسون خشمنه خاخامك آه
ايكى قول باشنى كسسون الله   كافرك پنجهٔ يغما كرى وار
كيمى دير ياسمنه قونمه صقين   كل زيبايه ده ال صونمه صقين
كيمى دير ارمنيدن دونمه صقين   انلرك يرله برابر سر وار
كيمى دير بر يناقو بولافى   معده تصحيحنه دارچين كافى
چشم آفت تن پاكى صافى   اول بتك جاذبهٔ آخرى وار
كيمسى ايلدى كشف رازى   ديدى طوشانه يتشمز طازى
دلبرك آه او لطيف آوازى   دل عشاق يقار اخكرى وار
كيمى دير غمزهٔ آهويه صلا   بن دلى ايلمشم رومه فدا
او يله يانكى اوله جسمكده هبا   صانمه سينه مده انك ديكرى وار

دلبره آلتونی طوب ایله مدام
قرص وتنسوخ ایله اولمز سکارام
ایکی ربعیه ایله کوچ بتمز
ماعتاب اولمسه کاربان کتمز
چیقاماز تلکی قواغنه اول
اول فدان اوزره قندریه نه کوزل
ار اولان بر اوله می قنجق ایله
آفتابی صوه مه بالچق ایله
ویر دیلر و اوله یه دنیایی
غضب الوده ایدوب غوغایی
بو فقیری کوریجك اول جمهور
مرشدی اهل جنون اهل شعور
دیدیلر ایشته بودر عمدهٔ دشت
اشته اول ماصدق دیدوکذشت
بزیمی قیلدی کلامه آغاز
اشته هنگام کرم وقت نیاز
دلبرك غمزهٔ عیاشی ایچون
فاعلاسودیکیکك باشی ایچون
بزه چنکیلری قیل روشن و پاك
میدهد کیم کیسی دامن پاك
محو ایدوب شبهه بزی صاف ایله
بزی شایستهٔ الطاف ایله
بلیرز حلنه قادرسك سن
محو واثباتده ماهرسك سن
اتفاق اوزره رضای جمهور

اویله فستق ایله کامزاخشام
نقد جان ایله اکا مشتری وار
یکی دنیاده بنفشه بتمز
هر دیارك دخی شهبندری وار
ایره مز حیله ایله یلدزه ال
هرخطیبك دخی برمنبری وار
الینز می پکی قیویرجق ایله
که انك بارقهٔ انوری وار
اکشیدوب تورشی کبی حاوایی
فتنه یه هر برینك نشتری وار
دیدیلر اشته بو حلال امور
زهری وارخامه ده هم سکری وار
شیر آهو فکن بادیه کشت
بو العجب فکرت ودانشوری وار
دیدی ای شاعر معنی پرداز
جمله نك بویله نیاز آوری وار
رخ زیباسی ایچون قاشی ایچون
اهل عشقك سکا برمحضری وار
کیمی بدرو کیمی صاحب تن پاك
هر برینك نیجه حاتلری وار
ایلك ظلم ایلمه انصاف ایله
سنده ملك سخنك کشوری وار
که مصور دخی شاعرسك سن
سنده هر معرفتك مظهری وار
زلف یاره طوقنورسه معذور

تك بزه فاش اوله راز مستور بليرز سنده آنك زبرى وار
بنده انديشه مه ايتدكده سؤال ديديكيم حق بوكه خير اعمل
شبهه ار بابنه حل اشكال مشكلى فتح ايدنك كوثرى وار
اول زمان تابع جمهور اولدم خلط ايدرسم دخى معذور اولدم
حل اشكال ايله مأمور اولدم خبره اهل هنرك رهبرى وار
كنورك كلك سنيه كارى ديدم بزه بم هب سزه اسرارى ديدم
شكل دفترده بو اشعارى ديدم قلمك بويله نه بدعتلرى وار

* در بيان ماهيت جنكيان *

فاضلك اشته بنه جوهرى وار بنه برجانه يقين سوزلرى وار
جمله انصاف ايله ايلر تقرير جنكيانك نقدر دلبرى وار
اولا جمله نك آق باباسى كهنه كاردان قرانك دعواسى
شهرت كاذبه در غوغاسى بلى يلدز قدر عاشقلرى وار
حسنى يوق خلقى بلى مستثنا طاتلو سوزلى دخى بر شيرين ادا
كافرك بختى كشاده اما يعنى غايتله قوى اخترى وار
نه ديمكدر بوكه پير اولمش ايكن كل زخسارى دخى صولمش ايكن
بتون اعضاسنه قيل طولمش ايكن بنه عشقيله ينار جاكرى وار
طودوزى اللى سكز ياشنده هم فرنك زحمتى وار باشنده
موى ظن ايتمه همان قاشنده دلى اورمانى قدر قيللرى وار
برقرانطه وندبك الجبسيدر صناسين قدس شريف حاجبسيدر
تن مردارى شراب فوجبسيدر كافرك حاصلى قوقش درى وار
موى ايله رويى اولور برقيل الك آكا جنبسله جكر خيلى امك
صان دباغ خانه يه كيرمش اوكوپك آنى اوغلانجق ايدن بربرى وار
اوى كارخانهٔ ارباب نشاط جمع اولور اهل زنا اهل لواط
شق شق كبير ايله آوا زضراط خانه سنده صناسين دواكرى وار
بيورك خانه يه دعوتجى ديدى سزه يتمز ايسه اول قحبه كبدى

اشته اولاديده وار التي يدي
زن وهمشيره سي حاضر حلوا
كوني كويا كه جهندر آكا
بيوك آفت او كوزل يورغاكي
او ادا او روش چالاككي
طور و اندامنده عالم مفتون
اولمسه انده او اندازه برون
غنچه درچيقدي ديكيدن اول ذات
نسل شومنده بولنور سو لطات
كرچه آنطون دخي نازكترايدي
تخت ناز اوزره براسكندر ايدي
يوزينه شمدي سنكلر اوشمش
اوكوزللك ديديكك برقوش ايمش
ياسمن شمدي ديكنلنمشدر
بلي هر شيوه ده فنلنمشدر
سكه محصولي اولان زبعيه
وصلي دكز بكا برنصفيه
حسني ناقص تني ناموزوندر
يوزيلور هركسه بر آلتوندر
بني يغماالدي كافر پنايوت
او دخي تلكي كبي بردلي قورت
تلكي اماكه برازنا داندر
بلي انسانه يقين بزجاندر
چنكيلر شاهي مصرلي كوزلي
رقصه كيردكجه ايدر خلقي دلي

زن وهمشيره سي وار مادري وار
دعوت ايلر آنكا اعلا وادنا
هب غلمپاره لرك محشري وار
سينه بكر داو وجود پاكي
صانمه دنياده آنك بكرزري وار
دلي ايلردي بزي وقت دوكون
عاشقك بورننه كيرسه يري وار
پدر و مادري يعني خروات
باغبان وار برايكي رنجبري وار
الي اغزينده اوير دلبر ايدي
ايكي بيك عاشق ايله قشمري وار
لعل شيرينه قرنجه دوشمش
مكر آنك دخي بال وپري وار
نركس چشمي كفنلنمشدر
آكا حالا دخي چوق مشتري وار
نه عيار ايله ايدر فخريه
نه تن پاكي نه خوش منظري وار
فاليه زنلر آكا هب مفتوندر
زردر اما ايكيبيك زركري وار
قومادي خانهٔ دالده بكا يورت
ناسزا چوق روش بدتري وار
پوستي الدن كيدرز حيواندر
انده برجاذبهٔ اسمري وار
اوتناسب اوقد بي بدلي
قتي چوق عاشق حسرتكري وار

خوشبجه درچهره سی هم رفتاری
قتی چرکین اوتن مرداری
پوشت مصرلی پر یسیده شوقی
انت یاسیدی تحتی وفوقی
او دخی جنس یهوددن دونمه
جیفه یه چونکه هماسك قونمه
پك لطافتلی دکل حسن لطیف
نه جمالی و نه رفتاری ظریف
سوزیمز یوق اوجوانك سسنه
نه سنه مائل اولورلر نه سنه
اوکومش تنلی اولان التون طوب
قلعه سنده بولنور دائم طوب
هله عندمده بنم زعنا در
جمله سندن دیرایدم اعلادر
ندر اول قطعهٔ پاك موزون
ندر او پنبه کبی قبهٔ کون
عشقله ایتمه هلال قاشه نکاه
جسمی اسمنه مخالف ایواه
بلی دارچین کبی برسروی سهی
صاچی سنبل دخی نرکس نکهی
نه چیچکدر بللورز تازه فدان
قوری آغاجه بولاشدرمم قان
تنسوخك رایحه سی جانه قریب
ندر اول طرهٔ عنبر ترکیب
زرنشان اسمی کوزل اوغلاندر

آکا چوزدرمه امان شلواری
اول یهودی یه یناشمه کری وار
بویله سائرایله هردم ذوقی
بوتکلمده فصاحتلری وار
تن ناپاکنده هیچ الصونمه
حاجی منصور کبی چوق ابتری وار
اویهودی یی نه حاجت تعریف
بلی آوازی جنون آوری وار
باشی کلدر ال اوزاتمه فسنه
مکر آنك دخی برقاچ خری وار
کوتی عشاقه اولور حاضر اوب
اهل عشق ایچره دعاجیلری وار
ارمنی اولمسه مستثنادر
قتی چوق قطعهٔ نازکتری وار
ارمنیده بوخلاف قانون
ارقاسنده صناسك مندری وار
برطوتلمش آیه بکزر اول ماه
دخی اندن نیچه اعلاتری وار
اوقرنفل کبی خال سیهی
قوقلدم پرچنی عنبری وار
چوق فلبز آشلدیلر آکا جهان
اشته باشنده قواق یللری وار
بتون اجزای تن پاکی غریب
غالیه قرصی کبی بکلری وار
برایکی عاشقی وار حیواندر

عشقه بلم كه ندن شايان در
اوده زيبا كبى بر اسمى كوزل
بددر اعضاى وجودى مجمل
بلى بلد زكى بوقدر برماه
برفلك مشرب وبيكانه نكاه
برقمر چهره دكلدر مهتاب
انى تا كوكه چيقارسد احباب
اوله مفتونى قنباريه جانك
قالديرمش قوشنى انسانك
قفس عشقه آتوب بى پروا
خيلى اونديردى انى صبح ومسا
قزمحمد اوده برآشفته
مالنى چونكه ويرمش مفته
قفس ايچره طوره مز برطوطى
دائم المقعده دعاى لوطى
بكى دنيا اوده بركلخنيدر
تنى اصحاب قبورك تنيدر
كرچه اولمش بكى دنيا اسمى
چونكه دنيايه مشابه جسمى
صيده كلمز اورميده آهو
كردن اوسنده اومشكين كيسو
نايوتك كوچكى مسخره در
رخ زيباسى كوزل فرفره در
يوزكى اكن قورى براوغلاندر
مرده در شكل تنى بيجاندر

بلى اسمنده فقط برزرى وار
ارمنيلكده ولكن اثقل
نه ادا وار نه دخى زيورى وار
آه قويرقلى اكر اولمسه آه
فتى چوق جاذبۀ انورى وار
چهره سى هاله كبى خانه خراب
صانمه رونده اوماهك فرى وار
اوده بربلبلدر خوبانك
بزه موم طونديره جق پيكرى وار
انى دولابله ارباب هوا
نيجه بيك قصۀ جان پرورى وار
يعنى خانلرده كزر آلفته
قبه نك حاصلى يوز بيك ارى وار
اولمش آواره لرك مشروطى
ديديلر علت مشكلترى وار
شكل چنكانه ده برارمنيدر
استخوان اوزره همان پردرى وار
انى ظن ايتمه كه مدح رسمى
جيفه در جيفه يه بكزر يرى وار
وحشيدر طبعى او چشم جادو
سنبل چين وختن قمرى وار
طره سى هم كوزى قاشى قره در
كافرك طنلى عجب دللرى وار
صانكه خمى ايله بى درماندر
سينه ده صانكه مزارمرمرى وار

فستقك جسمی بلی فستقدر
چشم بادامی بلی فندقدر
قطعهٔ پاکی جهانده مفقود
عیبی انجق بو که از قوم یهود
صاحب جذبه دکل بورغالی
شویله ظن ایلیه سنك تنباکی
خوش فدانم اوچبوقجی کوزلی
یاسمن قامتنی سویلمه لی
تورشینك قوجه سی اولمش نخل
سفرهٔ وصلتی حلوای عسل
بانده لی عشقی ایله بنده دلی
وار ایمش چنکیلرك برکوزلی
بیلیم اولدخی بر صوفی ادا
عاشق زاره سویلمز اصلا
حیف اول حسنله اول دلداره
آه اول قطعهٔ الماس پاره
صوفیدر چونکه مذاقی ثقیل
تاکنیساده اوقوسون انجیل
چنکینك پرده سی اشکسته کرك
کاله وصلتی آلسته کرك
دخی هر مدحه سزا استوری
وار ایمش اهل بلایه جوری
کوچك انطون دیدیکك مرداری
نابجا چهره سی هم رفتاری
اوینا قونه عجب زور اولدی

طبعی فندقجی کوزی آجقدر
قوز قرار غمزهٔ چاپکتری وار
قنغی دلبرده اوقامت موجود
کافرك طبع خباثتکری وار
صاری یلقده اوتن ناپاکی
بر صرارمش رخ نیلوفری وار
نجمه اودلبری اوانجه بلی
اوکراس لبلر ایله زیوری وار
آکشیدر چهره سی دائم اثقل
قوجی یه پکده صوقلمه آری وار
قطعه ده جذبه ده بوقدر بدلی
ملك حسنك مکر اسکندری وار
قطرهٔ باده یی ایچمز حتا
متعصب روش بدتری وار
یازق اول جذبه یه اول رفتاره
ناتراشیده عجب جوهری وار
رقصی بلمم نیچون ایتدی تحصیل
هر محلك روش دیکری وار
عقده سی عهدی کبی سسته کرك
دخی چیبنده آنك سنکری وار
دلر بالقده مسلم طوری
شکل برچه ده عجب اژدری وار
بودر اول ارمنینك اخباری
بلی زانقو خاوله چق بیکری وار
برج عاشقلری موصور اولدی

چشم نرکس غمزه‌له کور اولدی　　غنچه‌نك غبطه‌ایله قان‌دری وار
قوج اولوب شمدی قویرجق اوغلان　　قره مانند کبی اولمش الآن
قوزی دیرمش آکا بعض حیوان　　آکا قیون برایکی سرسری وار
ایکی یوینوز لبسی وار جیلانك　　طبعی وحشی دکل اول حیوانك
غمزه ایدر چشم غزالی آنك　　خلقه برنافهٔ ناز کتری وار
اوطونه بکزر اول اسکی فدان　　میوهٔ وصلی چورکدر الآن
دیه‌مم آکا فدان بر اورمان　　چنار اولمش نیچه عاشقلری وار
آفتابیله عجب کیم صواشور　　یوزینه باقمه کوزلر قماشور
ذاتنه بر درجه ناز براشور　　فلك داده آنك خاوری وار
قارغه هیئتلو قناریه شاکر　　نه قناریه بوکه بایقوش کافر
انی او جورده برآی خاطر　　بلی یوزنده ایکی شهپری وار
رخصت وسلمز رضا ویردی غضب　　نه‌در اول ذات حلیمه بو لقب
قامت وطبعی ملایمدر هب　　اکیلور هرکسه برعرعری وار
ناله عشقنه سزا ولوله در　　اهل عشقه اوده برغائله در
رقصی بازیچه دکل زلزله در　　عجب اردنده آنك لنکری وار
نازکانه نه بو اطوار پسند　　ندر اول قامت خوش سروی بلند
حسننه عالم اولورسه دابند　　جان آلور جذبهٔ جان‌پروری وار
او بیاض تنلی جوانم پاموق　　یومشق پنبه کبی برمعشوق
آکا آتدیردی نیچه اهل فسوق　　قوس حلاج کبی قاشلری وار
کوچك آفت بلی برآفت جان　　نیچه آفت بوکه دلسوز جهان
اسمنه جسمی مطابق جانان　　چنکیلر ایچره همان اولیری وار
برزمان اشته بو جانانم ایدی　　مسند عشوه‌ده سلطانم ایدی
مالك تخت دل و جانم ایدی　　نیچه برنجلین لشکری وار
ندر اول چشم سیاه قاشی سیاه　　ندر اول بارقهٔ چهرهٔ ماه
ارمنی اولمسه ایواه ایواه　　هجتنی اشته بوکیم قاصیری وار

ارمنی اولمسه اما او فقیر   بنی تا حشره دك ایلردی اسیر
بلکه هب خلق ایدردی تسخیر   اویله برجذبهٔ زورآوری وار
سخنمده نفسك حیدری وار   طبعمك خامه کبی قنبری وار
ذو الفقارم ینه بو خامه در   حصن معنیده انك خیبری وار
ایشته بو نامه یی اتمام ایتدی   ما هو الواقع اعلام ایتدی
حق ایله جمله یی الزام ایتدی   جانب حقدن انك یاوری وار
قاضی اولدی بو نزاعه خامه   صلحه یارانی یاتوردی نامه
حرف زائد قومدی اعلامه   بو کاغد قوباشیلرك محضری وار
جمله یاران نه کوزلدر دیدیلر   حرز جان اولسه مجلدر دیدیلر
بره دستور عملدر دیدیلر   سحره بکزر نیجه معنیلری وار
ایردی پایانه قلم آهنکی   برطرف ایلدی یاران جنکی
اولدی منظومه سی برقول چنکی   اشته فرق اوج صایلور دلبری وار
رقصه کیردی قلم نکته شناس   اکا یوغرتجلق ایتدی قرطاس
سیرینه چیقدی انك پنج حواس   ینه مجلسده ترلاتری وار
اولدی مأذون قلمك سورناسی   باشلدی رقصه سخن معناسی
بوکاغد خانه ده کون صحراسی   برعجب عرصهٔ پهناوری وار
صاریلور خامه یه هب معنیلر   صانکه قیتان اویونی تقلیدایدر
اوطوتار رشتهٔ نظمی اوچکر   هر برینك روش خوشتری وار
هزل ایله کلك سیاه رسوا   عالمی قیردی بکردی حالا
عرب اویونه چقمش کویا   تازه مضمون کبی برقشمری وار
ایشته هب چنکیلر اولدی مسطور   بعد ازین ایلمه‌ون کیسه غرور

دست عشاقده بو حجت ممهور
فاضلك ایشته قوی دفتری وار

شوق انگیز

مرحوم وهبی افندی

نقل ایدر بر سخن آرای جهان پیر شوریده دل تازه بیان
دیرکه وار ایدی ایکی اهل فجور شهر استانبول ایچنده مشهور
بریسی سرمه لی زنپاره ایدی بری کوکلی کوزلی غلامپاره ایدی
ایکیسی بری برندن رسوا ایکی شیطان ایدیلر رجمه سزا
هر بری ماهر ایدی کارنده صنعت مفسدت آثارنده
قوللنوب کارلرین کونده لکه ایشه مزدی ایکیسی بردلکه
ایکی مصراع ایدی کویا کیدیلر مطلع شعر هوایی ایدیلر
کچمدی برلره اول ایکی کیدی صانکه برچفته چتال قازق ایدی

وصف زنپارهٔ آواره

هله زنپارهٔ بد فرجامك اولکه خوردهٔ خاص وعامك
ماجراسی چوغیدی دنیاده اکا دیرلردی صو بوجی زاده
بولیدن کلمش ایدی مادروآب صکره چیقدی بوده واسع مذهب
قورباجاغن ایدوب اندیشه باباسی کارین ایدندی پیشه
شادروانه صوین بولمشیدی حوضی فسقیه ایله طولمشیدی

اق دکز صولرینه اولسه روان | کس دریایه قالوردی حیران
بو صوده اولمش ایدی یکمایه | آفرینلر دیدیرن سقایه
کوزینی یلدزه دکسه ناکاه | زهره دن غیری یه ایتمزدی نکاه
صبره مفتاح فرج دینسه همان | دیردی ساکن اوقو اورا‌ری امان
کورسه بر دختر غارتکر دین | شاشیروب قبله سن اول بد آیین
بلکه ما ننده شیخ صنعان | رمهٔ خوکه اولوردی چوبان
راه خذلانده اول بیوایه | پیرو اولمش ایدی برصیصایه
جایکاه ایتمشیدی قزطاشن | قزلرك طاشی براردی باشن
چنلادی قپوده کوندز دربان | کیجه ده صولو سرایده مهمان
ایچسه کاهی چتال چشمه دن آب | مشربنجه اوله مزدی سیراب
برضیافتده بولنسیدی کیدی | یدیکی جمله قادین بوطی ایدی
قوللر آتمشدی او شخص بی باك | قوکشی دیوارینه ماننده‌ٔ تاك
تخته پرده یاریغندن پنهان | حرم جاره اولوردی نکران
کارخانه کزه رك اول مکار | اولدی برخانه بدوش بیکار
کرچه اولمشدی ذکور زنباره | عورت ایچون بنه پاره پاره
که ضرورتله چکوب درد عجوز | اولدی افسرده دل برد عجوز
نقد وقت ایدی کیسه دیوانی | اقچه سز ایلر ایدی سیرانی
نو بنو جامه کیردی ویره سی | الداتردی نیجه مفلس تره سی
زیب وزیورله اولوب تللی بیك | کوستروب خنجری چاقاردی کوبك
صانکه آللرله کلنجك چیچکی | زنه قول باشینك قز کوچکی
چکمه سروی چیقاروب دستاره | قیریلوب باشلریدی رفتاره
اولسه باشنده دخی طاش یاریغی | چتال ایلردی اوتللی صاریغی
صالنوب قاشنی کوزین سوزه رك | سویلسه قزکبی اغزین بوزه رك
اوزادوب بوینی کردان قیره رق | کوشه باشنده بیقلر بوره رق
باغلنوبده سوریوردی یاره | چیقرردی قوقوسن بیچاره

كوزينك سورمه سى ك طاشقن ايدى — سورمه لى كوزلر ايچون شاشقن ايدى
شاهد زورى ايدى بورنى مكر — صانكه بورنازلك ايدى زور آور
سيم ساعدلره قارشو كويا — قواله نعل ايله اورمش تمغا
قنده كيسوسنى صارقسه زنان — بوده صارقندياق ايلردى همان
سوز آتوب يانلرينه وارر ايدى — رحمى واردرديو يلوارر ايدى
جرمنه عذر ايدرك صبح ومسا — صانكه اولمشدى ابوعذر نسا
يلانه قورمش ايدى بشقه زمين — سرسرمايه سى بيك دورلو يمين
كاه بادركل باب حمام — كل صتاردى صانه سن اول ناكام
سوق زركرده كوروب نسوانى — پوته لرده اريمشدى جانى
ديردى التون طاقنان دلداره — التونه باتره جق جان پاره
زنه جيلر قپوسنده كويا — پراشوب ديكمش ايدى اوزكه عصا
نقشن آلوردى باقوب اورنكنده — سمت يغلقجيده زن درنكنده
ديلى صارقوب صالنان اوجقوره — صولنوب اغزى اولوردى شوره
سوق خفافدن ايتدكجه كذر — قنه لى برطوپوغه ايتسه نظر
آچيلوب اغزى مثال پاپوش — تراكى شوقنده ايلردى خروش
جمع ايدوب كهنه رفيقن برآلاى — طولانوب ايلر ايدى دور آلاى
كچسه برسمته كروه نسوان — اوكن الوردى همان پويه كنان
سيرمولوده چكردى حسرت — صانه سنكيم طوغرردى نكبت
طولودزكن كزوب آت ميدانى — طولاشوردى قوشه رق هر يانى
قوچيلر سمتن ايدردى دوران — صان نكرلك ايدى اول سركردان
جمعه ده ايرمك ايچون مطلوبه — صبرى قالمزدى واروب ايوبه
تربه اطرافنى دوران ايدرك — جانى جانانه يه قربان ايدرك
تنى قيمق كبيلر شوقندن — سودجيلر يانن ايدردى مسكن
ايريشوب موسم كاغدخانه — نازنينلر چقجق سيرانه
ديرايدى ميل تفرجله همان — صد تمنا ايدرك ازدل وجان

يه چكوب چغنه قايق فسلن كورك
يه اولوردى قره كمرك قوچاشى
صقمه فراجه لى برعشوه زنى
يقاسينه ديكيلوب تنهاده
سير ايدوب باشده كى قزيشمغنى
زنه يه چقسه اويونده چنكى
دوكنه درنكه صالدرمشيدى
پك اشوب يورتارايدى يورتى كونى
اره نى قزلرينده چاتمش ايدى
آيريلوب اولديغيچون اندن دور
ايتدى چوق بويله خطايى اما
ايدوب ابان فسادى در پيش
دوشنه پاى وصال المشيدى
يعنى اول خانه خراب دوران
نلر ايتمشدى اودوشيزه لره
نيجه قانلر دوكوب اول بى ناموس
قوپسه قزقله پيشنده دوكوش
ضربله فتح بروج ايتمشيدى
چالشوب المغه قز دربندين
كاهيجه آشدى چتالجه يلنى
چوق يره فرجه بولوب كيرمشيدى
قيصدرردى چتاله كاهى يلان
الديروب اويناشه راق اويناشن
باتروب حقه لعله خامه
دوشه يوب سفرهٔ عيش وطربى

برخانم ايكنه سى زورجقه ده تك
ديسه لردى بزى كل سيره طاشى
كورسه صنى صق باقوب اولكوزه كنى
صقمه اولورايدى آماده
بوس ايدردى اكيلوب پشمغنى
بوره كى اويز اوچاردى رنكى
باشنى چوق يره طالدرمشيدى
باخصوص اولسه نصارا دوكنى
طويوانجه قپاغى آتمش ايدى
برطسم واردييو ايتمزدى حضور
ديمه دى توبه خطايه اصلا
چيقرردى ايش ايچندن نيچه ايش
بوينده نيچه وبال المشيدى
ايتدى چوق بيت بكارت ويران
صابلمشدى چكرين نيزه لره
ياتدى قانلى قيوده چوق محبوس
صوقپوسندن ايدردى يورويوش
قانلى درزارقله خروج ايتمشيدى
قيدوبنده دوشرردى كندين
طولاشوردى كهى خاتون ايلنى
صورمه كير باصقنده ويره شيدى
صوقنده عقربه بكزردى همان
حسرتيله طاشه اورسه باشن
قانلو ياشيله يزاردى نامه
چكسه انجرليده بنت العنبى

اولسه ده چاتلیه جق مستانه | مزه سین ایلر ایدی کستانه
دختر رزله ایدوب دفع خمار | سودیکی میوه ایدی روی نکار
یوزیکرمی صورشکلی تمام | چیقروب فعله بوجه اتمام
نیچه رتقالری فتق ایتمشیدی | علت فتقه دخی یتمشیدی
صاحب رنج غریسموس ایدی اول | کیری دردی ایله مأیوس ایدی اول
بولسه بر حجبهٔ راغونایی | سکدر ایلردی زن دنیایی
حکمهٔ الفرجی اولان نسوانی | جاننک ایلر ایدی جانانی
دیردی عندمده غضنك مقبول | طنبریز اولسه ده شایان قبول
جمله دن کرچه ربوخ اعلادر | آه اما بولنور پك نادر
کوز آتردی قفسه پنجره یه | شهنشینلرده اولان منظره یه
صکره عنین کبی قالمش اما | چیقه جق کوزلری ایلردی زنا
بر یوللج چهره لی قنبوراولدی | بالغ شوق سقنقور اولدی
مرغ حیرت باشنه اوشمشیدی | میل قوش قالدیرانه دوشمشیدی
انالق ایدی اکا چوق جادو | آخرت اوغلی ایدی انلره بو
نیچه قاره پچه لی مکاره | اهل پرده کچینن سحاره
اوقومش نامنه چوق خواجه قادین | اوقیوب حزب فساد اورادین
دوشروب قیده نیچه آزاده | اکا اولمشلر ایدی قیاده
حال زندوست فضاحت آثار | بو ایدی اشته مجرد هربار

* وصف غلامپارهٔ بیچاره *

شخص مغلم دخی رسوای جهان | اوده بوندن کیرو قالمزدی همان
نوجوانلر ایچون آواره ایدی | یعنی برقوجه غلامپاره ایدی
لیك هرپرده کچردی سخنی | شهرت ذاتی قازنجی یکنی
کوتجی بك تکیه سی درویشی ایدی | حلقه یه کیرمه بیوك ایشی ایدی
بلکه درویش نکل صاحب پوست | سرطریق اولمش اولو محبوب دوست
دیردیکیم دسته زنیٔ هاون | زن ایچون ذل هواندن اهون

کیجه باقزدی بنات نعشه | جنبش زهره یه دیردی رعشه
شمسه تأنیث ایچون ایتمزدی نظر | پرتوندن دخی ایلردی حذر
مادرندنده ایدوب استکراه | قاری قوری دیو ایتمزدی نکاه
کورسه برتازه فدان وش خوبرو | دیردی ویرمزمی عجب شفتالو
شاهدی یه کهی ایتسیدی نظر | ارد اون لفظن اوقوردی ازبر
صرفی تحصیله تکلفلر ایدوب | صرف عمر یله تصرفلر ایدوب
برزمان نحوده اولدی مشغول | بیله جك مرتبه فاعل مفعول
برزمان اولمشیدی شاهسوار | زیره سن حلقه‌دن ایتدردی کذار
چوق قوی ظهری ایدوب پشت پناه | ارقه‌لنمشیدی بونق دلخواه
نیچه یرلرده قازق قاقشیدی | یعنی چوق دنبه‌لره چاقشیدی
صکره ادبار ایله بی مال و منال | اولدی پسماندۀ راه اقبال
حاصلی کورمدی بوللق وارلق | تنکدست ایدی چکردی طارلق
کرچه حالنده رطوبت یوغیدی | تورکی بلغمی اماچوغیدی
کیری قالمش چیقوب الدن پاره | کیمیاجی کبی یوزی قاره
ایچی بوش کیسه سنك اغزی بوزك | باغلمشدی ینه قیتانلی یوزك
بخت سختی ایدی ماندۀ سنك | بویله اولمشدی جهان باشنه تنك
منقبض چهره ایله بد اشکال | صانکه برقرعه‌سی شاشقین رمال
صان منجم ایدی منحوس لقا | یلدزی دوشکون ایدی سعی هوا
صاچ صقال قاره قریش شکل عجیب | باقیشی سویلدیشی طرز غریب
قالمیوب زیب غنا اسبابی | اسکی یوسکی ایدی هر اثوابی
طارطغان صارمشیدی دستاری | کیدیکی اسکی قاوقده صاری
بذشکده یاقه‌سی یغلی ایدی | قوشاغی کوکسنه‌دك باغلی ایدی
بلغمی صاپلی بچاقده عیان | قینی صاغریدن ایدردی همان
کیرلی پاسلی کورن اول ناکامه | دیردی کیرپاسی یه خود علامه
قهوه‌لرده چوریوب قوقشیدی | باشنی هر دلکه صوقمش ایدی

كاه ایدوب طوب قپوسن منزلكاه
چوق اویونجاق وارایدی یاننده
صو قیلوب ملعبهٔ صبیانه
بابابانه كورینوب چاتمشیدی
قنده جمع اولسه كروه اطفال
چوجوق الداتمغیدی پیشه‌سی هپ
قینه‌لی برقوزی ایدوب پیدا
قپونه كل قوزیجغم دیر ایدی
كه كبوتر اوچوروب دام ایدرك
یاوریجغم دیه‌رك صبیانه
دوكون ایلردی كوروب سورختان
بر دبستانده كی طفل مكتب
شوق ورغبتله اولوب پویه كنان
مائل مغبچهٔ روم ایدی هم
طوتشوب آه ینا كی دیه‌رك
كابسه‌قا پوسنه طورمشیدی
برطبیبك آدی اولسیدی جوان
كنجنه قارطینه باقمزدی كیدی
اسب تازی ایله اول كهنه سوار
طاش یاتردن كلوب اولوردی خروش
بو هوالرده ایدردی پرواز
تازه‌لر دردینه ایتمزسه علاج
كوزسه برتازه‌یی غیره همدم
كاهیجه قوم قپوده مست اولیجق
دیردی میخانه‌كش حلقلیدر

صاری كاربرده كراجی ایدی كاه
حاجی یاتمازدخی جزدانده
اویون ایتمشیدی نیجه اوغلانه
چوق اوغلاقلرین اغلاتمشیدی
بو طفیلی ایدی انده درحال
بویله بازیجه‌ده اندیشه‌سی هپ
نیجه معصومی ایدردی اغوا
سكرشندن طوپه طوپرایدی
تقله بازلقلر ایله رام ایدرك
قوشنه یاپشیدی چوق لانه
سنت اوغلانلری ازدنجه همان
دیسه صوتیله اوقوركن فارغب
باب مكتبده ایدردی جولان
یانه یانه فناره موم ایدی هم
اوده بو ناره ینا كی دیه‌رك
بیضهٔ سرخ طقوشدرمشیدی
دردینه اندن اولماردی درمان
بلكه دیب اوغلنه افتاده ایدی
طوشان اوغلانلرین ایلردی شكار
دوشوردی نیجه خواب خركوش
صانكه طوشنجیل ایدی اول بچه‌باز
كهنه مأبونه ایدردی ایلاج
اره یرده براغوردی بلغم
بولاشوبده چاموره پست اولیجق
غیری یرده‌می ایچنلردیدر

چقورنده بوله چق مغلم ایدی ... کلخن سینه سی پك مظلم ایدی
باد ایدوب انده کچن هنکامی ... هیچ اوتمزدی چقور حمامی
اولدی هم ادرنه ده کرم الفت ... ایدوب اوغلانلیده ذوق خلوت
سور بنوردی واریجق حمامه ... نیجه دلاك سفید اندامه
چوغیده اشتغالن فور ایتمش ... چیقروب طشره یه عریان ایتمش
بربر اوغلانسه ایتسه دلبکی ... دیردی او یسم شوکتدن بلبکی
هفته کچسه کوزینه انسه تراش ... تازه سن بولماسه اورمازایدی باش
کورسه باشطرده ده برسیدی خوب ... باش اورردی اکاده اول منکوب
کورکین چکمك ایچون روز ولیال ... قیچ لوندی یاز یلوردی فی الحال
صویتوب سیم تنان دلکش ... کیرسه دریایه کش بالغی وش
بربالق باتدی یاپدم دیو آه ... دل پر چوشی اولوب بحر سیاه
شوقله کا نشنه کو نشنه ... چالشوب جند عمیره ایشنه
صالیه سی صانکیم اولوردی سیلاب ... دهنی حقه ٔ ابریز لعاب
چالقنوب رعشه لر ایتدکجه سرین ... جانی دترردی ایدوب آه وانین
هرکوتکلی کوزله مائل ایدی ... کوته کین یرسه دخی قائل ایدی
دونسه اردین ایدرك استغنا ... طوردیوب ایلر ایدی استغنا
بریالك یوزلی کوریدی ناکاه ... یانه رق ایلر ایدی ناله وآه
سرکشانه کچوردی سوزینی ... چوغینك یرلره سورمش یوزینی
بچاغن کوسترنه چاقی ویرد ... بلینه بریطغان طاقی ویرد
دورته رك نیزه ایله حربه ایله ... سرنکون ایتمشیدی ضربه ایله
کاه میان پاچه یه دامن بمیان ... کاه مستغرق غرق پران
چون طیاقجی افه ایتدکده افول ... روح پاکی بوکا ایتمشدی حلول
کورسه براکری دورر تازه فدان ... قالدروب تیز جه طیاقلردی همان
بیل ویرن نیجه چورك دیواره ... طیاق اوردغله بولوردی چاره
کیجه برخانه ده اولسه مهمان ... یتاغنده یاتمزدی خوبان

بریسی صاووسه باشندن فرضا | غیر بنك اردینه اولوردی بلا
کاهیجه قوکشو قپوسی دیه رك | کیرلوجه ارد قپودن اشلیه رك
دولاشوب یعنی پس دیواری | ایتدی جار جنبه آزاری
کورسه برکنبد نوبنیادی | دنبه یاد یله ایدوب فریادی
چوق کمش قبه لره چیقمشیدی | بیلدیکی کبی یاپوب یقمشیدی
او ایجق صاعد کوه پشته | یوریلوب قالسه ایزدی پشته
اینجه بیلدن طولاشوب بی پروا | کوه بللوره چقاردی کویا
هردم اولوردی مشام جانی | بوی ریح جبلی نعمانی
تازه نك اوچه دن اول بدنی | بوس ایدردی اوطه ده مقعدنی
ایتسه قویرق صاتلان سوقه کذار | حاضر ایلردی صیرمه قنطار
کاه الت اوست اولوب اوغلان ایله | ذوق تحتانی وفوقانی ایله
کوه دلال ایدی سر بازاری | که دکش کاه طوقش ایدی کاری
مختصر حال جناب لواط | بو ایدی صانمه که یازدق افراط

* ملاقات هردو واغاز کردن محاوره *

ایشته بو ایکی فضاحت پیشه | بد سرشتان فساد اندیشه
هربری بشقه طریقه پویان | بری عامه بریسی خاصه روان
بویله ضدین ایدیلر مشربده | یعنی کیم هر بری بر مذهبده
کاهی اما او ایکی ضد عنید | جمع اولوب ایلرایدی کفت شنید
ینه برکون بولشوب بر یرده | آچدیلر روی حیادن پرده
پیش و پسدن ایدوب آغاز سخن | اولدیلر بیشرواهل فتن
فکر توضیح ایله مطلبلرینی | قید ترجیح ایله مذهبلرینی
چکدیلر نیجه دلیل عقلی | طی ایدوب شرم وادبله نقلی
خرده دانلر کبی اول بی خردان | حسن وقبح ایلدی عقلنجه بیان

* در وصف زنان عشوه زنان *

بحثی کتدکجه چتالندیره رق | طاتلی تعبیر ایله باللندیره رق

ترزبانلقله اولوب آماده
عادت جاریه سی اوزره همان
ایتدی چوق صوکتوروب هردره‌دن
دیدیکیم هرکیجه اولمازمی عروس
حسن وآنیله اوربات جمال
برقع نازینی اچدقده سزا
اویله جانانی ایدن مونس جان
انلر آهوی حرم پروردر
صاقنور کندوینی نامحرمدن
خانه ده کنج نهاندر انلر
حورعین اولدیغیچون عین همین
قفس اردنده اوطوطی قوشلر
هب اوطوطیلرك آینه سی وار
جامدن طشره ایدنجه نظری
میل ایدر دختره طبع موزون
هم کچیلانده دخی ذی قیمت
ماده مقبول اولیجق حیوانده
شمس ایکن اشرف نجم کردون
کوپه لی برقزه بکزر جوزا
زهره در دختر پرناز فلك
نیجه انکار اولنور حسن زنان
نه صفادرکه اوله بر آدم
شیوه کاران جواری حسان
صاحبن کندویه افکنده ایدر
هربری بشقه دیارك کلیدر

اغزینی آچدی صویوجی زاده
اوله رق سوی مباهاته روان
وادی مدحته اجرای سخن
ذوق ابکاره اونلر مأنوس
زیب خلوتکه آغوش وصال
یوزکورملکی ویراسه دنیا
داردنیاده بو اور حور جنان
صید بیکانه یه مشکلتردر
صان پریدر که بچار آدمدن
جوهر عصمته کاندر انلر
قرة العین کبی پرده نشین
سویلدرسك نه شکرلز چینز
یعنی بللورکبی شیشه سی وار
کورینور شیشه ده ماننده پری
خوش کلور مشربه بکر مضمون
مادیان نوعیدر ایله دقت
قیمت اولمزمی زن انسانده
اولدیغی رتبه سی تأنیث ایله دون
فلکی حلقه بکوش ایتسه سزا
بزم علیاده نواساز فلك
توأم مهر ایکن اول عشوه زنان
کمسنه نك کورمدیکینه محرم
سویلیوب هر بریسی بشقه لسان
بند ایدوب طره سنه بنده ایدر
هربری برچنك بلبلیدر

هر بر یسنده لطافت بشقه
کرمیٔ جلوهٔ نازندهٔ روم
اوساقز قزلرینك فستانی
بیلورم جمله سنك لذتنی
سورم جمله زن ماه وشی
اولسه شایسته غلام دربان
وقت وصلتده جفا ایتمزلر
ایکی باشدن اومحبت اوصفا
ندر اول کل کبی رخسارهٔ آل
زرد رو اولدی کوروب التونی
پرتو انداز اولیجق رخساری
قاشلری قطرهٔ مسك ختن
که اودر جامع حسنه محراب
اوسیه کوزلری کیم سرمه لیدر
برباقشله نه نزاکتلر ایدر
کورسه مجنون نه باقشلردر بو
ایدوب اول چشم سیهکاره نکاه
مژهٔ تیز ایله اوچشمی سوزن
صانکه طوب ایکنه لر اول مژکاندر
خالی بن آتشکلدیغم عنبردر
جابجا کردن بلاور اوزره
ایلمش مرغ دل نالانه
سیر ایدن آه او معنبر خالی
زیر کیسوده بنا کوشی همان
جبهه سنده اوسیه کاکللر

جنبش ناز ملاحت بشقه
یومشادر آدمی مانندهٔ موم
پورتقال کبی صغر پستانی
چکرم جمله سنك حسرتنی
بلکه کرمیت ایله هر حبشی
برقزاوغلانه هزاران اوغلان
سنی محروم صفا ایتمزلر
صاره سن سینه یه قت قت نه صفا
ورد رعنا ایسه ده عال العال
عاشق آسا اورخ کلکونی
پارلدر البسهٔ زرکاری
غمزه یه طوغری کذرکاه فتن
قبلهٔ دلشد کان بیتاب
بوس ایدوب کوزکوره یوز سورمه لیدر
قالە کلمز نه اشارتلر ایدر
چشم آهویه دیمزمی یاهو
کورە سن نیدوکنی نور سیاه
جانی دلمزمی مثال سوزن
صابلنوب جانه اوینه پیکاندر
سوزش سینه اکا مجمردر
صانکه فلفل قونه کافور اوزره
طره لرله آنی دام ودانه
درد سودادن اولورمی خالی
صبح وش پردهٔ شبده پنهان
صانکه طاقش باشنه سنبللر

دوکیلور کردنه طوب طوب گیسو   یاسمنلکده مثال شبو
بو یانوب عنبر ومسك وعوده   عطر شاهیلر ایله آلوده
ایلسه اختر الماسی بند   زلفی تایلدزه آتمزمی کمند
تار گیسوی بهم پیوسته   رشتهٔ موی میانه بسته
زیب منکوشی اولان دردانه   دلنور رشکله اول رندانه
کوپه لر شعشعه لی جوهردر   کوپه کوندز کورینور اختردر
لب لعلندن ایدوب شرم وادب   خاتم لعلی قزارسه نه عجب
رشك گلنارایدی اول رنکین لب   میوهٔ جاندر اوسیب غبغب
بکری غنچه دهنیدر کویا   پك آچلمز ایدرك شرم وحیا
یه اودر حقهٔ یاقوت مکر   بوسهٔ لعل لبی کالبشکر
بند کردنده کی الماسی همان   کردن صافی ایدر پرلمعان
طاشمیدر بغری او جوهر کرك   نیچه صقمش بلن اول عشوه کرك
بلی نازك یاقشور بلداری   کمر آسا صارایدم باری
قول صاروب یعنی قوجوب اینجه بلز   کل امان کل دیسم ای نازه کلن
دستخوش ایلیه رك پستانن   اوخشه سیدم صقه رق هرپانن
ساعد سیمده دستبندهٔ زر   که ایکی باشی سراسر جوهر
طوتوب اول ساعدی دست ایتسم   دستنی دستهٔ السم گتسم
ال اوزاتسه او زلیخای زمان   چاك اولور دامن صبر وسامان
آه او عناب کبی پرمقلر   دل خونین جکری طرنقلر
کسمه لرله ندر اول کس ممه لر   ایکی چك آبو جانم دیمه لر
ایکی پستانجه ایله سینهٔ صاف   بکزه مزمی اکا حق الانصاف
که قونه ایکی ترنج تازه   سیمدن بر طبق ممتازه
یه اوفنجان کوبکی کیم واویلا   کورن آدم دیه ایوا ایوا
اهل دردك یوره کن اویناتمش   هب کوبك بوروسنه اوغراتمش
چاك پیراهن پیوستهٔ ناف   آچیم آشاغیسیدر کزلو شکاف

لذتن شرح وبیان ایلیه‌یم ‌ ‌ طوداغم چالار انی سویلیه‌یم
بر یره کاسه دوبرك كل تر ‌ ‌ عینی اول شکل دلارایه دونر
زیر دامنده او ورد تردر ‌ ‌ ساقلر شاخ کل احمردر
اوله شاخه قوانی کیم صالمز ‌ ‌ بوینده کیم اوکاهی المز
کوریجك التون اولوق شلواری ‌ ‌ اولور آب دهن البت جاری
چوزمه‌ده اولسه کشایش درکار ‌ ‌ آچیلور بند طلسم اسرار
یوریسه ناز ایله اول نور بصر ‌ ‌ پاینی چشم دل وجانه بصر
صالنورکن کوره سن شیوه لری ‌ ‌ اوله رفتار ایده‌مز کبك دری
ناز ورفتار ایله اوسیم اندام ‌ ‌ اولیجق عازم سوی حمام
عاشق کرم درون پرتاب ‌ ‌ اوکینه کچمکه ایتزمی شتاب
که سبکروح ایدوب افتاده سنی ‌ ‌ بوکلدر بوغنچه وصبا ده سنی
واروب اول عشوه کر ناز وخرام ‌ ‌ اولسه تاب افکن صحن حمام
کوریجك مقدم فرخنده دمن ‌ ‌ سیم نعلین اوپوب اول قدمن
جوش ایدوب ذوق وصفا ایله همان ‌ ‌ صودوکه آیغینه شاد روان
صو یونجه کوره سن نور کبی ‌ ‌ پارلیه سینه سی بللور کبی
اوله کاپوش او پریشان کاکل ‌ ‌ زیرزلفنده قالوب اول روخ کل
کورینه یعنی اوزلف کاپوش ‌ ‌ دل سودازده وش خانه بدوش
اوله کرمابه دخی حیرانی ‌ ‌ ایده صد دیده ایله سیرانی
بو میانه صاریلنجه میزر ‌ ‌ نره یه ستره اولور بلکه سزر
کوبکن اچسه کوبك طاشنده ‌ ‌ عقلی قالمز کوره‌نك باشنده
او پری خلوته کیرسه عریان ‌ ‌ بایلور اوستنه کورسه انسان
بوس ایدوب دستنی طاس سیمین ‌ ‌ دیر بوقورناده بنم اهل یمین
چشم عاشق کبی جوشیله همان ‌ ‌ لوله لر جمله اولور کرم روان
صجاغی کچمشه بکزر کویا ‌ ‌ سورینور کبسه نزاکتله اکا
ازیلوب شوقله حددن افزون ‌ ‌ اریده جانی مسکی صابون

کورینور سیم وش اول جسم لطیف | پیچ وتابه دوشـه حیرتله لیف
عنبر ومسك کبی هر موبی | عطر ناك ایده کل خوشبو یی
شمـهٔ طره سی ایله حنـا | اوله بر غالیـهٔ عنبر سـا
باقوب اول زلف عبیر افشانه | چاك چاك اولسـه عجبمی شانه
کل رویی عرق افشان اوله رق | جابجا ژاله سی ریزان اوله رق
جامکانی ایدیجك سکره مکان | بوس لعله بوله شربت امکان
عارضن سیر ایدوب اویله پرتاب | دوکیله صاچیـله شوقیله کلاب
کینوب جامهٔ زرکار یسن | التی برمق شالی بلنداریسن
اولوب آیینـهٔ سیمه نکران | حسننه کنـدوده اوله حیران
آب وتابیله ایدنجـه عودت | سینه ده شعـله لنوب کرمیت
یعنی ایشلر فزیشوب کرم اولیجق | پنبه لر کبی تنی نرم اولیجق
سن اکا یلواروب ایتدکجه نیاز | اوسکا ایلیـه صد شیوهٔ ناز
دیه یك درلو کرشمه ایده رك | نابجـا ایشه کرشمه کیـده رك
اوله هر جنبشی بویله شیوه | دختر اولمز سه ده اولسون بیوه
بویله جنبشلره آغاز ایدرك | کوله رك اویـنارق ناز ایدرك
اوتوره کاه چیقوب زانویه | چکه سن کاه یتقوب پهلویه
نافه دن چاك اوله کاپیرهنی | کوره سن نیدوکن اول سیم تنی
برسیمینی مثـال بلـور | اچیلوب پارلیه مانندهٔ نور
ایلیوب عکسکی انده سیران | قاله سن آینـه آسا حیران
یعنی کیم بیلمیه سن سینه سمی | یوخسه صافی کمش آینه سیمی
جامه خوابه کیروب اویله مهتاب | صبحه دك دیدهلره کیرمیه خواب
کله آغوشـکه اول سیمین بر | سینه برسینه اولوب زیر وزبر
الامان کسدك امانم دیه رك | کهی خانم کهی جانم دیه رك
اوله سن یك تن یك پیراهن | براوله ایکی کوکل ایکی بدن
بوندن اعلا اولهمی ذوق وصفا | حیف ای مفـلس بیچـاره سکا

* در وصف محبوبان داستان *

بو يله جوشله صو يولجى زاده | ايليوب وصف صفاى ماده
بو صولرده ايدوب ايراد كلام | قيلدى اجراى مذاقن افهام
كرچه كوش ايلدى خواه وناخواه | طبعى اما كه ايدوب استكراه
سوزينى ديكدى قازقجى يكنى | چاقدى يرلى يرينه هر سخنى
ديدى اى خانه خراب كب زن | ره سيلابده ياپمه مسكن
مرد اولان ايليه مرده رغبت | شخص نامرده سزادر عورت
بونى نه غيرى يه نه بندن صور | تازه نلك ذوقنى سن زندن صور
بردلى قانلى كوزل محبوبه | عقلن الدرسه اولور مجذوبه
آچيلوب اوممه ديمك مستوره | كشف عورتله اولور مشهوره
بكرى مدح ايتسه دخى بربانو | ديركه باكيزه قز اوغلاندر بو
نوجواندر بيله سن جان جهان | عاشق پيرين ايدر تازه جوان
نونهال چمنستان جمال | غنچهٔ تازه رس باغ وصال
دل ويرن اويله كل ممتازه | كلشن عمرينى ايلر تازه
نى سوار ايكن الور ميدانى | رخش پرجنبش حسن وآنى
طفل ايكن نازيله مكتبده ايدر | سبق مهر ووفايى ازبر
پدر ومادر بنلك بركيدر | لانه سنده بچهٔ بلبليدر
بد نظردن صقنورلر آنى | حفظ ايدوب صانكه بدنده جانى
يعنى هركيم ارايوب كنج بولور | دل ويرانى پركنج بولور
دختر اولورمى پسرله يكسان | بو قيدرانده عيوب و نقصان
تازه مشاطه يه محتاجيدر | رونق حسنى قره صاچيدر
مشك اونى پرچى صانمه حاشا | طرهٔ زن كبى يوسكللو بلا
حسنى ارايشى زيورله دكل | عاريت جوهر ايله زرله دكل
ذاتيدر جوهر كان خوبى | پاك كوهر بيله سن محبوبى
كوشى ازادهٔ قيد منكوش | ايدر افتاده لرين حلقه بكوش

استمز غازه وحنـا وخضاب
دیده‌لر سرمهٔ قدرتله سیاه
بازیٔ تیرهٔ نوك مژكان
وسمه‌دن تیره‌دكلدر ابرو
زیب مشاطه میدر نقطهٔ خال
زن كبی یاپمه میدر حسن صفات
چكه كورسینه یه هر محبوبی
طفل ایكن قاشی كبی اوله هلال
برجوان قاشی صارق باشنده
اوله برعشوه نما پاشالی
دیشه سمور سیه مودر بو
سینه‌سن آچسه كر اول سیمین بر
آنی جلب ایلیه سن برتقریب
كره سن هرچنی دست بدست
صاریلوب آه افندم دیه سن
اوچكلدیجه سكا شوق كله
كاشكر لبلرینك دشنامی
بویله برشوخله زورقچه سوار
اوله‌رق كردننك حیرانی
چیقه سن زورق عیشك تخته
اوتوره یانكه اوماه لقا
باغ وبستانه ده چكسك آنی
جام عشرت اوله هم آماده
بزمه رونق ویره جام كلرنك
رنك میدن یكاغی كل كل اوله

رخلری كل كل ایدر رنك حجاب
غمزهٔ شوخی سیه مست نكاه
نه یمازدر جكره اوینار امان
قلم صنع آلیهیدر او
نبی سویلتمه بیلورسن بونه حال
انادن طوغمه كوزلدر بالذات
كیم قوماز قوینـه ذر محبوبی
بدراولور وار یچق اون دردنه سال
بویله اون درده كیره یاشیده
جامهٔ نازی سراپا شالی
جنبشه باشلیه طرف ابرو
صاله قوبرقلرینی قاقلر
ایلیوب خاطرینی كل كبی طیب
شیوهٔ قدی ایله سرو شكست
آنم سرو بلندم دیه سن
بوسه ویرمزسه دخی ذوق كله
ایده شرین دهن ناكامی
كاهیجه ایلیـه سن سیر كنار
ایده سن یعنی بوغاز سیرانی
چكه سن كوك صوده كورفز ایچنه
سیر مهتاب ایده سن بی پروا
بوزمیـه كیفكی سربستانی
ویره سك خرمن حزنی باده
برطرفدن ایده مطرب آهنك
غنچه آسا آچیله بلبل اوله

سیم ساعدله قدحکار اوله هم
موسیقی دان اوله هم خوب صدا
هپ اصولیله اوله صورت کار
باشلاسه بستهٔ زنجیره اکر
اوآچق باش کوزلی کبی جوان
طاغیدوب پرچین اولسه طال فس
کیفله رقص ایدیجك اول مهوش
طبله پرچم سوریجك بزمه قدح
ایچه سن آتش عشقیله شراب
قورلنوب هم عرق پرتابه
شویله جوش ایلیه کیم عالم آب
اویله طوفان ایده کیم بوس کنار
مست اولوب چاك ایده پیراهنی
سینهٔ آیینهٔ بللور کبی
عالم نور دکلمی بو صفا
بویله نورسته نما تازه فدان
طفل ایکن ایتسه کهی جوروستم
اولیجق بالغ هنکام وفا
کوریتوب شاه لوندانه ادا
طاش دیکه سینهٔ عاشقده اکر
ورق رویی اولیجق نوخط
نوردریاسی اولوب موج آور
نیدوکین بیلسه او خط مشکین
کرد پیمانهٔ لعلنده همان
تروتازه کورینه چارابرو

مزه‌لر لعل شکربار اوله هم
بو سلمکده ایده آغاز نوا
دل عشاقده قالورمی قرار
زاغنه اوله صبا درچنبر
تاب سرکرمیٔ ساغرله همان
صانه سنکم طاغیلور دلکت فس
چنکیٔ زهره‌یی ایلر دفکش
باشدن اشمزمی اودم موج فرح
سینه‌لر سیخ محبتده کباب
دلدن آتش ویره سن اول آبه
اوله سنك لجهٔ ذوقه غرقاب
موجهٔ شوق اوله بحر تبار
اوپه‌سین سینه سنی کردنی
کردن سیمی ایسه نورکبی
چکیلورکاهیجسه ده ایتسه جفا
اولور البته عصای پیران
بیلیوب شیوهٔ آیین کرم
بالغا ما بالغ اولمزمی صفا
اوله عشاقی اودم شاهه کدا
نازیله چکسه مجوهر خنجر
خال مشکینی ایدر طرح نقط
چیقارر سوی کناره عنبر
دوشررده کوبکن آهوی چین
خط یاقوت اولور صانکه عیان
چار باغ ایچره مثال شبو

بو یله نوخطه اولان عاشق زار
مشك آهو سنی ایتمزمی شکار

اله کیردکده همان اویله جوان
فرصتی وصلتی فوت ایتمه امان

طاش یاتورکن بو لیجق طوشانی
بص یتاغنده قاچرمه آنی

فهم ایدن دردن دل عشاقن
پك هلاك ایلیوب مشتاقن

سوزه یاتمدیو ایلرسه ده ناز
کچررسن ینه تنهاجه نیاز

بر یالك یوزلو اوجاقلی محبوب
یا قسه ده جانی فنعم المطلوب

شمع و پروانهٔ درخاطر ایدوب
شو قله راه فدائی یه کیدوب

یانه رق آتشکی سویلیه سك
دوشدم ایاغکه رحم ایت دیه سك

خوش کلور عاشقه بو سوزو کداز
سینهٔ روشن ایدر بو یله نیاز

یه او قالیو بجی کسم فردنه لی
صرمه پرچلی اوسی ن کوزه لی

سنیم پنیالنی ایتسه بیان
کورن البتده اوزلمازمی انان

تازه نك جمله سیدر جان جهان
هر برینه اوله جانم قربان

هر بری قاقه ایلکدر کویا
طپوغندن بوقارو سرتاپا

مستدیر اولدیغی شکل احسن
بیلنور هندسه دن فهم ایتسن

بر قیل ایله چکراول موی میان
یان یانه ایکی کمش کوه کران

کوستر ایلیه رك غنج و دلال
نید و کین صنعت جر اثقال

نه صنا کاهدر اول قبهٔ سیم
قارلی طاغلر کبی براق وجسیم

اکا هر پشته اولورمی مانند
طومالیج طاغیدر اول کوه بلند

آنده چونکیم عظمتدر درکار
اولسه شایسته اکر کار کبار

ندر اول ایکی پیازلاله
غنچه سی الده اولور پرژاله

تازه ممدوح جهاندر بیله سن
مطلب پیر وجواندر بیله سن

حضرار بابنه حاضر حضری
اهل اسفاره رفیق سفری

شعرای عجم آسا رندان
خوش دل خوش سخن فرزندان

هر بری ملك سخنده سرور
سر بسر ایلدیلر مدح پسر

عار ایدوب ایلمکه دختر یاد
بکری مضمونده ایدرلرایراد

ملكت رومده هم شاعرلر | اهل دل پيرلرى ماهرلر
ايليوب وصف جوان تازه | ويرديلر عالمه جان تازه
شوخ نوخط كبيدر هر ديوان | اولدى شيرازه سى خط خوبان
حيف آنجق ايكى رسواى قديم | برى بو نظمى يزان بر ده نديم
شعرينى زن كبى ايتدى مدخول | اولدى گفتارلرى نامقبول
بد ويدر شعراى اعراب | آنلره يوق بو محلده اعراب
ديه رك ليلى و سلمى و سعاد | ايدرك چولده قره قزلرى ياد
گوش ايدوب نغمهٔ ناساز قوال | سويلمشلرسه دخى بعض موال
آنده مردانه ادا در نادر | كيمى خنثى كيميسى خنسادر
نه بيلور چولده كزن قاره عرب | سيم تنلرله ندر عيش و طرب
اموره نامنه هم بعض فرنك | ايتدى كالاى كلامن بدرنك
سنده دوش اولمه دونوب افرنجه | اوفرنكى كبى كافرنجه
اولكه افتادهٔ چاه زن اولور | آب كشلر كبى تردامن اولور
اولمه چفته قوشيلوب تخم افشان | كاوسر كشتهٔ حرث نسوان
همشر شوخ جواندر سربست | متهمدر باصيلور زنه پرست

در طعن محبوبان و محبوب دوستان

بويله محبوبلرى وصف ايدرك | ره نا فتنه يه طوغرى كيدرك
قيلدى زنپارهٔ معهوده خطاب | سرزنش گونه ايدوب بويله عتاب
باشنه قاقدى قازقجى يكنى | قحبه لكدر ديه رك ميل زنى
بحث جاريه سنى حسب العاده | گوش ايدوب جوشدى صوبوجيزاده
بولانوب كوكلى كوزى خيره لنوب | صانكه طاشقين آقه رق تيره لنوب
ديدى اغزى كوپروب چاغليه رق | هرسوزك بندينى خوش بغليه رق
بيلورز بزده چوجقلر خويونى | اوينادر عاشقه عاشق اويونى
آنلرى مشكل اولور يوله قومق | يه چيلك اوينامق استر يه چومق
پك ايوجلوه لرى سوككدر | دخى اعلا كرمى دوككدر

شمار رسه اوره چوق سله شمار | ندری جکدکلری یکی ایله شمار
رام اولیب یاتسه ده کاهی سوزیکه | توکورر صکره دونرده یوزیکه
آجسه ده دامن وصلن مکتوم | خلق ایچنده ندر اول ضرب وشتوم
تك همان بنه که سن او یله آته | اکسه سندن وارانه جفته آته
جوغیده ابجد سن هدهد اولور | باشنی قویمغیچون پرده بولور
سیم تن اولسه ده اکر محبوب | آلتنه آله ویرن زر محبوب
تنی فندق کوزی اولسه بادام | بنه فندقجی اولور نیجه غلام
پك اینانمه دیسه ده اسمم امین | که سکا خائن اولور غیره قرین
بعض ناپاکك آدی طاهر اولور | صکره مرداراغی ظاهر اولور
طوته لم برده ایدندك مخصوص | حفظ اولنمازیله سنکم بو خصوص
سن کوروب ایشی کیدنجه حرمه | صغانور خدمته طورمز خدمه
قاپله سك جقشوره سمور سیاه | هر قوباقده یاته طنبور آسا
پرده سی صیرق اولان بی پروا | طوغریدر قوپریعنی نیجه کلاب
یمنی قویرق صلار اول امردشاب | آقدی سورا خنه جوق قاره یلان
مارماهی یمه دیم دیرسه یلان | برلری طرملیه اول بی بخت
کاعیجه راست کلوب آلت سخت | دم باسوروش اولدمده همان
ایچنه قان اویوشوب اوله روان | بوزوکی آجیله فهم ایت آنی
قریلوب عضربی ایله قیتانی | ابنه رنجیله ملوث کورینه
صکره بد چهره مخنث کورینه | صاتیلق کونه حریدار اولمه
مائل شاهد بازار اولمه | طاغیدر خلقه آنکله تعیین
صانکه زنبیلدر اول اصمه سرین | جیقراوسته کیم اولورسه غالب
اکسه سنده سوزینور چوق طالب | قیلمه ناپاکلر اردنده نماز
بیله سك ارداتکی پاکدر آز | چاقشورلك ایچی چرشلنمش اولور
کرچه کیم اوچقوری اشلنمش اولور | دونر اردینکه کیروده کوزی یوق
دوبرو اولمغه چونکم یوزی یوق |

شکل مخروطی دیو ایتمه ثنا — حقهٔ بلغمی اکدرمه بکا
ارلسنه‌ده بو کلاوسمروش کریسی — هر قاطر پوشته دیمه کنجاریسی
طفل ایکن او ینایه‌جق اعرد اولور — صقالی بتسه او یونی بد اولور
هفته‌ده اولمزایسه ایکی طراش — قللری قورچه‌لنور باشنه طاش
طوتدیرر چهره‌سنه او ستره‌یی — یولنور بولمسه جنبستره‌یی
حسنی بو وجهله بولسه پایان — حسن تعبیری ایله مغلم یاران
او یقلانسه خط آوردیرلر — نه خطا مشکده بکزر دیرلر
اویله بورمه بیغه دیمك خط — خط بطلاندن اوله بلکه غلط
او یولوق قاشلر اولنجه پرمو — یاقشورمی که دینه چارابرو
حلقه‌سنده‌دخی موی اولسه عیان — قیل بتر چشم غلامیده همان
کوریجك طوربه صقاللی ناکاه — عجب انلرده ایدوب استکراه
نفسنه ایلیه‌رك لوم وعتاب — یوزینه باقغه ایتمزمی حجاب
بعضیسی یا چه‌یکیتلکده صقار — اردنه طوقنسانه پشتواتر
قبه طایی کبی مردانه بقر — عملر اول قبه کونکاهه چقر
اینسه‌ده قبضه‌یه دلك تازه بچاق — الی خنجرده‌ینه صانکه قوچاق
صاغریسن ایلر ایکن تیغه نیام — سله سیف ایتمکه ایلر اقدام
پالور یزیو صمه کسم نیجه اتاق — یطغن جیقدی دوشندکده یتاق
چوق اولندانه ادا قاشی کمان — ایلدی پفتره‌سن تیره نشان
صوقیلوب کیرمه که اویله هیزه — حلقه‌سندن کچه دائم نیزه
هیز در السدن اله کچمشه نام — اصل معناشیده طاس حمام
جوغینك شوقی‌می تابه دوشر — عالم آبده کردابه دوشر
صبر جق مرتبه‌ده مست اولیجق — یقلوب اورته یره پست اولیجق
دوشنوب کیفله میدانده قالور — اوسته‌لر مقعدنك نقشن آلور
کاهیجه عاشق قوشبازندن — یوسن یاپچی همرازندن
کندیده جفت اوله‌جق قوش استر — قوشنه بر دیشی یا یقوش استر

قوشنی قوش ایله ایدرلردیو صید   عار قیلمادی جکر اول لاقید
بعضی کره دیدی چوق بی ناموس   بو کیجه اولدی قضیه معکوس
دومنه ساعتك اولوب آلش ویریشی   اوروب اندازه یه ایتمدلك کشی
بولاشوب بویله نیجه هیزه خبیث   پاك دامنلری ایتدی تلویث
حیف اول مغلم بی آرامه   که دوکوب یوزصوینی حمامه
صحاغم کچمدی دیو دلاکه   سورینور کلخنیٔ ناپاکه
بر براوغلا ننه هم قوشمغه باش   پیکه سنده اوتورر تابه تراش
قوز ییوب اغزی ایدرکن ابرام   تو کرکی قالمز اکر ایتسه ده رام
یوتقونوب کوکسی همان کورلیه رك   بلغمی اولسه مزاجم دیه رك
بولیوب ایوه لعسابن درحال   درد ضیق ایله جکر رنج سعال
بویله مدبر اوله رق آخر کار   صاوصه جیلفده ویرر کاره قرار
کوزلری پارلیه رق موم کبی   اویانق تابه سحر بوم کبی
طولاشور کیجه بتاقدن بتاغه   باته رق یعنی بتاقدن بتاغه
یه طیاجیلق ایدرکن کیدیلر   طوبه طوبه نه طیاقلر یدیلر
ماحصل طوغری یولی ترك ایتمه   صاپه دربو دیو طاغدن کتمه
وارایسه آنده کی اجرای مذاق   قیو بلغمله لزوجتلی بزاق
آلات تنقیه دن ماصوره   نه روادر طوقنه باسوره
اولمز البتده سزای تحسین   هیئت دم بهوا سر بزمین
خنفسا طینت ناپاك اولمه   سورینوب اویله یره خاك اولمه
چاه خشکك دیبنده پك طالمه   قوریدوب اغزیکی صوسز قالمه
ریح بد رایحهٔ ضرطه کشان   ایدرا فساد دماغ سامان
ندر اول خوشهٔ قبض ولینت   اویله مردار صفایه لعنت
الحذر ایشلمه اویله عبثی   جیقر البتده صو کنده حدثی
فتی ترش ایشدرا کا ایتمه هوس   ترسناك ایشده کزندر ناکس

* در ذم زنان وزن دوستان *

چون خروش ایتدی صو بو لجیراده — اقیدوب طعنه یی بوجیراده
یعنی حفظ ایتمدی آب رویی — عمان التنده یورندی صویی
بو صووق سوزلری قیلدی اطناب — صویی سرد اولدیغن ایتدی اشراب
باشنی صالدی قازجغی یکی — صانکه طوقاق ایدی هر برسخنی
یلانوب بورنی غضوبانه ادا — دیدی ای بد نفس وزنه صدا
زن پرستک یالیمی اجقدر — خذله زمره سنه ملحقدر
صغانوب ایتمه بو یولده تک پو — یاقیشور بالدیری چپلاقلره بو
اولور البتده جوان مرد غیور — ارقه سی یرلره کلمشدن دور
زنه میل ایلدیمی اسکندر — ایتدیمی ارلکنی محو و هدر
زن طبیعت سفهادر مردود — میل ایدر حسن ایازه محمود
آلدادوب آل ایله چوق انسانی — قوری اغا جه سوزلر قانی
حذر ایله صچی لیلالردن — اوله مجنون کبی اوسودالردن
اولکه شیرین لبه فرهاد اولدی — طاش دوکن برقوجه ارغاد اولدی
اوآچق اوزته قپویی قاقه — چتلامش تختیه اکسر چاقه
اولمه کیم اویله قپوده دربان — انده باش کوستره نیچه عریان
خواهش کیر ایله در رفتاری — آتشونه دائر اولور کفتاری
سوزلرین ایلمه طوطی دیو کوش — بشقه قوشدر دیلنی بیلدیکی قوش
برایچیم صو ایسه ده آلدانمه — ماء مستعملی طاهر صانمه
کرتنومند ایسه ده ایتمه پسند — ماریه لحمیدر البتده گزند
کوبکی اولسه ده فرضا فنجان — کورینور چتلاغی التنده عیان
طوته لم بعضیسی یان یانجقدر — بیلیم آدی نه قانجقدر
آیک اوزدر دینه بکزرسه ده کر — کیجه دباغه قونله طوتلمق نه کدر
بن بکنمم هله زنپاره لکی — بوزله هب ایشلری بوز قاره لکی
کیجه خرسزلغیدر کارلری — چالشور آشغه دیو ارلری
سورمه لی چشمه ایدر صانکه نگاه — سرمه دان کبی اولور بخت سیاه

اكثری وسعت حاله حسرت
سوزلریم جمله دكلمی وارد
مائل اولمه آكا كيم ای عامی
اكثری راضيه در هر سخنه
ویر بیجك باصمه قالب بریمی
آجسه ده عقده سنی شلوارك
ندر اول شق كریه تیری
بولنور نیجه عمل ماندهٔ تات
باشی آجقلره اولمه حیران
اولمه افتادهٔ لغز شكستهٔ آب
اوجوروب عقلكی اولمه مدهوش
لجه سنده نه بالقلر یاتمش
كرمیٔ آب نشاطه حیران
كیرخر كورسه ده ایچی بولانور
بولمسه خواهشی اوزره یراغی
نصب نفس ایلمش اول اهل شبق
شادروانیده ده سیلابه ویرر
اوایدر ذوق طقوزقات افزون
ینه طورمز جكر اول چكمجه لی
جوق سینه بختی قاره یوزلی ایدر
نیجه جال كبی ناكامه
دستی حنازده لردن ال جك
ایلمه پای مخنای بدوش
نه بلادر جكه سن عدتی
اربعینلر چیقران شخصه قیاس

كوررانجق او محلده وسعت
هله بن اكلدیغم پك بارد
آمنه قونه كوچكدن نامی
سوزه یاتمقده اویار هر دو زنه
دیرهمان پیش منی پیش منی
قانی ایچینده آقرمردارك
آنده ایت بالطه صاپن دوروبری
چای معهودی اولمش افضات
طویلور یعنی قپاتمه پنهان
نام قیپاجی نه لفظ چرکاب
بیلكه اول لانه یه قونمش نیجه قوش
نیجه قانقانلره قارشو چاتمش
طوتشورصانكه كرجخانه همان
دلی صارقیدر اغزی صولانور
دوشر یراول كیجه طاسی طراغی
عزل ایدر انلره ایراث قلق
بوشانوب حوضی سنی آبه ویرر
عشری ایله سن اولور كن مغبون
مفلس ایلر سنی چكمزسك الی
كوزلری سرمه لیجه كوزلی ایدر
طاشیدر بوغچه سنی حمامه
كیدیررلر سكا قانلی كوملك
بوینینه قانمی آلور صاحب هوش
آیده بر حیضی ایچون مدتی
اولمسك جله كش وقت نفاس

كزانوب كتسه دخی حمامه
منبع ماده ایكن نمدانی
صاقن اول جامده بولدرمه صیو
ایلمه جان ودلك جانانی
پازلیان انده زر وجوهردر
اكثری قاره قوری جادودر
قطوسی پاغلودر انكشت صوقار
دوزكون ایله پناغن آل ایلر
كیجه ایلن قزلی جیقسه اكر
سورمسه اقلنی چوق مكاره
چاتلورسه دخی ایكی باشی
چوق كلنجكده جیجك بوزغیدر
كیردیكی یرده یوزی قاره جیقر
بوزمه دوزمه قولاغی كبی دلك
دخترك ذوقی دخی یكشنبه در
دونر اغاج قاوونه ممه لر
بكر ایسه شمدی اورتبه نادر
چوغی سحاقه در اولمه غافل
یعنی قز قلنغله مشهوره
سورتر اول مهره زنان اشی
بیلكه وار نیجه طبقزن نسوان
براغور اولسه ده الده دكشی
فرصت كانشی فوت ایتمزلر
چقسه صوقاغه اولور پر زینت
صاغ ایاق قابمیدرای بیهوش
پاك صوی دیمز او بد فرجامه
ینه صوروب قوریدر جدانی
اولمسون یعنی یرك قانلی قیو
سیدك آلوده تردامانی
صانمه رو ینده كی نور فردر
اغزی معهودی كبی بدبودر
قلیه منكی یه تفاریق قودار
آل ایله عاشقن ابدال ایلر
باقه مز سین یوزینه وقت سحر
ار یاننده اوله یوزی قاره
بیلكی راستق قاره سیدر قاشی
یوز یازیسی دیدیكی دوزكوندر
او كیجه ایلكی بازاره جیقر
چاله قولنجه یرتق كیجه لك
صكره قارنن شیشمر دیركبه در
نفواو اورته تزه ترنجم دیمه لر
بلكه مضمونده بولمز شاعر
اویله سورتكلری سومز عاقل
صجاغی كچمش اولور ناطوره
زیر وبالاده مثال خنثی
كیر خر كبی زیبقده بمیسان
یرتغن دیكدیر راستر سكشی
طوغریلق یوللرینه كیتمزلر
كه اودر بادی شوق وشهوت
جویرن محكمه لرده پاپوش

بیلورم صانمه صاقن مکرزنی   او بواور بلمدیکك برد وزنی
قوت جامعه‌ك ایتمزسه وفا   ارامـه زمرۀ نسوانده وفا
سروقامت دیدیکك عشوه‌زنان   غیره بوی کوستره بی‌ریب وکمان
کیزلوجه کورمك ایچون اوینایشن   چیقارز طشره حرمدن باشن
اجنبیدن بوریتوب صانکه چار   دامن وصـلنی تنهاده اچار
بکبـه آیینه بجی دکاننن   صورتن آلدره هر یانـندن
قیریلور کیم که کیره حرکت   اکلمش اول حرکتدن برکت
نه آچیق کوزلو پرافسـونلردر   نه باشی اورتلو ملعـونلردر
نیچه اوقوریزار ازدرمشـلر   کونیجی خواجه‌یه یازدرمشلر
قوجه جادیلری واردر بوکیجی   رشتۀ سحره دوکلر دوکیجی
یاتلسون باشلرینه چوملکلر   کیدیرزلر اشکه کوملکلر
یدی چوق ابله برکشته پلان   مغز خرطعمه سی بین النسوان
شاخ درشاخ ایدوب نیچه سری   کرکدان ایلـدیلر شـیرنری
قوجه یکیتلر طاقنوب بوینوزی   باش طوقشدردی بولوب تنبوزی
اولدیلر صانکه غیور بغداد   قیوسنده بولنور طبـل فسـاد
بودر اشته بیله‌سن نوع جنون   عقل ناقصـلره اولمق مفتون

* رفتن هردو بخانقاه شیخ عشاقی *

بو ایکی شخص ملامی مذهب   یعنی زن‌دوست وغلامی‌مشرب
آجدیلر بحث فسـادك بابن   سد ایدوب شرم وحیا ابوابن
بلمدی هر بری نه سویلدیکن   آرامزدی سوزینك اردن اوکن
بری سویلر بریسی دکلر ایدی   دکلین پك طاریلوب ایکلر ایدی
صانکه مطلوبلری اظهار صواب   بی ادبلکلری کویا آداب
بی نتیجه نه اساس ونه مساس   مغلطه سفسطه بی حد وقیاس
سلمیـدز دیه‌رك برهـانی   زرد بان ایلیه‌رك بطـلانی
اوج دعوایه صعـود ایلدیلر   زیرو بالاده نـلر سویلـدیلر

او لقدر دوندیکی باطل کیدیلر — صانه‌سك دوز وتسلسل ایدیلر
منع کلیت ایله کبرادن — سلب وایجاب ایدرك صغرادن
ادعا ایله مناقض اوله‌رق — یعنی هرسوزده معارض اوله‌رق
کاه نقضی ایده‌رك اجمالی — کاه تفصیل ایده‌رك ابطالی
هر بری نفسنی نصب ایلر ایدی — آخرك حقنی غصب ایلر ایدی
ایلیوب که سندانی تنویر — که ایدرلردی مرادی تحریر
کاه دیرلردی ادله بدلی — ایتمم اثبات بدیهیء جلی
پك مکابر ایدی اول اهل فساد — حقی تسلیمده ایلردی عناد
بی وظیفه هذیان ایله همان — منتقض جمله دلیل وبرهان
بویله اول ایکی معاند بحاث — ایده‌رك عربده‌لرله ابحاث
طرفین اولمدی الزام وافحام — متمادی جدلیات وخصام
مسئله بویله چتاللنمشیدی — شاخ آهو کبی دالّلنمشیدی
ایتمیوب جمع کلام ایکی نقیض — کیدرك بحث عمیق اولدی عریض
متسلسل سوریتوب دعوالر — بویله زنجیر اوله‌رق غوغالر
عاقبت بونلره ده کلدی کلال — بیلدیلر بربرین الزام محال
دیدیلر کیم یتیشور بو اطناب — بعد ازین غیری بودر رأی صواب
برعزیزی ایده‌لیم باری حکم — نه ایسه حکمی طوتلسون محکم
بالتراضی ایدیجك بسط مقال — بلکه اول ایلیه حل اشکال
ایك اما که او مختار عزیز — اوله پرعفت وصاحب پرهیز
وحدتنده اوتوره حلوتده — کوزی نه تازه‌ده نه عورتده
اوله آینه کبی سینه‌سی صاف — رونمون آنده جمال انصاف
محو ایدوب جمله هوا وهوسی — آتشه یاقش اوله خار وخسی
التزام ایلمیه برطرفی — تا معین اوله بو امر خفی
نه ایسه حق اوزمان ظاهر اولور — یعنی مبطل کیم ایسه باهر اولور
او ایکی پرده دریده بدکار — ویردیلر بویله اصولیله قرار

اوزمان وار ایدی بر پیر عزیز / جمله دنیا نظرنده ناچیز
منجلی نور کبی اشراقی / مرشد خانقه عشاقی
اول سیر سلوکنده همان / ایلیوب جسر مجازی کذران
عارف سر طریقت اولمش / مالك ملك حقیقت اولمش
سینه سی مشرق مهر عرفان / پرتو فیضی جلی اللمعان
هم ارنلر یولنده رهبر ایدی / منزل عشقه ایرشمش ار ایدی
یعنی مانند جناب موره‌وی / اولیا زمره سنك پیشروی
دل صافیسی محیط اکبر / ظاهر و باطنی عنبر وکوهر
بولوب اول مرتبهٔ تمکینی / قالمامشدی اثر تلوینی
خارق عاده ایدی اطواری / صان کرامت ایدی هر کفتاری
طرفة الدین ایچنده بصری / لوح محفوظه ایدردی نظری
بی نوا زمره سنك دادرسی / نی کبی سینه دلردی نفسی
ظرفادن ایدی اهل دل ایدی / کامل انسان دیه‌جك کامل ایدی
کیتدی بونلر او جناب شیخه / رویمال ایلدی باب شیخه
ایتدیلر دستن اوپوب عشق نیاز / صانکه ال آلدی او ایکی ناساز
ایلیوب بسط بساط ثقلت / اولدیلر وحدت پیره کثرت
ایدیجك حالنه بی کلفت قال / سبب مقدم بی وقتی سؤال
دیدیلر عشق اوله‌ای مرشد حق / بولمدق دردیمزه سندن احق
بلی کستاخلق اما سوزیمز / یوق حضورکده اکرچه یوزیمز
بیلوریز چونکه حقیقتده ولی / کیم ارنلرده اولور عفو جلی
بزی قیلدی او امید مبرور / حاضر صومعهٔ عز حضور
ایکی کمراهز ایا اهل رشاد / بزی قیل صوب صوابه ارشاد
کشف ایدوب مشکلمز شاد ایله / خضروش کل یتش امداد ایله
همنك اولور ایسه یار ورفیق / هر مقلد اولور اهل تحقیق
بویله بر طور ادیبانه ایله / طرز واسلوب حکیمانه ایله

استيوب رخصت تقرير مقال | اولديلر طالب حل اشكال
كرچه كشف ايتمشيدى حاللرين | قاله كلمكسزين احواللرين
ليك وادئ تجاهلده همان | ايتميوب كشف ضميرى اعلان
ديدى رخصتله اوذات آكاه | عرض ايدك مشكليكز اى والله
كوريجك رخصت پيرانه سنى | اركبى همت مردانه سنى
بيهابا اوادبسزكديلر | قول باطللرينى سويلديلر
باشليوب كاه صويوجى زاده | اوبرى اولور ايدى آماده
صكره باشلردى قازنجى يكنى | ديەرك پيرم ايودكله بنى
جمله باكلاده كچن اقوالى | دخى فاحش نيجه قيل وقالى
ايتديلر بى ادبانه تقرير | چاره نه دكلر ايدى حضرت پير
ليك تعليل ومعلل برهان | ايتدى تحريك عروق بحران
حالت وجده كلوب هو ديەرك | هاى شاشقين بونەدر بوديەرك
جوش ايدوب جذبه ايله اشك ترى | طاس پرخونه دونوب ديدەلرى
ديدى اى يولسزاولان اهل فجور | باشنه چقمز بوره دورا دور
راه عشقه بوميدر طوغرى سبيل | كه سبيلينى ايدرسز تخييل
عيبدر شهوته ميل ونيت | كه اودر خصلت حيوانيت
بويله دنياده ايدنلر طغيان | اولەمز واصل حور وغلمان
بر پول ايتمز سوزيكز هب كاسد | ايكيكز بر بريكزدن فاسد
فكريكز وسوسهٔ شيطانى | ذكريكز دغدغهٔ نفسانى
نفس امارەيه اويمق نه خطا | هب انكدر بو امارات هوا
بويله پيرانه نصيحت ايدرك | سمت ارشاده بويولدن كيدرك
دوندى زنپارەيه باقدى پك پك | ديدى اى اسكى قواق تللى ببك
كار ايدوب ملعنت وسواسى | كشف ايدرسك عورات ناسى
بعض زن قاجمسەده آدمدن | سن قاجر نفسكى نامحرمدن
عقلى ناقصلرى اغفال ايتمه | اويله شيطان كبى اضلال ايتمه

اهل

اهل عرضی چیقرانلر باشدن / باشلرین قورتاره مزلر طاشدن
حدینی بیلمسه جزاسی نه جزا / اولور ابلیس کبی رجمه سزا
ایمه بو یولده فدا ما ملکی / حاصل ایله ملکات ملکی
کیمیا علمیده بیلسه فرضا / ممکن اولمز ینه زانیده غنا
درد نسوان ایله اولمه غمکین / آخر کار اولورسك مسکین
خرم غیره نظر عین حرام / باق حلاله زن ایسه اصل مرام
ایتدی زنپاره‌یه چون بویله عتاب / دوندی هم دغله‌ده قیلدی خطاب
دیدی ای ملعبه آرای فساد / نه اویونسك بیلورم هی برباد
بتر الدائمه بتر اطفالی / حاجی یاتمزله ایدوب اغفالی
نیجه بر پیروی نفس خبیث / پاك معصومی ایدرسك تلویث
طفل محجوبك آچرسك کوزینی / کتوررسك یره حیفا یوزینی
نه رواد ردوشنوب نیجه حیل / کارنا پاکك اوله سوء عمل
ملعنتلر ایده سك اوغلانه / صکره اویدمدیه سك شیطانه
عملك اویله اولنجه هرزه / عرش رحمانه ویررسك لرزه
بن نه حاجت ایده‌یم شرح و بیان / قبح اصلیسی ایکن عین عیان
زیر و بالاسنی ایلر ایما / معنیٔ عالیها سافلها
مقبلان کاری دکلدر اول کار / آنده در کار در البت ادبار
اول نظر باز جهان محبوب / چار میخ ایتمه صقین ای منکوب
اولا کرچه معاتب قیلدی / صکره رفقیله مخاطب قیلدی
طاریلوب ایتمشیکن لوم و عتاب / ینه مشکللرینه ویردی جواب
دیدیکیم فهم ایده سز ای یاران / ایده‌یم مشکلکز باری بیان
حسن خوبانه کر اولسك مشتاق / پاك سیرتده کرکدر عشاق
عشقدر مائدهٔ روحانی / که انك لذتیدر وجدانی
عشقدر نور تجلی اجلال / روی خوبانده ایدر عرض جمال
سنده اول نورك اولوب حیرانی / نظر پاکیله قیل سیرانی

مظهر اول عشق صفا آينه
رخ جاناندر اكا آينه
آدمك اكا ندر صورتى
صانعك فهم ايده سك قدرتى
ايله دقتله اكا امعانى
سير ايدوب انده كه حسن وآنى
اوقلم كبى كشيده قاتى
نيجه چكمش كوره سك نقاشى
عشقدر دفتر حسنك ورقى
خط خوباندر انك هر سبقى
خالر اول ورقه دوكدى نقط
يوقدر آنده بيله سك حرف غلط
سن همان طوغرو اوقو ايتمه خطا
خوش يازلمش ورق مهر و وفا
زلف جانانه يه كيم اولمز اسير
اوايدر شاهلرى در زنجير
زنده در تا ابد عاشق اولان
جان فدا ايلمه ده صادق اولان
عشقدر نام ويرن عشاقه
چيقرر شهرتنى آفاقه
نيجه آثارده قيس وفرهاد
اولنور شمديه دك خيرايله ياد
بلكه شهرت ويره حيوانه دخى
اكيلور بلبل و پروانه دخى
بى علاقه اولمز عشق مجاز
باغلنور سالك حقيقتله اوراز
عشق خالص كبى اكسير اولمز
مايه سى قابل تغيير اولمز
قلبه زنانلقله ايدر چوق بيهوش
قلب اقچه كبى قلبن مغشوش
طوغرى راهى شاشيران ديوانه
ايره مز وصله دوشر يابانه
ماحصل اولميجق ناپاكى
عاشق پاكك اولور مى باكى
زنده ممكن بلى تحصيل حلال
تازه نك ذوقى قورى سير جمال
ايك محبوب وكرك محبوبه
سالكى واصل ايدر مطلوبه
عشق پاكيزه اولور هر يرده
يعنى هم تازه ده هم دخترده
آراده اولمز ايسه فعل شنيع
عاشقك قبحى اولور حسن صنيع
بويله در عشق مجازى درهسى
كه ايكى كوزلى اولور قنطره سى
بر كوزى دختر نازكتردر
بريده تازهٔ شوق آوردر
ايكيسنده دخى يوق بيم وخطر
كوى عشقه ايكيدر راه گذر
ايكيسنده نجه غيرت ايدن
طوغريجه راه حقيقى يه كيدن

ایکیسنده اثر صنع حکیم ‌ ‌ هر بری مظهر حسن تقویم
سیله کتمه چیقه کور اول دره‌دن ‌ ‌ اوغرایوب کج اوایکی قنطره‌دن
یعنی کرداب کناهه طالمه ‌ ‌ قعر دریای بلاده قالمه
فسقك انواعی ملوث چرکاب ‌ ‌ رحم الله لمن تاب وطاب
نطق ایدوب بویله او پیر آکاه ‌ ‌ ایلدی انلری پرناله وآه
هر بری واله وحیران اولدی ‌ ‌ ایتدیکی کاره پشیمان اولدی
نفسی بویله ایدنجه تأثیر ‌ ‌ بونلره توبه ویروب حضرت پیر
ایلیوب رهبریٔ راه رشاد ‌ ‌ قیلدی تاصوب صوابه ارشاد
طرق فاسدی قیلدی آکاه ‌ ‌ بیلدیلر نیدوکنی کیتدکاری راه
بو ایکی مفسدی ایتدی اصلاح ‌ ‌ ایلیوب هر برینی اهل صلاح
سالك راه حقیقت قیلدی ‌ ‌ صانه‌سك خضر ایدی همت قلدی
ایچروب نطق ایله آب حیات ‌ ‌ ایدیجك دفع ظلام ظلمات
ایدوب انلر دخی شیخه بیعت ‌ ‌ طیب وطاهر چیقوب ایتدی عودت
اغلیوب ایلیه‌رك سینه‌یی چاك ‌ ‌ اولدیلر حاصلی پاك اندر پاك
نه قدر وارایسه‌ده جرم وقصور ‌ ‌ عفو ایدر تائبی اول رب غفور
دیه‌لیم بزده خطایه توبه ‌ ‌ لغو بیهوده ادایه توبه
قصه‌دن حصه ما آلنده همان ‌ ‌ ایدوب اکلمه کبی بسط وبیان
یازدی وهبی بونی معنبسادة ‌ ‌ لفظی بی رابطه معنبسادة
ینه اما اوقودقجه ظرفا ‌ ‌ کوله‌رك ایلیه‌رك کسب صفا
بلکه دیرلر نه کوزل نظم لطیف ‌ ‌ یازمش اول پیر جوان طبع ظریف

لفظ ومعناسی عجب ذوق آمیز
نامی اولسه یاقیشور شوق انکیز

طبع بدار الطباعة العامره * فی بلدة اسلامبول الفاخره *
فی اواخر شعبان المعظم * لسنة ثلث وخمسین
ومائتین والف